

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
İNGİLİZ DİLİ VE EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ



**TÜRKİYE'DE HAZIRLANAN İNGİLİZCE
DERS KİTAPLARI İLE ULUSLARARASI
İNGİLİZCE DERS KİTAPLARI
ARASINDAKİ KÜLTÜR AKTARIMI
FARKLARI**

CAN BARIŞKAN

TEZ DANIŞMANI

YRD. DOÇ. DR. HÜSNÜ CEYLAN

EDİRNE 2010

Asrın ve Efe'ye...

ÖNSÖZ

Öncelikle, çalışmanın oluşmasında önemli görüş ve önerilerini esirgemeyen danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Hüsnü CEYLAN'a

Her zaman yanımda olan, bana güvenen ve destekleyen, var olma sebebim aileme,

Eğitim hayatımın şekillenmesinde önemli katkıları olan ve yüksek lisans eğitimim süresince de her türlü desteği sağlayan teyzem ve eşine,

Çalışma süresince gösterdikleri sabır, anlayış ve yardımlarından dolayı tüm arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Can BARIŞKAN

Haziran, 2010

Edirne

Başlık: Türkiye’de Hazırlanan İngilizce Ders Kitapları İle Uluslararası İngilizce Ders Kitapları Arasındaki Kültür Aktarımı Farklılıkları

Yazar: Can BARIŞKAN

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye’de hazırlanan ulusal İngilizce ders kitapları ile farklı ülkelerde kullanılmak üzere yurt dışında hazırlanan uluslararası İngilizce ders kitapları arasındaki kültür aktarımı farklılıklarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaca ulaşabilmek için Türkiye’de hazırlanan iki ulusal İngilizce ders kitabı ile yurt dışında hazırlanan bir uluslararası İngilizce ders kitabı, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde belirtilen kültürel öğeler çerçevesinde karşılaştırılmıştır.

Çalışma toplam beş bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm çalışmaya ilişkin problem, amaç, araştırma soruları, sınırlılıklar, önem ve tanımları içermektedir. İkinci bölümde ise çalışmanın kuramsal çerçevesi yer almaktadır. Bu bölümde dil ve kültür ilişkisinden, yabancı dil öğretiminde kültür aktarımının öneminden, yabancı dil öğretiminde kullanılan kültür öğretim yöntemleri ve materyalleri ile ders kitaplarının kültür aktarımındaki rolünden bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde araştırma modeli tanımlanmıştır. Dördüncü bölümde Türkiye’de hazırlanan ulusal İngilizce ders kitapları ile yurt dışında yazılan uluslararası bir İngilizce ders kitabının kültürel içerikleri, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde belirtilen kültürel konular çerçevesinde değerlendirilmiştir. Son olarak beşinci bölümde ise yapılan değerlendirmelerden elde edilen sonuçlar ve bunlara bağlı olarak sunulan öneriler bulunmaktadır.

Çalışmanın sonucunda, Türkiye’de hazırlanan ulusal İngilizce ders kitaplarından, 1997 yılında kabul edilen İlköğretim İngilizce Öğretim Programı’na göre yazılan kitabın kaynak kültür odaklı geleneksel bir ders kitabı olduğu, 2006 yılında yenilenen öğretim programına göre yazılan İngilizce ders kitabının ise hedef

kültür odaklı iletişimsel bir ders kitabı olduğu sonucuna varılmıştır. Uluslararası İngilizce ders kitabının Türkiye’de hazırlanan ulusal İngilizce ders kitaplarından farklı olarak çok kültürlülüğü temel alan iletişimsel bir ders kitabı olduğu da tespit edilen bir diğer sonuçtur.

Anahtar Sözcükler

- 1) Kültür
- 2) Kültür Aktarımı
- 3) Kültürlerarası Farkındalık
- 4) ok kültürlülük
- 5) Ders kitapları

Title: The Cultural Transmission Differences between the English Coursebooks Prepared in Turkey and International English Coursebooks.

Author: Can BARIŞKAN

ABSTRACT

This study has been carried out for the purpose of stating the cultural transmission differences between the English coursebooks prepared in Turkey and the International English coursebooks prepared abroad. To reach this aim, two national English coursebooks prepared in Turkey and one international English coursebook prepared abroad have been compared under the light of cultural items that are indicated in the Common European Framework for Languages.

The study consists of five main parts. The first chapter includes the problem, aim, research questions, limitations, importance and definitions. In the second chapter, there is the theoretical framework of the study. In this chapter, it is mentioned about the relationship between language and culture, importance of the cultural transmission in foreign language teaching, materials and techniques which are used for teaching culture and the role of the coursebooks in cultural transmission. The third chapter includes the research method. In the fourth chapter, the cultural contents of the national English coursebooks prepared in Turkey and international coursebook prepared abroad have been evaluated according the cultural elements which are indicated in the Common European Framework for Languages. Finally, in the fifth chapter there are the results obtained from the cultural evaluation of the coursebooks and suggestions that are presented related with the results.

It is concluded that one of the national English coursebooks prepared in Turkey in the frame of English Language Curriculum for Primary Education which was accepted in 1997 is a source culture oriented and traditional coursebook. Moreover, the other national English coursebook prepared with regard to the English

Language Curriculum for Primary Education which is renewed in 2006 is a target culture oriented and communicative coursebook. In addition to these, as different from the national English coursebooks, the international coursebook which is studied is a multicultural and communicative coursebook.

Key Words

- 1) Culture
- 2) Cultural Transmission
- 3) Cultural Awareness
- 4) Multiculturalism
- 5) Coursebooks

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖN SÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR.....	xi

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	2
1.2. Amaç.....	2
1.3. Araştırma Soruları.....	3
1.4. Sınırlılıklar.....	3
1.5. Önem.....	4
1.6. Tanımlar.....	5

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1. Dil, Düşünce ve Kültür İlişkisi.....	6
2.1.1. Dil.....	6
2.1.2. Dil ve Düşünce.....	7
2.1.3. Kültür.....	8
2.1.4. Dil ve Kültür.....	9
2.2. Yabancı Dil Eğitiminde Kültür Faktörü.....	12
2.2.1. Kültür Öğretiminin Kısa Tarihçesi.....	14
2.2.2. Kültür Aktarımının Amaçları.....	16
2.2.3. Günümüz Kültür Aktarımı Yaklaşımları.....	18
2.2.3.1. İletişimsel Yeti.....	18

2.2.3.2. Kültürlerarası İletişimsel Yeti.....	21
2.2.3.2.1. Kültürlerarası Duyarlılık Gelişim Modeli.....	22
2.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı	24
2.3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Aktarılan Kültürel Konular	25
2.3.2. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarım Teknikleri	30
2.3.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarım Materyalleri	36
2.3.3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Ders Kitaplarının Rolü ve Önemi	37
2.3.3.2. Yabancı Dil Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı.....	42
2.3.3.3. İngilizce Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı Yöntemleri	44
2.3.3.4. Kültür Aktarımı Açısından İngilizce Ders Kitabı Türleri	45
2.3.3.5. İngilizce Ders Kitaplarındaki Kültürel İçeriğin Değerlendirilmesi.....	47
2.4. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve Avrupa Dil Gelişim Dosyası ve Kültür Boyutu	50
2.4.1. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni	50
2.4.2. Avrupa Dil Gelişimi Dosyası.....	53
2.5. Türkiye’deki Yabancı Dil Eğitiminde Avrupa ve Kültür Boyutu	56
2.5.1. İlköğretim İngilizce Öğretim Programı ve Kültür Boyutu	57
2.6. Türkiye’de Hazırlanan İngilizce Ders Kitapları	64

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	69
3.1. Araştırma Modeli	69

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR	71
4.1. Spotlight on English 3 İngilizce Ders Kitabı İle İlgili Genel Bilgiler.....	71
4.2. Spotlight on English 3 İngilizce Ders Kitabının AOBM’de	

Belirtilen Kültürel Konular Çerçevesinde Değerlendirilmesi.....	74
4.3. Spotlight on English 3 İngilizce Ders Kitabındaki Kültürel İçeriğin Genel Değerlendirilmesi.....	93
4.4. My English 8 İngilizce Ders Kitabı İle İlgili Genel Bilgiler.....	95
4.5. My English 8 İngilizce Ders Kitabının AOBM’de Belirtilen Kültürel Konular Çerçevesinde Değerlendirilmesi.....	96
4.6. My English 8 İngilizce Ders Kitabındaki Kültürel İçeriğin Genel Değerlendirmesi.....	121
4.7. Framework 1 İngilizce Ders Kitabı İle İlgili Genel Bilgiler.....	122
4.8. Framework 1 İngilizce Ders Kitabının AOBM’de Belirtilen Kültürel Konular Çerçevesinde Değerlendirilmesi.....	124
4.9. Framework 1 İngilizce Ders Kitabındaki Kültürel İçeriğin Genel Değerlendirmesi.....	152

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	154
5.1. Sonuçlar	154
5.2. Öneriler	159
KAYNAKÇA	161
EKLER.....	168

ŞEKİLLER LİSTESİ**Sayfa**

Şekil 1: Felsefi Görüş Açısından Dil ve Kültür İlişkisi.....	10
Şekil 2: İletişimsel Görüş Açısından Dil ve Kültür İlişkisi.....	11
Şekil 3: Pragmatik Görüş Açısından Dil ve Kültür İlişkisi	11
Şekil 4: Kültür Haritası Ana Ögeleri	28
Şekil 5: Avrupa Ortak Başvuru Metni Dil Yeterlilik Düzeyleri	52

TABLULAR LİSTESİ**Sayfa**

Tablo 1: Kültürel Bilincin Gelişimi İçin Başlangıç Etkinliklerine Örnekler ..	32
Tablo 2: İlköğretim 4. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları	60
Tablo 3: İlköğretim 5. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları	61
Tablo 4: İlköğretim 6. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları	61
Tablo 5: İlköğretim 7. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları	62
Tablo 6: İlköğretim 8. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları	62
Tablo 7: Spotlight on English 3 İçerik Sıralaması	72
Tablo 8: My English 8 İçerik Sıralaması	96
Tablo 9: Framework 1 İçerik Sıralaması.....	123

KISALTMALAR

AOBM: Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni

ADGD: Avrupa Dil Gelişim Dosyası

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Artan teknolojik gelişmeler ve hızla yaygınlaşmaya devam eden küreselleşme olgusu sebebiyle ülkeler arasındaki ilişkiler her geçen gün çok daha yakın hale gelmektedir. İlişkileri giderek yakınlaşan farklı ülkelerde yaşayan insanlar arasındaki en etkili iletişim yolu bilindiği gibi sözlü iletişimdir. Sözlü iletişimin gerçekleşebilmesi için de yabancı dil bilmenin gerekliliği tartışmasız kabul edilen bir gerçektir. Aynı dili konuşamayan farklı toplum ve kültürlerle ait insanlar, uluslararası geçerliliğe sahip yabancı diller aracılığı ile iletişimlerini sağlayabilmektedirler. Yıllar öncesinden bu yana bilim, teknoloji, ticaret ve ülkeler arasındaki siyasi ilişkiler çerçevesinde İngilizce, diğer ülke dillerinden farklı olarak ön plana çıkmış ve İngilizce'nin dünyanın ortak iletişim dili olma özelliği artarak günümüze kadar devam etmiştir.

İngilizce'nin, anadili olarak konuşulmadığı ülkelerde en etkili nasıl öğretilbileceği ile ilgili çalışmalara her geçen gün bir yenisi daha eklenmektedir. Öne sürülen yeni yöntemlere, var olan yöntemlerin uygulama aşamasında karşılaşılan eksikliklerinin tespit edilmesi sonucunda ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren ortaya çıkan dil öğretim yöntemlerinde kültür olgusunun önemine dikkat çekilmiştir.

Kültürel olguların nasıl aktarılması gerektiği ile ilgili olarak ortaya atılan çeşitli görüşler doğal olarak, İngilizce öğretiminde kullanılan materyallere de yansımıştır. Bu bağlamda, yabancı dil öğrenim sürecinin ana materyali olan ders kitaplarının kültür aktarımı konusundaki rollerinin önemi de artmıştır. Öğrenilen dilin yapı ve kullanımına ilişkin örneklerin, belli durumlar içerisinde sunulduğu ders kitaplarında kültürel unsurları aktarım konusunda farklılıklar görülebilmektedir.

1.1. Problem

Avrupa Birliğine giriş sürecinde önemli değişimlerin yaşandığı Türkiye’de yabancı dil eğitimi konusunda da birliğe üye olan ülkeler ile aynı standartlara sahip bir eğitim anlayışına sahip olabilmek adına bir takım yeni düzenlemeler yapılmaktadır. Bunlardan birisi, Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim okullarının neredeyse tamamında yabancı dil olarak okutulan İngilizce dersine ait öğretim programının, Avrupa Ortak Başvuru Metninde (AOBM) belirlenmiş dil yeterlilik düzeylerine göre oluşturulan Avrupa Dil Gelişim Dosyası (ADGD) ile uyumlu sayılabilecek nitelikte düzenlemiş olmasıdır. Dilin yapısal özelliklerinden çok işlevsel kullanımı üzerine odaklanan öğretim programının bu anlamda ADGD ile uyumlu olduğu söylenebilirken, programda AOBM ve ADGD’de altı önemle çizilen ‘çok kültürlülük’ olgusuna aynı düzeyde dikkat çekilmediği fark edilmektedir.

Türkiye’de hazırlanan İngilizce ders kitaplarında, öğretim programında belirtilen konular dilin farklı becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler içerisinde ele alınmış olmasına rağmen, öğrencilerin hedef kültür dışındaki çeşitli kültürlere ait özellikler hakkında bilgi sahibi olabilmeleri ve bunları kendi öz kültüründe sahip olduğu değerler ile karşılaştırabilmeleri konusunda bir takım eksiklikler gözlemlenmektedir. Bu sebepten dolayı, Avrupa Konseyinin Avrupa’nın geleceği için belirlediği hedeflerden biri olan çok kültürlülük anlayışının gelişmesi ve öğrencilerde kültürlerarası farkındalığın oluşması bağlamında, Türkiye’de hazırlanmış olan İngilizce ders kitaplarının tam anlamıyla yeterli olmadığı düşünülmektedir.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de hazırlanan ulusal İngilizce ders kitapları ile yurtdışında hazırlanan uluslararası İngilizce ders kitapları arasındaki kültür aktarımı farklılıklarını tespit etmektir.

1.3. Araştırma Soruları

Yukarıda açıklanan amaç doğrultusunda çalışmada cevaplanmaya çalışılacak sorular şunlardır:

- 1) Türkiye’de, 2006 yılında yenilenerek ADGD ile uyumlu hale getirilen İlköğretim İngilizce Dersi Öğretim Programı’na göre yazılmış bir İngilizce ders kitabı ile önceki öğretim programı dahilinde oluşturulan bir İngilizce ders kitabı arasında kültür aktarımı açısından farklılık var mıdır? Eğer varsa, ne gibi farklılıklar vardır?
- 2) ADGD ile uyumlu olarak yenilenen İlköğretim İngilizce Dersi Öğretim Programı’na göre, Türkiye’de hazırlanan bir İngilizce ders kitabı ile ADGD kriterleri çerçevesinde yurtdışında hazırlanan bir İngilizce ders kitabı arasında, kültür aktarımı açısından benzerlik ya da farklılık var mıdır? Eğer varsa, bu benzerlik veya farklılıklar nelerdir?

1.4. Sınırlılıklar

Çalışma, kültürel içerikleri değerlendirilen üç farklı İngilizce ders kitabı ile sınırlandırılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim okullarının 8. sınıf düzeyindeki öğrenciler için Türkiye’de hazırlanmış iki ulusal İngilizce ders kitabı ile çeşitli ülkelerde farklı yaş grubu öğrencilerle kullanılmak üzere yurt dışında yazılmış olan bir uluslararası İngilizce ders kitabı, AOBM’de belirtilen kültürel konular çerçevesinde karşılaştırılmıştır.

Seçilen ulusal İngilizce ders kitaplarından ilki, 2003–2008 yılları arasında okutulan ve 2006 yılından önceki öğretim programına göre yazılmış olan Spotlight on English 3 adlı İngilizce ders kitabıdır. Çalışmada kullanılan ikinci ulusal İngilizce ders kitabı ise 2009–2010 eğitim öğretim yılında kullanılmaya başlanan ve 2006

yılında ADGD ile uyumlu olarak yenilenen ilköğretim İngilizce öğretim programında belirtilen konu ve kazanımlar dahilinde hazırlanmış olan My English 8 isimli kitaptır. Bu kitapların seçilmesindeki amaç, 2006 yılından önce yürürlükte olan öğretim programına göre oluşturulan bir ders kitabı ile 2006 yılında ADGD ile uyumlu olarak yenilenen öğretim programına göre yazılan bir ders kitabı arasında kültür aktarımı açısından ne gibi değişiklikler meydana geldiğini ortaya koymaktır.

Aynı şekilde, Türkiye’de AOBM ve ADGD ile uyumlu olarak düzenlenen öğretim programı doğrultusunda yazılmış ulusal bir İngilizce ders kitabı ile AOBM ve ADGD ölçütlerine göre hazırlanmış uluslararası bir İngilizce ders kitabı arasındaki kültür aktarımı farklılıklarının karşılaştırılabilmesi için Framework adlı ders kitabı serisinin A1 düzeyi için yazılan kitabı seçilmiştir. Bu düzeyde hazırlanan bir kitabının seçilmesindeki amaç ise öğrencilerin ilköğretim eğitimlerini tamamladıklarında İngilizce seviyelerinin A1 düzeyinde olması gerektiği beklentisidir.

1.5. Önem

Çalışma, Türkiye’de 2006 yılından önceki programa göre hazırlanan İngilizce ders kitaplarındaki kültür aktarımı anlayışı ile yenilen öğretim programı doğrultusunda oluşturulan İngilizce ders kitaplarındaki kültür aktarımı anlayışında ne gibi bir değişim olduğunun ortaya koyması açısından önem taşımaktadır. Çalışmanın bir diğer önemi ise Türkiye’de hazırlanan ulusal İngilizce ders kitapları ile yurt dışında hazırlanan uluslararası İngilizce ders kitapları arasındaki kültür aktarımı açısından ne tür benzerlik ya da farklılıklar olduğu konularına açıklık getirmesidir.

Yakın geçmişte yenilenen öğretim programının ve buna bağlı hazırlanan İngilizce ders kitaplarının kültürel boyutu ile değerlendirmesinden dolayı çalışmanın program geliştirme uzmanları, ders kitabı yazarları, İngilizce öğretmenleri ve yabancı

dil öğretimi alanı ile ilgili olan araştırmacılar için bir kaynak teşkil edeceği düşünölmektedir.

1.6. Tanımlar

Költür: “Bir toplumdaki insanlar tarafından kabul edilen ve paylaşılan, düşünce, inanç ve geleneklerdir” (Longman Dictionary of Contemporary English 1995: 330).

Költür Aktarımı: Költürel bilgilerin, yeteneklerin, davranış ve değerlerin kişiden kişiye, költürden költüre aktarılmasıdır.

Költürlerarası Öğrenme: Kişinin kendisini daha geniş bir toplumun parçası olarak görme, költürleri karşılaştırma, farklı dillerin farklı inançları, davranışları ve anlamları içerdiğinin bilincinde olma yeteneğidir (Kubanek-German, 2000’den akt. Brewster ve Ellis, 2003:146).

Ders Kitabı: Öğrenci ihtiyaçları ile ilgili olarak, önceden belirlenmiş amaç ve hedefleri sağlayan kaynak kitap (Cunnigsworth, 1995: 7).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil, Düşünce ve Kültür İlişkisi

2.1.1. Dil

‘Dil’ konusu uzun yıllar dilbilimcilerin en temel ve en önemli araştırma konularının başında gelmiştir. Bu nedenle ‘dil’ sözcüğü değişik anlamlar yüklenerek çeşitli şekillerde açıklanmıştır. Bu tanımların temelinde her ne kadar bir birlik var gibi görünse de, çoğunun farklı bakış açılarından doğmuş tanımlar olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bu farklı görüş açısı ve tanımlamalardan dolayıdır ki dilin gerçek mahiyetinin tam olarak ortaya konulamadığı söylenebilir.

Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından hazırlanan sözlükte ‘dil’ “*insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban*” olarak tanımlanmaktadır. (URL 1: 2010). Bu anlamına ek olarak dil sözcüğünün farklı yan anlamları da vardır: vücut dili, kitap dili, devlet dili vs. Ancak en genel tanımıyla “*dil, iletişim kuracak kişilerin aktarmak istedikleri bilgileri kodlayarak birbirlerine iletmekte kullandıkları şifreler bütünüdür*” (Ünalın, 2005:2).

Aksan’a (1987: 11) göre “*dil, insanı insan yapan niteliklerin başında gelir. Onun duygularını ve düşüncelerini, isteklerini bütün incelikleriyle açığa vurmasına, yaşamını sürdürebilmesine olanak sağlar.*”

Dilbilim ile ilk uğraşanlardan Amerikalı Edward Sapir (1999: 53) dili “*istemli olarak üretilen bir simgeler düzeni aracılığıyla düşünce, duygu ve isteklerin*

bildirişiminde kullanılan, içgüdüsel olmayan, yalnızca insana özgü bir yöntem” olarak tanımlamaktadır.

2.1.2. Dil ve Düşünce

Dil ile düşüncenin ayrılmaz bir bütün olduğu ve her ikisinin de birbirini geliştirdiği bilimsel bir gerçektir. Dil aynı zamanda düşüncenin ifade edilmesinde kullanılan semboldür ve esas olan düşüncelerin alıcıya en uygun sembollerle anlatılmasıdır (Ünalın, 2005: 7–11). Cem (1978) ‘dil’i düşüncenin aynası olarak tanımlamaktadır. O’na göre bu görüşü savunanlar düşüncelerin sözcüklerle meydana geldiğini ve kullanılan dilde ne kadar sözcük varsa düşüncelerin de ancak o kadar geliştirilebileceğini aynı zamanda beynin düşünme alanının genişliğinin ve derinliğinin dildeki sözcük sayısı ile doğru orantılı olduğunu belirtmektedirler (Akt. Ünalın, 2005: 7).

19. yüzyıl başlarında Wilhelm von Humbolt (1762–1835) “*Dünya Görüşü*” varsayımı ile dil ve düşünce kalıpları arasında sıkı bir bağ olduğunu vurgulayan ilk kişi olmuştur. Dil olmaksızın düşünce olayının mümkün olamayacağı, bir topluluğa ait dil ile topluluğa mensup kişilerin düşünme süreçlerinin birlikte olduğu, bu öğelerden bir tanesi hakkında bilgi sahibi olduğunda diğeri hakkında da bilgi edinilebileceği bu varsayımın temelini oluşturur (Mengü, 2003: 15–27). Düşüncelerin dili yarattığı gibi dillerin de düşünceleri yarattığını düşünen Humbolt’a göre dil, düşünceyi tamamlayan, düşünceyi yaratan bir şeydir ve ancak dilini olgunlaştıran bir toplum gerçek bir düşünce etkinliği gösterebilir (Ünalın, 2005: 9–10). Dil bir düşüncenin ürünüdür kültür de dile bağlı olarak oluşup gelişen bir diğere düşünce ürünüdür. Bu nokta da dil ile kültür arasında da sıkı bir bağ olduğu gerçeği daha iyi anlaşılmalıdır.

Humbolt’un oluşturduğu akımdan sonra dil ve kültür arasındaki bağıntıyı geliştirenler Amerikalı dil antropoloğu Edward Sapir (1884–1939) ve öğrencisi

Benjamin Lee Whorf' tur (1897–1941). Sapir-Whorf varsayımının temelini '**dilsel belirleyicilik**' (*linguistic determinism*) ve '**dilsel görecelilik**' (*linguistic relativity*) ilkeleri oluşturmaktadır. Dilsel belirleyicilik ilkesine bakıldığında insanların düşünceleri kullandıkları diller yoluyla oluşturulan kategoriler tarafından belirlenmektedir. Kullanılan dil kişilerin çevrelerindeki dünyaya bakış açılarını ve algılayışlarını belirlemektedir. Dilsel belirleyicilik ilkesi kendi içinde '*güçlü belirleyicilik*' ve '*zayıf belirleyicilik*' olmak üzere ikiye ayrılır. Güçlü belirleyicilik dil ve düşünce etkileşimini eşit kabul ederken zayıf belirleyicilik dilin düşünceye etkisinin ya da katkısının sınırlı olduğunu kabul etmektedir. Dilsel görecelilik ilkesinin temel dayanağı ise bir dilde varolan kavramsal ayrımların başka bir dilde olmayışdır (Mengü, 2003: 15–27).

2.1.3. Kültür

Türk Dil Kurumu'nun hazırlamış olduğu sözlükte kültür sözcüğünün tanımları şöyle sıralanmaktadır:

1. Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin,
2. Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bir bütünü,
3. Muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan biçimi,
4. Bireyin kazandığı bilgi,
5. Tarım,
6. Uygun biyolojik şartlarda mikrop üretme, (URL 2: 2010)

Bir başka tanıma göre kültür “bir toplumdaki insanlar tarafından kabul edilen ve paylaşılan, düşünce, inanç ve geleneklerdir ”(Longman Dictionary of Contemporary English, 1995: 330).

İnternetin önemli bilgi kaynaklarından biri olan Wikipedia'nın (Paraekh, B. 2002'den) aktardığı tanıma göre “insana ilişkin bir kavram olarak kültür, tarih içerisinde yaratılan bir anlam ve önem sistemidir. Bir grup insanın bireysel ve toplu yaşamlarını anlamada, düzenlemede ve yapılandırmada kullandıkları bir inançlar ve adetler sistemidir.” (URL 3: 2009)

Kramsch (1998: 127) ise kültür sözcüğünü “ortak sosyal alanı ve tarihi paylaşan bir topluma üyelik, aynı zamanda ortak bir düşünce, inanç, değerlendirme ve eylem standartları sistemi” olarak tanımlamaktadır.

Yukarıda verilen kültür tanımlarına bakıldığında, toplum, yaşam şekli, düşünce, inanç paylaşımı konularında özde bir birlik olduğu dikkat çekmektedir. Bu bağlamda toplumları meydana getiren insanların sosyal hayatları içerisinde birbirleri ile etkileşimleri sonucu ortaya çıkan bu ortak noktaların kültür unsurunu oluşturduğu söylenebilir. İletişimin sağlanması ve bunun sonucunda da kültür ve kültürü oluşturan etmenlerin meydana gelmesi için de dil en önemli araçtır.

Kültür kavramının temelinde dilin var olduğu düşünüldüğünde bu iki kavram arasındaki ilişkinin çok önemli olduğu anlaşılmaktadır. Dil ve kültürün ayrılmaz bir bütün olduğu, aynı zamanda her iki kavramın da yaşayan birer unsur oldukları varsayıldığında, kültür ve dilin var oldukları zamanda karşılıklı olarak birbirlerinden etkilendikleri ve şekillendikleri ifade edilebilir.

2.1.4. Dil ve Kültür

Dilin, kültürün ayrılmaz bir parçası olduğu kabul edilen bir gerçektir. Dil kültür içerisinde önemli bir role sahiptir ve birçok sosyal bilimciye göre dil olmadan

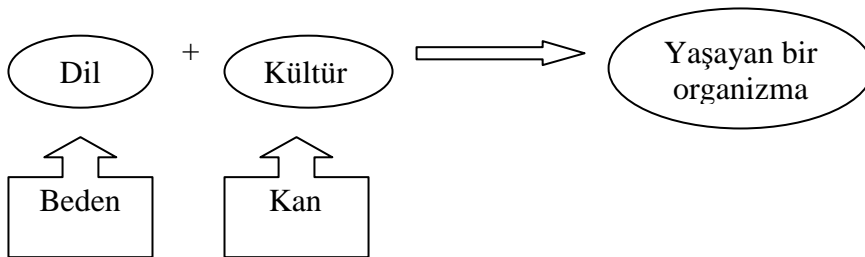
bir kültürün olması mümkün değildir. Dil aynı zamanda kültürü yansıtır ve kültürden etkilenerek şekillenir.

Brown'a (2000: 177) göre dil kültürün, kültür de dilin bir parçasıdır. Bu iki kavram birbirine bağlı gibidir ve bu yüzden biri diğerinden ayrılamaz. Bu tanıma paralel bir açıklama yapan Kramsch'a (1991: 226) göre dil ve kültür birbirinden ayrılması mümkün olmayan ve birlikte ortak bir düzlem oluşturan iki unsurdur. Byram'ın (1993: 16) görüşüne göre de dil ve kültür birbirini tamamlayan iç içe geçmiş iki unsurdur. Bireyler sağlıklı ve etkili bir iletişim için dil becerisinin yanı sıra kültürel iletişimsel beceriye de sahip olmalıdır.

Dil ve kültür ilişkisinin yakınlığını göstermek için çeşitli benzetmeler yapılmıştır. Örneğin, dil bir kültürün aynasıdır ve insanlar o kültürü dil aracılığıyla görebilirler. Bir başka benzetmeye göre de dil ve kültür bir buzdağına benzetilmiştir. Buz dağının görünen kısmı dili, suyun altında kalan kısmı ise kültürün görünmeyen parçalarını temsil etmektedir (Jiang, 2000: 328–329, Zu & Kong, 2009:112–118).

Jiang (2000) kültür ve dil ilişkisini çeşitli metaforlar kullanarak felsefi, iletişimsel ve pragmatik bakış açılarına göre şu şekillerde göstermiştir:

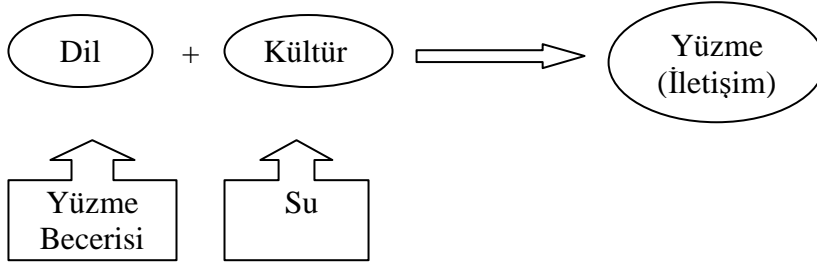
Felsefi görüş açısından;



Şekil 1: Felsefi Görüş Açısından Dil ve Kültür İlişkisi

“Dil ve kültür birlikte yaşayan bir organizmayı meydana getirmektedir. Dil bedendir, kültür ise kan. Kültür olmaksızın dil ölür, dil olmaksızın ise kültür şekillenmez.”

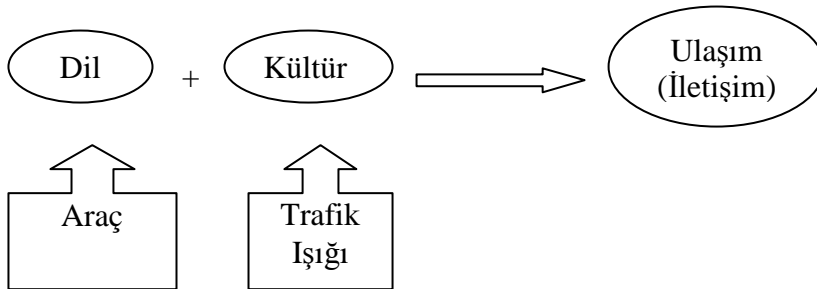
İletişimsel görüş açısından;



Şekil 2: İletişimsel Görüş Açısından Dil ve Kültür İlişkisi

“Eğer ‘iletişim’ yüzme eylemi olarak düşünülürse, dil yüzme becerisini, kültür ise suyu temsil etmektedir. Dil olmaksızın iletişim çok sınırlı kalır, kültür olmaksızın da iletişim olmaz.”

Pragmatik görüş açısından;



Şekil 3: Pragmatik Görüş Açısından Dil ve Kültür İlişkisi

“Pragmatik görüş açısına göre, İletişim ulaşımı, dil, aracı ve kültür de trafik ışığını sembolize eder. Dil iletişimi daha kolay ve daha hızlı hale getirirken, kültür de iletişimi bazen ilerleterek bazen de engelleyerek düzeni sağlamaktadır.”

Dil ve kültür arasındaki ilişkiyi gösteren bu metaforlar ve bu konu üzerinde yapılan araştırmalardan, dil öğretimi ve öğreniminde kültürün dilden ayrı

düşünülemeyeceği sonucuna varılır. Anadili edinimi ile başlayan ve paralel olarak gelişen dil - kültür kavramları, yabancı dil öğretimi ve öğrenimi alanında da aynı süreçte ilerler. Bu noktadan hareketle yabancı dil öğretimi ve öğrenimi sürecinde kültür faktörünün ne derece önemli rol oynadığını incelemek de fayda vardır.

2.2. Yabancı Dil Eğitiminde Kültür Faktörü

Yabancı dil öğretimi, farklı bir ülkenin dilbilgisi yapılarını ve kurallarını öğretmekle sınırlanmaz. Öğrencinin yabancı bir dünyaya kapı aralaması ve bunun sayesinde yabancı kültürleri tanıyabilmesi, anlayabilmesi, kendi öz kültürünün farkına varabilmesi, olaylara ve insanlara karşı bakış açısını genişletilmesi gerekmektedir (Genç, 2004: 107).

Asutay (2003: 27), her kültürün ona kendi kimliğini kazandıran kendine özgü bir dili olduğunu ve bu dilin ait olduğu kültürün bütün özelliklerini 'ötekilerden olan ayrımını' ve tarihsel-toplumsal tüm birikimlerini içinde barındırdığını belirtmektedir. Asutay ayrıca dilin yalnızca bir göstergeler dizgesi olmayıp aynı zamanda bir kültür demek olduğu kabul edildiğinde dil ile kültürün ayrılmaz bütünlüğünün daha iyi görülebileceğini, yabancı dil öğrenimi ve öğretiminde kültür unsurunun göz ardı edilmesi halinde, dilin çok tekdüze, mekanik ve sıkıcı geleceğini vurgulamaktadır.

Fink (2003), sadece dilin kurallarının öğretilmesinin, yabancı dil öğretiminde yeterli olmadığını, o dile ait sosyal, kültürel, politik, ekonomik yapısının da öğretilmesi gerektiğini savunmaktadır. Böylece öğrenciler öğrendikleri yabancı dilin kültürünün de farkında olacaklardır. Paralel görüşe sahip Discoll'da (1999) yabancı dil öğretiminde kültürel bilincin artırılmasına sistemli olarak vurgu yapılması gerektiğini ifade etmektedir. Discoll (1999), ayrıca 'dil'in kültürün birinci ögesi olduğunu, öğretilen yabancı dilin kültürüne vurgu yapılmadığı takdirde, yabancı dil öğretiminin sadece kelimeler, ifadeler ve kurallar olarak algılanacağını

belirtmektedir. Bu görüşleri destekleyen Byram ve Doye'da (1999) yabancı dilin, sadece sözcük ve cümlelerden oluşmadığını, içerisinde diğer kültürlerle ait inanışların, düşüncelerin, davranışların ve anlamların gizli olduğunu ifade etmektedirler (Akt. Şevik, 2007: 109–110).

Kramsch (1993:1) yalnızca, kültürel bilincin ve ikinci kültürü öğrenmenin öğrenilen dilde yeterliliğe katkı sağlayacağını belirtmektedir. Yabancı dil öğrenenlerin aynı zamanda ikinci bir kültürü de öğrenen kişiler olması gereklidir. Çünkü dilin kullanıldığı kültürel bağlamı anlamaksızın bir dil öğrenilemez. Kültür, dil öğretiminde geliştirilebilir beşinci bir beceri değil aksine konuşma, okuma, yazma ve dinleme becerilerinin öğretimi ile iç içe geçmiş bir durumdadır.

Goode, Sockalingam, Brown ve Jones'a göre (2000) kültürü oluşturan unsurlar, insan davranışları, davranışları etkileyen düşünceler, iletişim becerisi, dil, inançlar, değerler, dini törenler, toplumda üstlenilen çeşitli roller, ırk, din ve sosyal grup davranışlarıdır. Öyleyse dil sadece bizim dil derslerinde tanımladığımız kültürün bir parçası değil aynı zamanda kültürün aktarıcısıdır. Kültür öğeleri ile ilişkilendirilmeyen bir dil birkaç dersle öğretilmez ve öğrenilemez. Bunun için kültür aktarımı yabancı dil öğretiminde önemli bir yer tutar (Akt. Er, 2006: 2–3). Brooks (1986: 123), yabancı dil öğretiminde, öğretilen dilin kültür öğelerinin aktarılmaması durumunda öğrencilerin konuştuğu yabancı dilin, kendi kültüründe karşılaştığı olayları farklı kavramlar ve sembollerle aktarmaktan başka bir şey olmayacağını belirtmektedir.

Gümüş (1991), yabancı dil öğretiminin kişiye yeni bir iletişim aracı kazandırmanın dışındaki diğer amaçlarını şöyle sıralamaktadır;

- *Öğrencilerin dünya sorunlarına karşı ilgilerini arttırmak,*
- *Uluslararası fikir alışverişini, yardımlaşma ve işbirliğini kolaylaştırmak,*
- *Öğrenciyi farklı fikir dünyaları ile karşılaştırmak,*

- *Kendi toplumunun dışındaki ülkelerin sosyal, ekonomik ve kültürel hayatları ile kuruluşlarını öğrenme imkanı yaratmak,*
- *Dünya bütünlüğü ve birliği görüşünü güçlendirmek,*
- *Başka uygarlıklardaki değerleri tanıma imkanı yaratmak,*
- *Yanlış önyargıları önlemek,*
- *Kişide eleştiri yeteneğini ve yanlışlarını daha kolay bulup düzeltebilme becerisini geliştirmek,*
- *Uluslararası görüş kazandırmak ve başka milletlerin yaşam şeklini tanımalarını sağlamak,*
- *Bireylerde daha belirgin aynı zamanda kapsamlı bir kişilik oluşturmak (Akt. Soner: 2007: 403).*

2.2.1. Kültür Öğretiminin Kısa Tarihçesi

Klasik diller olan Latince ve Yunanca'nın yabancı dil olarak öğretildiği zamanlarda, öğrenciler bu dilleri 'Dilbilgisi - Çeviri Yöntemi (Grammar–Translation Mtehod)' ile öğreniyorlardı. Bu yöntemle yabancı dil öğrenen öğrenciler öğrendikleri yabancı dilde yazılmış olan edebi eserleri okuyup kendi ana dillerine çeviriyorlar, böylece okudukları edebi metinler içerisinde vurgulanan kültürel öğeleri öğrenmiş kabul ediliyorlardı. Bu yöntemle yabancı dil öğretiminin temel hedefi öğretilen dilin konuşulduğu toplumunun tarihi, edebiyatı ve güzel sanatları hakkında bilgi sahibi olan kişiler yetiştirmektir. Bu bilgilere sahip olan öğrenciler de kültür sahibi kişiler olarak görülüyordu.

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren sosyal hayatta meydana gelen ticari, ekonomik, politik değişiklikler ve özellikle turizmin yaygınlaşması sonucu insanlar farklı ülkelere daha sık seyahat etmeye başlamışlardır. Böylelikle kişiler gittikleri ülke hakkında bilgi sahibi olmak ve o ülke insanları ile iletişim kurmak istedikleri için yabancı dil öğrenmek istemişlerdir. Bu durum yabancı dil öğretimi alanında da değişikliğe neden olmuştur. Bu dönemde Dilbilgisi - Çeviri Yöntemi'ne paralel

olarak yabancı dil öğretiminde kültür konusuna farklı yaklaşıma sahip ‘Dolaysız Yöntem (Direct Method)’ ortaya çıkmıştır. Bu yöntem sözel dili temel alırken, kültürü de yaşam şekli olarak görmektedir. Öğrencilerden beklenen hedef dilin konuşulduğu toplumun tarihi, kültürü, günlük yaşamları vs. hakkında bilgi sahibi olmalarıdır.

1940’lı ve 50’li yıllarda ortaya çıkmış olan ‘İşitsel - Dilsel (Audio-Lingual Method)’ yöntemi de dilin sözlü kullanımını ve kültürünü temel alan bir diğer yöntemdir. Bu yöntemde dil yapıları belli bir sıraya göre öğretilirken, tekrar, taklit ve ezber önemlidir. Karşılıklı konuşma ve sözlü etkinlikler ile öğrenciler hedef dilin kültürü hakkında da bilgi sahibi olabilmektedirler.

Yabancı dil öğretiminde kültürel bilgilerin ayrı derslerde verildiği dönemlerde olmuştur. Bu dersler, İngiltere’de *Background Studies*, Almanya’da *Landeskunde*, Fransa’da *Civilisation* gibi çeşitli ülkelerde farklı biçimde adlandırılmışlardır. Bu derslerde genel olarak, öğrenilen kültürdeki insanların hayatları hakkında en genel bilgiler ile kurumların yapı ve işlevlerine dayanan gerçek bilgilere vurgu yapılmıştır. Bu derslerde kültür dilin kendisine ait bir özelliği olarak değil, dil aracılığıyla aktarılan bilgi olarak görülmektedir.

Günümüzde ise yabancı dil öğretiminin amacı öğrencilerin öğrendikleri dilin sadece dilbilgisel yapılarını değil kültürünü de bilerek etkili iletişim kurmalarını sağlamaktır. Bunu geliştirebilmek için de farklı çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan çalışmaların en önemlilerinden birisi Avrupa Komisyonunca hazırlanan “*Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, öğretme, değerlendirme*” dir. (*Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching assessment “CEF”*) AOBM, birliğe üye çok kültürlü ve çok dilli toplumlarda yabancı dil öğretimine karşı yeni bir bakış açısı oluşturulması, öğrencilerin öğrendikleri diller sayesinde kültürel bilinçlerinin de geliştirilip daha etkili iletişim kurmaları görüşü temel alınarak oluşturulmuştur.

2.2.2. Kültür Aktarımının Amaçları

Risager'e (1989) göre yabancı dil eğitiminde kültür öğretiminin üç temel amacı vardır. Bunlar; öğrencilere dilin konuşulduğu ülke veya ülkeler hakkında bilgiler verilerek onların bilişsel gelişimlerini sağlamak, öğrencilerin yabancı dil becerilerini geliştirerek onların yeni kültürel bağlamlarda uygun bir biçimde iletişim kurmalarını ve yabancı kültüre karşı anlayış geliştirmelerini sağlamak, son olarak da öğrencilerin yabancı dil öğrenimleri süresince yaptıkları kültürel çalışmalar sayesinde diğer ülke ve kültürlerle karşı bir tutum geliştirmelerini sağlamaktır (Akt. Lund, 2006: 31).

Lado (1964), kültür öğretimi yabancı dil öğretiminin önemli bir parçası olarak görmekte ve gerçek anlamda yabancı dil eğitimi almış bir kişinin öğrendiği dilin kültürel ifadelerini tam anlamıyla anlaması gerektiğini ileri sürmektedir. Böylelikle öğrenciler, hedef dilin kültürüne ait farklı gelenekler ve davranışlar olduğunun farkına varmaktadırlar. Kültür öğreniminin bir diğer amacı da hedef kültürün edebiyatını anlayabilmektir. Çünkü edebiyat dil aracılığı ile aktarılır ve öğrenci sözcüklerle ifade edilmek istenen kültürel anlamları anlamıyorsa, edebiyatı da anlayamamaktadır. Lado, kültür öğretiminde son amaç olarak uluslararası iletişimden bahsetmektedir. Etkili iletişim kurabilmek için, kültürden kültüre değişiklik gösterebilen ve kültürel içeriği yansıtan temel anlam yapılarının bilinmesi gerekir. Lado, ayrıca kültür öğretimi aracılığıyla, yabancı dil sınıflarında, yabancı kültüre karşı geliştirilebilecek olası yanlış anlayışların, doğru bilinen yanlışların ve basmakalıp düşüncelerin ortadan kaldırılması gerektiğine de dikkat çekmektedir (Akt. Tunçel, 1988: 21)

Tomalin ve Stempleski (1993: 7–8), kültür öğretiminde öğrencilere aktarılacak unsurların yedi amacını şu şekilde sıralamışlardır;

1. Öğrencilerin, her insanın davranışında kültürün etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmak,
2. Öğrencilerin, yaş, cinsiyet, sosyal sınıf gibi değişkenlerin insanların konuşmalarında ve davranışlarında etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmak,
3. Öğrencilerin, hedef kültürdeki ortak durumlarda gösterilen ortak davranışların farkına varmalarına yardımcı olmak,
4. Öğrencilerin bazı kelime ve cümleciklerin kültürün bir sonucu olarak hep aynı şekilde birbiri ardına geldiğinin farkına varmalarına yardımcı olmak,
5. Öğrencilerin, hedef kültürle ilgili genellemeleri objektif gözle değerlendirmelerine yardımcı olmak,
6. Öğrencilerin, hedef kültürle ilgili bilgi toplama becerilerinin gelişmesine yardımcı olmak,
7. Öğrencilerde, hedef kültürle ilgili merak uyandırmak ve onların o kültürdeki insanlara karşı empati kurmalarını sağlamak.

Yabancı dil eğitiminde kültürel öğelerin aktarılmasının en temel amaçlarından birisi, öğrencilerde kültürlerarası bilinci geliştirmektir. Böylelikle öğrencilerin öğrendikleri dilin konuşulduğu ülkelerdeki insanların kültürlerine ve diğer ülke insanların kültürlerine karşı anlayış, hoşgörü, ve empati gibi olumlu tutumlar geliştirmeleri hedeflenmektedir. Küreselleşmenin bir sonucu olarak günümüzde birçok ülkede farklı kültürden gelmiş insanların bir arada yaşadıkları görülmektedir. Çok kültürlü toplumlarda zaman zaman insanlar arasında yaşanan uyuşmazlıkların temelinde kültürel farklılıklar yatmaktadır. Birbirlerinden farklı değerleri, inançları, dünya görüşleri, sosyal kuralları olan insanların kendilerinden farklı olana karşı olumlu bir tutum geliştirmesi, anlayışlı ve hoşgörülü olması, bu çeşitliliği doğal kabul edip saygı göstermesi çok kültürlü toplumlarda yaşayan insanlarda olması gereken niteliklerdendir. Bu niteliklerin oluşması da yine eğitim yoluyla gerçekleşmektedir. Bilindiği gibi eğitimin en genel tanımlarından birisi kişilerde istedik davranışları meydana getirme süreci olmasıdır. Özellikle yabancı dil eğitiminde kültürlerarası yaklaşımın benimsenmesi, öğretim programlarının ve

yabancı dil ders materyallerinin hazırlanma sürecinde bu yaklaşımın temel alınması, toplumda oluşması hedeflenen beklendik davranışların daha etkili ve kalıcı bir şekilde ortaya çıkmasını sağlayabilir.

Kültür aktarımında hedeflenen amaçlara ulaşabilmek için, belirlenen amaçların sistemli ve düzenli bir şekilde sunulması gerekir. Yabancı dil öğretim programlarının, dil öğretim izlencelerinin, ders materyali yazarlarının ve yabancı dil öğretmenlerinin kültür aktarımına olan yaklaşımları kültürlerarası bilincin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu noktadan hareketle kültür aktarımında benimsenen günümüz yaklaşımlarına bakmakta fayda vardır.

2.2.3. Günümüz Kültür Aktarımı Yaklaşımları

Seksenli yıllarda sosyo-dilbilimsel ve pragmatik anlayışı temel alan ve yabancı dil öğretimi alanında büyük ölçüde etkili olan ‘İletişimsel Yaklaşım’ (*Communicative Approach*) ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu yaklaşım, kültürel olarak uygun ve kabul edilebilir bir şekilde öğrencilerin dili sosyal bağlamları içinde kullanma yeteneklerini geliştirmeyi hedeflemektedir. İletişimsel yaklaşımın en temel unsurlarından biri öğrencilere ‘iletişimsel yeti’ (*communicative competence*) kazandırmaktır.

2.2.3.1. İletişimsel Yeti

İletişimsel yetinin anlamı bir dil toplumu içinde iletişimi sağlamak için gerekli bilgi ve becerilere sahip olmaktır. Diğer bir ifadeyle, dildeki göstergeleri farklı bağlamlarda, yerinde ve zamanında anlamlı bir bütün içinde kullanılmasını gerektirmektedir. İletişimsel yeti dilbilimsel ve toplumbilimsel iletişim ve etkileşim kurallarını içerirken aynı zamanda iletişim olayları ve içeriğinin temelini oluşturan kültürel kuralları ve bilgileri de içermektedir (Aktaş, 2004: 46).

Birbiri ile iletişim kuran iki kişi sadece bilgi alışverişinde bulunmazlar aynı zamanda birbirlerini belli bir sosyal gruba ait birer birey olarak görürler; örneğin işçi, işveren, öğretmen, öğrenci gibi. Bu tür sosyal kimlikler kişiler arasındaki iletişimi büyük ölçüde etkilemektedir. Yabancı dil öğretiminde iletişimsel yeti, dilin bu özelliğini dikkate alarak öğrencilerinin sadece dilbilgisel yetiye sahip olmalarını değil aynı zamanda uygun dilin ne olduğunu bilmeleri gerektiğini vurgulamaktadır (Byram, Gripkova, Starkey, 2001: 5).

Hymes (1966), iletişimsel yetinin dil kullanımı ve toplumsal etkileşim gibi iki önemli unsuru kapsamakta olduğunu belirterek dilin sosyo - kültürel boyutuna dikkat çekmiştir. Hymes ayrıca dilin, sosyal yaşam içerisinde pozitif ve üretici bir özelliğe sahip olduğunu ve eğer dilin bu özelliği göz ardı edilirse, dile ait dilbilgisi kurallarının hiçbir işe yaramayacağını ifade etmektedir. Sözdizimsel kuralların sesçil yapıyı, anlam bilimsel kuralların da sözdizimsel yapıyı etkilediği gibi, dilin toplumsal yapı içerisindeki kullanım kuralları da dilin geneli üzerinde etkilidir (Akt. Akbay, 2009: 300) .

Canale ve Swain (1980), iletişimsel yeti kavramını detaylı olarak irdelemiş ve iletişimsel yetinin dört farklı unsurdan oluştuğunu ifade etmişlerdir. Bunlar;

- a- *Dilbilgisel Yeti (Grammatical Competence)*
- b- *Toplumsal Dil Yetisi (Sociolinguistic Competence)*
- c- *Söylem Yetisi (Discourse Competence)*
- d- *Taktik Yetisi (Strategic Competence)*

a) Dilbilgisel Yeti

Dilsel kodları çözümlene, dilin sözcük bilimsel, söz dizimsel ve ses bilimsel özelliklerini kavrama ve bunlardan yararlanarak tümce oluşturma yetisidir. Dilin yapısı ile ilgili kuralların bilinmesi, iletişim anında kullanılan ifadelerin de doğru bir biçimde oluşturulmasını sağlamaktadır.

b) Toplumsal Dil Yetisi

Dilsel etkileşime girenlerin rolü, sosyal statüsü, paylaştıkları bilgi, dilin iletişimsel işlevi gibi, dilin kullanıldığı sosyal bağlamı içindeki kullanım özellikleri ile ilgili olan yetidir. Burada sözü edilen sosyal bağlam, dilin kullanıldığı kültüre ait değerleri, inanışları ve davranış şekillerini kapsar niteliktedir. Dilin uygun kullanımı, bu tür unsurlar konusunda dikkatli olmayı gerektirir.

c) Söylem Yetisi

Dilin bağlam içindeki gelişmiş kullanımı ile ilgili olan söylem yetisi, anlamsal bir bütünlük içinde amaca uygun dilsel üretim yetisidir. Birbiri ile alakalı ifadelerin tutarlı bir biçimde kullanılması, söz konusu bağlam ile ilgili sahip olunan ön bilgi ya da kültür bilgisi ile mümkündür. Bu tür bilgilerin eksik kaldığı iletişim durumlarında, yanlış anlamalar meydana gelebilmektedir.

d) Taktik Yetisi

Etkili iletişim için gerekli olan tekrar, tahmin, çekinme, açıkça ifade etme, yineleme, açıklama vb. iletişim stratejilerini kullanma yetisidir. İletişim esnasında bir sözcüğün hatırlanamaması halinde ne yapılabileceği ya da iletmek istenilen mesaj yanlış anlaşıldığında ne yapılabileceği yukarı da sözü edilen iletişim stratejilerine örnek gösterilebilir. (Alptekin, 2002: 57–64, Akbay, 2009: 299–311).

Öğrenilen yabancı dili anadili olarak konuşan kişilerin sahip olduğu dilbilgisel yetiyi ve kültürü temel alan iletişimci yaklaşım, yabancı dil eğitimi sürecinde öğrencilere bu özellikleri kazandırmayı hedeflemiştir. Ancak, özellikle İngilizce öğrenen kişilerin sadece İngiliz kültürünü ya da Amerika kültürünü öğrenerek bu dili öğrenmeye çalışmaları, İngilizce'nin uluslararası ortak dil (*lingua franca*) olma özelliği ile bağdaştırılamamıştır. Küreselleşmenin hızla yayıldığı günümüzde, yetiştirilmek istenen 'çok dilli ve çok kültürlü bireyler' anlayışını desteklemeyen iletişimsel yeti kavramına alternatif olarak 'kültürlerarası iletişimsel yeti' kavramı ortaya çıkmıştır.

2.2.3.2. Kültürlerarası İletişimsel Yeti

Kubaneğ–German (2000), tarafından öngörülen kültürel farkındalık (*cultural awareness*) ve kültürlerarası öğrenme (*intercultural learning*) kültür öğretimi konusunda var olan iki önemli faktördür. Kültürel farkındalık, kültürden etkilenen eylemlerimizin bilincinde olma anlamına gelmektedir. Kültürlerarası öğrenme ise kişinin kendisini daha geniş bir toplumun parçası olarak görme, kültürleri karşılaştırma, farklı dillerin farklı inançları, davranışları ve anlamları içerdiğinin bilincinde olma yeteneğidir (Akt. Brewster ve Ellis, 2003:146).

‘İletişimsel yeti’ şimdilerde ‘kültürlerarası iletişim yeti’ olarak yeniden tanımlanmaktadır. Risager’a (1998: 244) göre bu yaklaşımın temeli farklı kültürlerin yapısal olarak birbirleriyle alakalı olduklarıdır. Kültürlerarası iletişim yeti birbirini tanıma, anlama gibi girişimleri içeren ve kültürlerin karşılıklı etkileşimlerini kapsayan bir kavramdır. İletişimsel yeti gibi öğrenilen dilin konuşulduğu ülke veya ülkeleri temel alırken öğrencinin kendi kültürünü ve iki kültür arasındaki ilişkiyi de göz önünde bulundurarak iletişim yetiden ayrılır. Öğretim genellikle ulusal kimlik faktörlerinin önemini vurgulayabilir ve hedef dilin konuşulduğu ülke veya ülkeler ile öğrencilerin kendi ülkesi arasındaki karşılaştırmaları içerebilir. Böylece öğrencilerin kendi ülkelerinin uygarlık ve kültürünü yansıtıcı bir tutum geliştirmelerine olanak sağlayabilir.

Kültürlerarası boyutta bir yabancı dil eğitimi, öğrencilere yazılı ve sözlü iletişimde aktarmak istediklerini doğru bir biçimde ifade etmeleri için ihtiyaçları olan dilbilimsel yetiyi kazandırmaya yardımcı olurken aynı zamanda onların farklı sosyal kimliklerden kişilerle ortak anlayış sağlama yeteneklerini ve kendi benliklerini geliştirmelerine de yardımcı olur (Byram, Gripkova, Starkey, 2002: 5). Byram (1997: 35), ayrıca kültürün ait olduğu toplum içinde geçerli olan normları ve değerleri yansıttığını ve hiç kimsenin toplumsal, sosyal ve kültürel değerlerden soyutlanarak bir yabancı dil öğrenemeyeceğini böylelikle kendi benliğini ve kişiliğini de geliştiremeyeceğini belirtmiştir.

Hammer (2003), kültürlerarası yetiyi, kültürler arasılığı uygun olarak davranma ve düşünme becerisi olarak tanımlamaktadır. Bireylerin kendi kültürleri ve diğer kültürler hakkında duyarlı olması bu becerinin gelişmesi ve kullanılması için gereklidir. Hammer, bu duyarlılığı ‘kültürlerarası duyarlılık’ (*intercultural sensitivity*) olarak adlandırmaktadır (Akt. Gökmen, 2005: 70).

2.2.3.2.1. Kültürlerarası Duyarlılık Gelişim Modeli

Günümüzde artık kültürlerarası iletişimsel yetinin önemi daha iyi anlaşılmış ve araştırmacılar bu konu üzerinde farklı çalışmalar yapmışlardır. Örneğin; Bennet (1993), tarafından geliştirilen ‘Kültürlerarası Duyarlılık Gelişim Modeli’ (*Developmental Model of Intercultural Sensitivity*) bu çalışmalardan birisidir ve kişilerin hedef kültürü veya diğer kültürleri nasıl algıladıkları konusunda ciddi farklılıklar tespit edilebileceğini ileri sürmektedir. Bennet, bu farklılıkları Kültürlerarası Gelişim Modeli’nde iki başlık altında açıklamıştır. Bunlar ‘Kültürmerkezci Yönelim’ (Etnosantrik) ve ‘Kültürel Görelilikçi Yönelim’dir (Etnorölatif) .

a) Kültürmerkezci Yönelim

Kültürmerkezci yönelimde kişinin sahip olduğu kültür kavramı ait olduğu kültürden ibarettir ve başka kültürleri değerlendirirken de kendi kültürünün bakış açısına göre değerlendirir. Bu değerlendirme kültürel farklılığı **reddetme**, kültürel farklılığa karşı **savunma** ve kültürel farklılığı **küçümseme** gibi üç farklı şekilde ortaya çıkabilir.

Kültürel farklılığı *reddeden* kişi kendi kültürünü tek ve diğer kültürlerden daha üstün gören kişidir. Diğer kültürlerin sahip olduğu değişik özelliklere karşı ilgisiz olan bu kişiler kültürel farklılıklara karşı kendilerini sakınma eğilimindedirler. Kültürel farklılığı bir tehdit olarak algılayan *savunma* eğilimindeki bireyler ise

dünyanın ‘biz’ ve ‘onlar’ olarak organize edildiğine inanırlar. Bu düşünce içinde olan kişilere göre ‘biz’ hükmeden ‘onlar’ ise hükmedilendir. Kültürel farklılığı *küçümseme* eğiliminde olanlar da ait oldukları kültürün dünyaya bakış açısını evrensel olarak görenlerdir. Diğer kültürleri önemsiz olarak değerlendiren bu kişiler farklı kültürlerden beklentilerine uygun davranış göstermeleri için kendilerini düzeltmelerini beklemektedirler (Gökmen, 2005: 72–73).

b) Kültürel Görelilikçi Yönelim

Kültürel görelilikçi yönetime sahip olan kişiler kültürel farklılığı kabul ederler ve bu farklılıklara saygı duyarlar. Kişinin ait olduğu kendi kültürü var olan farklı dünya görüşlerinden sadece bir tanesidir. Bu tür düşünce yapısına sahip bireyler değişik kültürden kimselerin varlığını kabul edebilir ve olayları onların gözünden değerlendirebilirler. Kültürmerkezci yönelim gibi kültürel görelilikçi yöneliminde üç değişik biçimi vardır. Bunlar kültürel farklılığı **kabul**, kültürel farklılığa **uyma** ve kültürel farklılıkta **tamamlık** olarak adlandırılmaktadır.

Kültürel farklılığı *kabul* eden kişiler, kültürlerarası farklılıkları önemsemeden farklı kültürden olan kişilerin varlığını ve onların da birer insan olduklarını kabul eden kişilerdir. Farklılıklar olumsuz olarak değerlendirilse bile bu kültürmerkezci bir biçimde değildir. Bu tür bir dünya görüşüne sahip olan kişiler kültürel farklılıklara karşı meraklı ve saygılıdır. Kültürel farklılıklara *uyma* eğiliminde olan bireyler ise başka bir kültürü algılayabilen ve bu kültürde daha etkili iletişim kurabilmek için kendi davranışlarını değiştirebilecek potansiyele sahip olan kişilerdir. Kültürlerarası iletişimsel yeti açısından *uyma* eğilimi kültürel farklılıklara karşı *tamamlık* görüşünden daha iyidir çünkü *tamamlık* görüşü kişilerin başka dünya görüşlerine dahil olma ve dışına çıkma durumlarını kapsayacak genişliktedir ve kişi kendi kültürel özgünlüğü ile ilgili konularla uğraşmaktadır (Gökmen, 2005: 74).

Yabancı dil öğretiminde kültür faktörünün önem kazanmaya başladığı yıllardan bu zamana, kültür olgusunun öğrencilere hangi yaklaşımla aktarılması gerektiği konusunda yapılan araştırmalar sonucu ‘Kültürlerarası İletişimsel Yaklaşım’ birçok araştırmacı tarafından kabul görmüştür. Bu noktadan hareketle bu yaklaşımı benimseyen eğitimcilerin çok geniş bir anlama sahip olan kültür öğesinin hangi özelliklerini, ne şekilde sınıf ortamında sunacağı konusunda değişik görüşler ortaya çıkmıştır.

2.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı

Yabancı dil eğitimi çok küçük yaşlardan itibaren hayatın her evresinde başlanabilecek ve devam ettirilebilecek nitelikte bir eğitim sürecidir. Okul öncesi dönemde başlayabilen dil eğitimi ilköğretim, orta öğretim ve yüksek öğretim sürecinde de süreklilik göstermektedir. Genel olarak okul ve sınıf ortamında başlayan yabancı dil öğretimi, öğrencilerin kendi dilleri ve kültürleri haricindeki bir başka dil ve kültürle ilk defa tanıştıkları ortamlardır.

Yabancı dil öğreniminin gerçekleştiği sınıflarda öğrenciler, öğrendikleri dilin dilbilgisel kurallarının yanı sıra öğrendikleri bu kuralları uygun sosyal bağlamları içerisinde kullanarak etkili bir biçimde yazılı ve sözlü iletişim kurabilme imkanı elde edebilmek için çeşitli aktivitelere dahil olurlar. Yapılan bu etkinlikler sonucunda öğrencilerde oluşması hedeflenen kültürlerarası iletişimsel becerinin gelişmesi birçok değişkene bağlıdır. Bu değişkenler arasında öğretim programlarının ve yabancı dil ders izlencelerinin kültür öğretim yaklaşımları, kullanılan materyaller, bu materyallerin kültürel içeriği, sınıf ortamında yapılan ve kültürlerarası bilincin gelişmesine katkı sağlayacak etkinlikler ile ders öğretmenin kültür aktarımına olan bakış açısı gibi birçok etmen sayılabilir. Özellikle yabancı dil öğretim programı ve ders materyalleri yazarlarının kültürlerarası bilinç oluşturulmasında lokomotif görevi gördükleri söylenebilir. Çünkü sınıf ortamlarında kullanılan materyaller belli bir öğretim programı çerçevesinde hazırlanmakta ve öğretmenler de kullandıkları bu

materyaller aracılığıyla hedef dili ve kültürü öğrencilerine aktarmaktadırlar. Bu noktada, hedef dile ait hangi kültürel öğelerin ve bu öğelerin hangi yöntemle öğrencilere aktarılacağı konusu yabancı dil öğretimi sürecinde büyük önem taşımaktadır.

2.3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Aktarılan Kültürel Konular

Yabancı dil öğretimi süresince öğrencilere materyaller ve etkinlikler aracılığıyla aktarılacak kültürel öğelerin neler olması gerektiği konusunda çeşitli görüşler öne sürülmüştür. Birçok araştırmacı hayatın her alanını kapsayan ve hedef kültür ile öğrencinin kendi kültürü arasındaki benzerlikleri ya da farklılıkları kolayca fark edebilecekleri konulardan oluşan listeler hazırlamışlardır.

Brooks (1986: 124–128), hazırladığı listede 62 farklı kültürel unsurdan bahsetmektedir. Bu listedeki konulardan bazıları şunlardır;

- *Selamlaşma*
- *Vedalaşma*
- *Arkadaşlar arası konuşmalar*
- *Kişileri tanıştırma*
- *Nezaket kuralları*
- *Gelenekler*
- *Yazılı ve sözlü dil*
- *Rakamlar*
- *Oyunlar*
- *Müzik*
- *Kitaplar*
- *Evcil hayvanlar*
- *Tatiller*

- *Festivaller*
- *Yem- içme alışkanlıkları*
- *Telefon konuşmaları*
- *Trafik*
- *Sorulmaması gereken sorular*
- *Spor*
- *Bilim*
- *Hobiler*
- *Yarışmalar*
- *Kozmetik*
- *Radyo ve televizyon programları*
- *Sinema filmleri ve tiyatrolar*
- *Müzeler, sergiler ve hayvanat bahçeleri*
- *Temizlik*

Brooks, yabancı dil öğretiminde öğrencilere, öğrendiği dile ait kültürel öğelerin aktarılması gerektiğini aksi takdirde, bunların öğrencilere kendi kültüründe karşılaştıkları durumların farklı sembollerle anlatılmış biçimi olmaktan öteye gidemeyeceğini belirtmektedir. Brooks, ayrıca listesinde belirttiği konulardan seçilecek olanların, öğrencilerin yaş ve ihtiyacına uygun olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Chastain'in (1988: 304), hazırladığı bir diğer listede ise 37 farklı kültürel konudan oluşmaktadır. Bunlardan bazıları;

- *Aile*
- *Ev*
- *Sosyal etkileşim*
- *Para*
- *Boş zaman aktiviteleri*

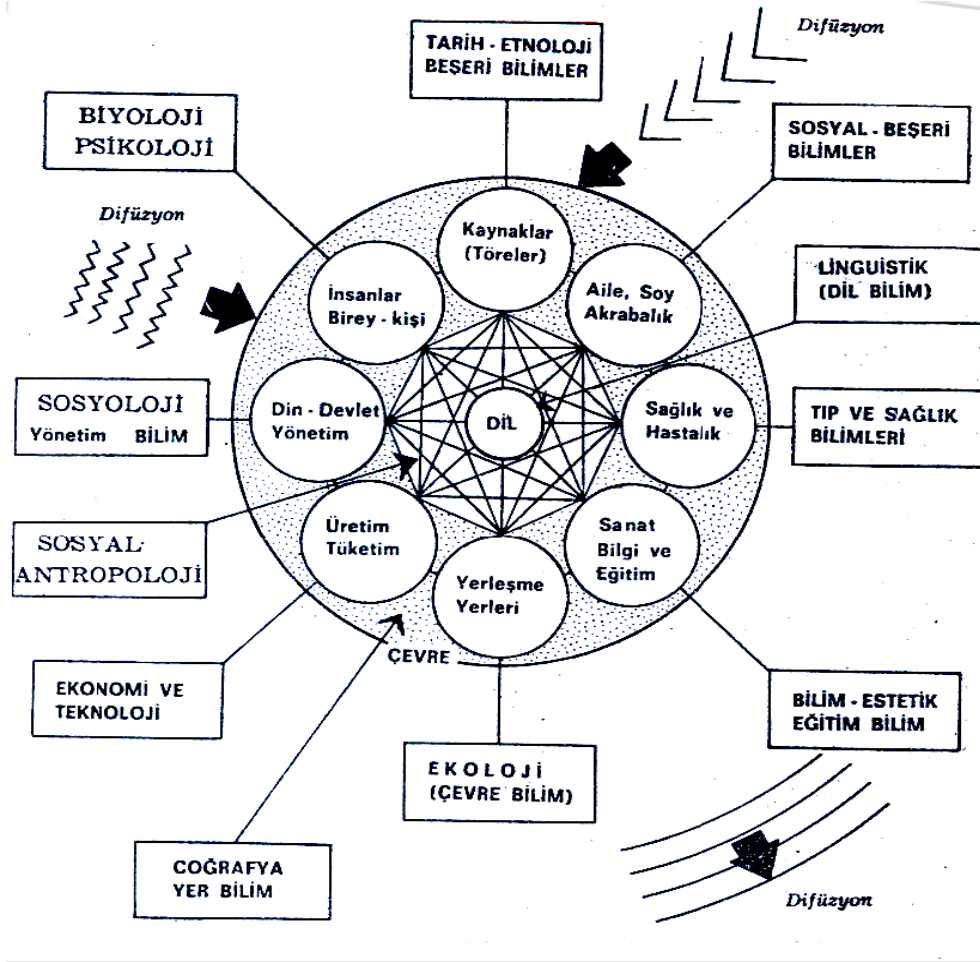
- *Günlük rutin işler*
- *Din*
- *Seyahat*
- *Basın*
- *Ulaşım*
- *Ekonomik sistem*
- *Dil*
- *Nüfus*
- *Kılık kıyafet*
- *Coğrafya*
- *Sağlık*
- *Eğitim*
- *Mizah*
- *Ortak Tarih*
- *Emeklilik*
- *Sözel olmayan iletişim*

Chastain, ayrıca seçilecek konuların öğrencinin hedef kültür ile kendi kültürü arasında karşılaştırma yaparak benzerlikleri ve farklılıkları belirleyebileceği nitelikte olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Güvenç (2005:101), tarafından hazırlanan kültür haritasında, kültürü oluşturan öğeler şu şekilde sıralamaktadır:

- Kaynaklar (Töreler)
- Aile, Soy ve Akrabalık
- Sağlık ve Hastalık
- Sanat, Bilgi ve Eğitim
- Yerleşme Yerleri
- Üretim ve Tüketim

- Din, Devlet ve Yönetim
- İnsanlar, Birey, Kişi
- Dil
- Çevre



Şekil 4: Kültür Haritası, Ana Öğeleri

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (2001: 97-98), yabancı dil öğretiminde aktarılabilecek kültürel öğeler 7 başlık altında toplanmıştır.

1. Günlük Yaşam, örneğin;

- Yiyecek-içecekler, yemek zamanları, sofrâ âdabı,
- Ulusal bayramlar,
- Çalışma saatleri ve uygulamaları,
- Boş zaman etkinlikleri (hobiler, spor, okuma alışkanlıkları, medya).

2. Yaşam şartları, örneğin;

- Yaşam standartları (bölgesel, sınıfsal ve etnik farklılıklar),
- Barınma olanakları,
- Sosyal yardım düzenlemeleri.

3. Kişiler arası ilişkiler (güç ve çıkar ilişkileri dahil) aşağıdaki ilişkiler bağlamında;

- Toplumdaki sınıf yapısı ve sınıflar arası ilişkiler,
- Cinsler arası ilişkiler,
- Aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler,
- Nesiller arası ilişkiler,
- İş ortamındaki ilişkiler,
- Toplum ile polis ve resmî görevliler arasındaki ilişkiler,
- Irk ve toplum ilişkileri,
- Siyasi ve dini gruplar arasındaki ilişkiler.

4. Değerler, inanışlar ve tutumlar, aşağıdaki etmenlerle ilişkili olarak;

- Sosyal sınıf,
- Meslek grubu (akademik, yönetici, sosyal hizmet, usta ve el emekçisi),
- Sağlık (kazanılmış ve kalıtsal),
- Bölgesel kültür,
- Güvenlik,
- Kurumlar,
- Gelenek ve sosyal değişim,
- Tarih; özellikle ikonlaşmış tarihi kişi ve olaylar,
- Azınlıklar (etnik ve dini),
- Ulusal kimlik,
- İdeolojiler,
- Yabancı üniversiteler, yabancı kişiler,
- Sanat (müzik, görsel sanatlar, edebiyat, drama, popüler müzik),
- Mizah (gülmece).

5. Beden Dili: *Beden diline hükmeden örf ve âdetlerin bilgisi kullanıcının / öğrenenin sosyokültürel yeteneğinin bir bölümünü oluşturur.*

6. Sosyal (toplumsal) âdetler (gelenekler): *örneğin; misafir olma ve ağırlamada,*

- *Dakiklik,*
- *Hediye,*
- *Giyecek,*
- *Yiyecek ve içecekler,*
- *Davranış ve söyleyiş âdetleri,*
- *Kalış (ziyaret) süresi,*
- *Vedalaşma.*

7. Törensel davranışlar

- *Dini tören ve ayinler,*
- *Doğum, evlilik, ölüm,*
- *Halka açık gösteri ve törenlerde dinleyici ve seyirci davranışları (tavırları),*
- *Kutlamalar, festivaller, danslar, disko, vb.*

Yabancı dil öğretiminde kültürel bilincin geliştirilmesi için öğrencilere sınıf ortamında aktarılacak kültürel konuların neler olduğu konusunda birbirine benzer nitelikte görüşler olduğu dikkat çekmektedir. Araştırmacıların hazırladıkları listelerin genelinde sosyal hayattan alınmış ve farklı şekillerde uygulansa da hemen hemen tüm toplumlarda olan ortak konulardan oluştuğu göze çarpmaktadır. Belirlenen bu kültürel unsurların sınıf içi etkinliklerde ne şekilde kullanılması ve hangi tekniklerle öğrenciye sunulması gerektiği konusunda da çeşitli görüşler belirtilmektedir.

2.3.2. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarım Teknikleri

Yabancı dil öğretimi sürecinde kullanılan ders materyallerinde öğrencilere aktarılması hedeflenen kültürel öğelerin ne şekilde aktarılacağı konusunda öne

sürülen birçok farklı teknik vardır. Bunlardan hangilerinin, nasıl kullanılacağı ile ilgili olarak öğretmenlerin belli kriterleri göz önünde bulundurmaları gerekir. Öğretim ortamı, öğrencilerin yaş ve dil yeterlilik düzeyleri, uygulanacak etkinliklerin en verimli şekilde amacına ulaşması için dikkate alınması gereken önemli unsurlardandır. Her tekniğin farklı yaş gruplarında ve farklı bilgi düzeyindeki öğrencilerle aynı şekilde uygulanamayacağı bilinen bir gerçektir. Bu noktada öğretmenler uygulamak istedikleri teknikleri sınıf ve öğrenci düzeyine göre uyarlayabilmelidirler.

İlköğretim öğrencileri ile uygulanabilecek tekniklere bakıldığında, özellikle çocukları ilgilendiren şarkılar, tekerlemeler, şiirler, oyunlar, hikayeler, özel festivaller, kutlamalar, gibi konuları temel alan etkinliklerin sonucunda öğrenciler hedef kültüre ait bir çok detayı öğrenebilmektedirler. Bu etkinliklerin görsel ya da özgün materyallerle desteklenmesi de öğrenilecek konuyu daha ilgi çekici hale getirirken, öğrenmenin de kalıcılığını sağlamaktadır. Hedef kültüre ait çeşitli objeler, resim, kitap, televizyon rehberi, dergiler ve karikatürler gibi materyallerin kullanımı ile aynı zamanda gündelik hayatta karşılaşılan gerçek durumların sınıf ortamına uyarlanması kültürel aktarımın daha somut bir biçimde gerçekleşmesine olanak tanımaktadır. Aktarılabilecek kültürün özelliklerinin öğrencilerin bakış açısına göre sunulması yapılan etkinliklerin farklı dil becerileri ile bağlantı kurularak sürdürülmesi öğrencilerin hedef kültüre ait unsurları daha iyi gözlemleyip, bunları kendi kültürü ile karşılaştırmasını kolaylaştırabilir. Bu noktada öğretmenlerin uygulayacakları etkinliklerin öğrencilerin gözlem, sorgulama, kıyaslama, yansıtma, tartışma, bilgi araştırma gibi becerilerini kullanmalarına teşvik edecek nitelikte olup olmadığı konusunda seçici olmalarında fayda vardır. Öğrencilerin bu becerileri kullanmalarına fırsat tanıyan aktiviteler, onların kültürlerarası anlayış geliştirmelerine de yardımcı olmaktadır.

Brewster ve Ellis (2002: 26–27), tarafından yabancı dil öğrenmeye yeni başlayan küçük yaş grubu öğrenciler için kültür öğretiminde başlangıç noktası sayılabilecek çeşitli etkinlikler önerilmektedir. Örneğin hedef kültüre ya da farklı

kültürlere ait *şarkılar ve çocuk şiirleri*, çocuklar tarafından çizilmiş *resimler*, *el yapımı ürünler*, *hikayeler* öğrencilere kendi dilinde bildikleri ve yaptıkları ile karşılaştırma olanağı sağlayarak kültürel bilincin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Yaş olarak daha büyük öğrencilerle ise hedef dilin anadili olarak konuşulduğu ülkelerden kişilerle irtibata geçilerek onlarla röportaj yapma, yazılı bilgi isteme, mektup, internet veya elektronik posta aracılığıyla sınıf bağlantısı kurma gibi etkinlikler gerçekleştirilebilir. Ayrıca öğrencilere belirli temaları olan dergilerden ya da yabancı dilin konuşulduğu ülkeyi tanıtan videolardan faydalanarak aktarılabilecek belirli konular seçilebilir. Örneğin, tipik bir okul günü, festivaller, pop yıldızları, sporcu kişilikler, filmler gibi. Brewster ve Ellis, kültürel bilincin gelişmesi için başlangıç noktası olabilecek bu etkinliklerden bazılarını bir tablo içinde örneklendirmişlerdir (Brewster&Ellis, 2002: 150).

Başlangıç Noktası	İlgili Materyal	Kültürel Odak	Dilbilgisel Odak	Müfredat Bağlantısı
İngiltere'den bir çocuk şiiri: <i>1,2,3,4 Please come and shout the door</i>	Video ve aktivite kitabı: <i>Play it Again</i>	İngiltere'deki ve kendi ülkesindeki bir okul gününü karşılaştırma.	Sayılar Zaman <i>What time do you.....?</i>	Matematik Drama
Amerika'dan bir Şarkı: <i>Today is Monday</i>	Hikaye kitabı: <i>Today is Monday</i>	Haftalık yiyecek alışkanlıklarını karşılaştırma.	Yiyecekler Haftanın günleri <i>What do you eat on.....?</i>	Fen Bilgisi Müzik
İngiltere'den bir şarkı: <i>London Bridge is falling down</i>	Posta kartları Londra haritası	Çağlar boyunca Londra Köprüsü Başkentler Londra	<i>Where's.....?</i>	Tarih Coğrafya Müzik
İngiltere'den bir oyun: <i>What's the time Mr. Wolf?</i>	Hikaye kitabı: <i>What's the time Mr. Wolf?</i>	Oyun alanları Parti oyunları Yemekler ve yemek zamanları	Yemekler <i>What's the time ?</i> <i>What time do you have...?</i>	Matematik
İngiltere'den bir hikaye: <i>The Snowman</i> ve bir parmak oyunu <i>Two fat gentlemen</i>	Video <i>The Snowman</i>	Günlük zaman çizelgeleri, Selamlaşma	<i>What time do you....?</i> <i>How do you do/ hi / hello</i> Goodmorning	Matematik

Tablo 1: Kültürel Bilincin Gelişimi İçin Başlangıç Etkinliklerine Örnekler

Stern (1992: 223–232), yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek kültür aktarım tekniklerini sekiz başlıkta toplamaktadır.

1- *Gerçekçi bir sınıf ortamı yaratma (Creating an authentic classroom environment)*, örneğin; gerçek nesnelere oluşan bir sergi düzenleme ya da gösteri yapma.

2- *Kültürel bilgi sağlama*, örneğin;

- **Kültürel Taraf Tekniği** (*Cultural Aside*): Metin içerisinde karşılaşılan kültürel öğenin öğretmen tarafından açıklanmasıdır.
- **Yaşamdan Kesit Tekniği** (*The Slice-of-life Technique*): Öğretmenin anlatılacak konu ile alakalı farklı kültürlerden seçtiği bir şarkı ya da haber ile derse başlamasıdır.

3- *Kültürel problem çözme*, örneğin;

- **Kültür Özümsetici Tekniği** (*Culture Assimilator*): Hedef kültürün öğrenciler tarafından yanlış anlaşılabilir ya da yanlış yorumlanan bir özelliği metin içerisinde öğrenciye sunulur. Metnin okunmasının ardından dört açıklama verilir ve öğrencilerden hangisinin doğru olduğunu bulmaları istenir. Etkinlik sonunda doğru ve yanlışlar hakkında tartışılır.

4- *Davranışçı ve duyuşsal yaklaşımlar*, örneğin;

- **Drama Tekniği** (*Dramatisation*) Günlük hayattan alınmış durumların sınıf içerisinde rol oynama (role-play), benzetim (simulation) yöntemleri ile uygulanması, öğrencilere kendilerini diğer kültürün de bir parçası olduklarını hissettirir.

5- *Bilişsel yaklaşımlar, örneğin;*

- **Öğrenci Araştırması** (*Student Research*): Dil seviyeleri gelişmiş olan öğrencilerle uygulanabilir ve öğrencilerin kendi ilgi alanları ile ilişkilendirilebilir. Kültürel unsurlarla ilgili internetten veya kütüphaneden araştırma yapan öğrencilerin bunları sınıf ortamında paylaşması şeklinde gerçekleşir.

6- *Edebiyatın ve insan özelliklerinin rolü,*

- Edebi metinlerin okunması veya filmlerin izlenmesi kültürel bilincin oluşmasına katkı sağlar.

7- *Hedef kültürle gerçek hayattaki gibi karşı karşıya olma,*

- Öğrenilen yabancı dili anadili olarak konuşan bir kişinin sınıfa davet edilmesi, mektup arkadaşlığı veya başka ülkelere yapılacak ziyaretler sayılabilecek örneklerden bazılarıdır.

8- *Toplumun kültürel kaynaklarından yararlanma,*

- Eğer yabancı dil öğrenimi hedef dilin konuşulduğu ülkede gerçekleşiyorsa öğrencinin, hedef kültürü öğrenebilmek için çevresinde her gün karşılaştığı durumları kaynak olarak kullanmasıdır.

Kültür aktarımında etkili olan birçok farklı yöntem ve teknik vardır. Öğretmenlerin sınıf içinde kullanacakları teknikleri seçerken öğrencilerin yaşı, dil yeterlilik düzeyleri gibi çeşitli değişkenleri göz önünde bulundurmaları gerekir. Brown(2000: 202) tarafından hazırlanan kültürel uygunluk listesi öğretmenlerin teknik seçimine yardımcı olmaktadır. Bu listeye göre öğretmenlerin kullanacakları

tekniklerin, uygulayacakları sınıflara kültürel açıdan uygun olup olmadığına karar verebilmeleri için sorulan 8 soruyu yanıtlamaları gerekir.

- 1- *Teknik, öğrencilerin kendi kültürlerinin parçası olarak kabul edilen değer ve inançlar sistemini tanıyor mu?*
- 2- *Teknik, öğrencilerin kendi kültürleri de dahil, herhangi bir kültür ile ilgili kalıplaşmış bilgilerden uzak duruyor mu?*
- 3- *Teknik, öğrencilerin anadil(ler)inin değerini düşürücü olası yargılardan kaçınıyor mu?*
- 4- *Teknik, öğrencilerin ortaklık, bireysellik ve güç mesafesi gibi faktörlerden dolayı değişen katılım istekliliğini tanıyor mu?*
- 5- *Eğer teknik öğrencilerin kendi kültürlerindeki belirsizliğin önlenmesi rahatlığından öteye gitmelerini gerektiriyorsa, bunu vurgulayarak, nazik ve anlayışlı bir şekilde mi yapıyor?*
- 6- *Teknik, öğrencilerin kültüründeki kadın-erkek rolleri anlayışına karşı hassas mı?*
- 7- *Teknik, dilin belli özellikleri ile düşünme, hissetme ve harekete geçmenin kültürel yönleri arasında yeterince bağlantı kuruyor mu?*

Kramsch (1993: 206), dil öğretimi ve kültür konuları ile ilgili belirttiği yeni yöntemleri şu şekilde sıralamaktadır.

- 1- ***Kültürler arası ilişkinin sahasını belirleme***; kültür öğretiminin iki kültür arasında bilgi aktarımı yapmadığı, yabancı kültürün öz kültür ile ilişkilendirilmesi gerektiği anlamına gelmektedir. Kültürlerarası yaklaşım her iki kültürün yansımalarını içermektedir.
- 2- ***Kültürü kişiler arası bir süreç olarak öğretme***; olgu ve davranışların öğretimi ile 'öteki'leri anlamaya yardımcı olan süreç öğretiminin yer değiştirmesi anlamına gelmektedir.

- 3- ***Kültürü farklılık olarak öğretme***; modern toplumlardaki çok kültürlülüğü ve çok etnikliliği göz önünde bulundurmamak aynı zamanda yaş, cinsiyet, bölgesel köken, etnik geçmiş ve sosyal sınıf gibi çeşitli faktörleri dikkate almak anlamına gelmektedir. Diğer bir ifadeyle, kültürler tek parça olarak görülmemelidir.
- 4- ***Disiplin sınırlarının ötesine geçme***; kültür öğretiminin antropoloji, sosyoloji ve gösterge bilim gibi diğer disiplinlerle bağlantılı olduğu anlamına gelmektedir.

Yabancı dil eğitiminde aktarılması hedeflenen kültür konularının belirlenmesi ve bu kültür konularının hangi tekniklerle sınıf ortamında uygulanacağı konusunda öğretmenleri yönlendiren en önemli kaynaklar, derslerde kullanılan materyallerdir.

2.3.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı Materyalleri

Yabancı dil öğretiminde kullanılan çok sayıda farklı materyal mevcuttur. Materyaller öğrencilerin farklı öğrenme stilleri ve ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanır. Bu materyallerin ana hedefi öğrencilerin öğrendikleri yabancı dilde daha etkili iletişim kurabilmelerini sağlamaya yardımcı olmaktır.

Kültür aktarımı açısından bakıldığında, yabancı dil derslerinde kullanılacak kaynaklar şöyle sıralanabilir:

- Ders kitapları,
- Edebiyat eserleri,
- Tarihçeler,
- Biyografiler,
- Gazeteler,

- Televizyon programları,
- İnternet,
- Filmler,
- Resimler,
- Fotoğraflar,
- Şarkılar,
- Röportajlar,
- Reklamlar,
- Videolar.

Sınıf ortamında bu kaynaklardan sırası geldiğinde yararlanmak, öğretilecek konuları bu tür materyallerle desteklemek, öğrencilerin etkili iletişim becerilerini geliştirmelerinin yanı sıra öğrendikleri dilin kültürü hakkında da bilinçli olmalarına katkı sağlamaktadır.

Günümüzde yabancı dil öğretiminde en yaygın olarak kullanılan materyal hiç şüphesiz ki ders kitaplarıdır. Bugün hala ders kitapları dil öğretiminde en etkili araç olarak gösterilmektedir. Yabancı dil eğitimin genelde okul ve sınıf ortamında öğrenilmeye başlandığı göz önüne alındığında, öğrencilerin hedef dilin kültürü ile ilk tanışmalarının ders kitapları sayesinde olduğu söylenebilir. Bu anlamda kültürel öğelerin aktarımı konusunda ders kitaplarının önemi diğer materyallere oranla daha büyüktür denilebilir.

2.3.3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Ders Kitaplarının Rolü ve Önemi

Ders kitabının ne olduğu ile ilgili çok sayıda tanımlama yapılmıştır.

Cunnigsworth (1995: 7) ‘un ders kitabı tanımı “öğrenci ihtiyaçları ile ilgili olarak, önceden belirlenmiş amaç ve hedefleri sağlayan kaynak” şeklindedir.

Sheldon (1987)'a göre ders kitapları, “asıl amacı öğrencilerin dilbilimsel bilgilerini ve iletişimsel yeteneklerini geliştirmek olan, ticari amaçlı basılmış kitaplardır”.

Ur (1996)'un tanımına göre de ders kitabı, “her öğretmen ve öğrencinin sahip olduğu ve yabancı dil dersinin prensiplerini sistemli bir şekilde takip eden kitaplardır.”

Tomalinson (1998) ise ders kitabını “bir dersin ana materyali” olarak tanımlamıştır.

Şahin ve Yıldırım (1999)'da ders kitaplarını “öğretim sürecinin en temel materyali” olarak görmektedirler (Akt. Güreli, 2008: 24).

Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere ders kitapları eğitim öğretim sürecinde en yaygın olarak kullanılan vazgeçilemez ders materyalidir. Bu sebepten dolayıdır ki ders kitaplarının öğretim sürecinde çok önemli rolleri vardır. Yabancı dil öğretiminde de sayısız faydası olan ders kitaplarının öğretmen ve öğrenci açısından sahip olduğu farklı rolleri Grant (1987: 8) şöyle ifade etmektedir;

Ders kitapları;

- 1- Ne öğretilmesi / öğrenilmesi gerektiğini ve hangi sırada öğretilmesi / öğrenilmesi gerektiğini belirleyebilir,
- 2- Hangi yöntemin kullanılması gerektiğini belirleyebilir,
- 3- İhtiyaç duyulan tüm materyalleri düzenli, çekici ve ekonomik bir biçimde sağlayabilir,
- 4- Öğretmenlere oldukça zaman kazandırabilir,
- 5- Öğrenciler için çok faydalı bir yardımcı rolü üstlenebilir.

Cunningsworth'e (1995: 7) göre ders kitabının rolleri şöyle sıralanmaktadır,

- 1- *Yazılı ve sözlü materyallerin sunumu için bir kaynak olması,*
- 2- *Öğrencilerin iletişimsel etkileşimleri ve uygulamaları için etkinlik kaynağı oluşturması,*
- 3- *Öğrencilerin dilbilgisi, kelime ve telaffuz bilgileri için başvuru kaynağı olması,*
- 4- *Sınıf içi dil etkinlikleri için teşvik ve fikir kaynağı olması,*
- 5- *Öğrenim hedefleri önceden belirlenmiş bir izleneye olması,*
- 6- *Öz yönelimli öğrenme (self-directed learning) ve bireysel öğrenme çalışmaları için bir kaynak olması.*

Ders kitaplarının öğretmene ve öğrencilere sağladığı çok sayıda faydaları vardır. Öncelikle, öğretmen açısından bakıldığında ders kitapları tutarlı bir izleneye ve güvenilir bir öğretim sırasına sahiptir. İyi ders kitaplarında çok çeşitli okuma ve dinleme materyalleri ile dikkatlice seçilmiş sözcükler yer almaktadır ve bunlar alıştırmaya kitapları ile desteklenmektedir. Ders kitapları aynı zamanda öğretmenin bir konu ile ilgili kendi düşünceleri tükendiğinde başvurdukları kaynaklardır. Öğrenci açısından bakıldığında, ders kitapları rahatlatıcı ve güven vericidir. Öğrencilere ileriye dönük yapacakları çalışmalara hazırlık imkanı verirken geçmişte yaptıkları çalışmaları da tekrar gözden geçirme şansı verir. Geçmişe göre bugün çok daha renkli olan ders kitapları sayesinde öğrenciler görsel materyallere bakmaktan hoşlanmaktadırlar (Harmer, 1998: 117).

Harmer'a (1998: 111) göre öğretmenler ders kitaplarının bir sayfasını açtıklarında, o sayfanın sınıfla birlikte kullanılıp kullanılmaması gerektiği konusunda karar vermek zorundadırlar. Kullanılan dilin düzeyi, konu ve içeriğin öğrencilere uygunluğu, doğru aktivite olmaları ve ders sıralamasının mantıklı olması öğretmenlerin ders kitaplarını kullanmadan önce dikkat etmeleri gereken konular arasındadır. Bu bağlamda öğretmenlerin ders kitaplarını kullanmaya başlamadan

önce, seçim aşamasında bir takım görevleri vardır. Öğretmenlerin kitap seçimindeki rolü ve görevleri şu şekilde özetlenebilir;

- Öğrencilerin amaçlarını, öğrenme stillerini, sevdiklerini, sevmediklerini, zayıf ve güçlü yanlarını değerlendirmek,
- Hangi yöntem ve materyallerin, izlencede belirtilen amaçlara en uygun olduğuna karar vermek,
- Kitapta kullanılan materyallerin veya yöntemlerin, hangilerinin olduğu gibi kullanılmasına ya da bunlardan hangilerinin uyarlamaya, değiştirilmeye, çıkarılmaya veya desteklenmeye ihtiyacı olduğuna karar vermek (Grant, 1987: 16).

Ders kitaplarının ve yöntemlerin seçiminde dikkate alınması gereken en önemli unsurların başında öğrencilerin yabancı dil öğrenme nedenleri, öğrencilerin sahip olduğu farklı öğrenme stilleri ve öğretmeni ilgilendiren öğretim stilleri gelmektedir. Bu bağlamda Grant (1987: 12–16), ders kitaplarını iki grupta incelemenin mümkün olacağını belirtmiştir. Bunlar, *geleneksel ders kitapları* ve *iletişimsel ders kitaplarıdır*.

a) Geleneksel Ders Kitapları

Öğrencilere dili bir sistem olarak öğretmeye çalışan kitaplardır. Öğrencilerin dili öğrenme amaçları her ne ise, sistemi öğrendikleri zaman o amaçlarına hazır olmaları beklenir. Bu tür kitaplarla yapılan dil eğitimlerinin sonunda öğrenciler dilin yapılarını bilmelerine rağmen iletişim kuramamaktadırlar. Geleneksel kitaplarının karakteristik özellikleri aşağıda belirtilmiştir.

- 1- Bilgi sorma, rica etme, özür dileme, yön sorma gibi dilin iletişimsel fonksiyonlarından çok dilin yapı ve kalıplarına (dilbilgisine) odaklanır.

- 2- Dinleme ve konuşma aktivitelerinden çok okuma ve yazma aktivitelerine odaklanır.
- 3- Çoğunlukla birinci dil kullanımından faydalanır.
- 4- Doğruluğun önemini vurgulayan kitaplardır.
- 5- İzleneye ve sınava odaklanma eğilimindedirler.
- 6- Kullanımları kolay oldukları ve sınav odaklı oldukları için bazı öğretmenlere cazip gelmektedir.

b) İletişimsel Ders Kitapları

İletişimsel ders kitapları, geleneksel kitaplar ile yapılan eğitimlerin sonucunda iletişim kurulamamasından kaynaklanan sorunlara karşı farklı imkanlar yaratarak, öğrencilerin dili gerçek hayatta kullanmadan önce sınıf ortamında kullanmalarına olanak tanıyan kitaplardır. İletişimsel ders kitaplarının sahip olduğu belli başlı özellikler şunlardır:

- 1- Dilin yapısal özelliklerinden çok işlevsel özelliklerini vurgular.
- 2- Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını yansıtmaya çalışır.
- 3- Sadece yapılar değil de becerilerin dil içinde kullanımına da odaklandıkları için etkinlik temelli kitaplardır.
- 4- Genellikle dört dil becerisi arasında iyi bir denge vardır ama dinleme ve konuşma becerilerine geleneksel ders kitaplarından daha fazla önem verilir.
- 5- Amaçlarını belirtmede çok kesin ve açık olma eğilimindedirler.
- 6- İçerik ve yöntemler günlük hayatta kullanılan gerçek dili yansıtır.
- 7- İkili ve grup çalışmalarına teşvik eder, bu yüzden öğretmenlerin organizasyon yeteneklerine daha çok gereksinimleri vardır.
- 8- Dilin sadece doğru kullanımına değil, akıcı kullanımına da önem verirler.

Öğretmenlerin kullanacakları ders kitabının türüne göre hangi kitabı seçecekleri konusunda da bir takım kriterleri göz önünde bulundurmaları gerekir. Bu

anlamda öğretmenlerin ders kitabı seçimlerini daha etkili bir biçimde yapabilmeleri için birçok uzman tarafından farklı ders kitabı değerlendirme çizelgeleri hazırlanmıştır. Örneğin, Cunnigsworth (1995: 3) hazırladığı çizelgeyi *amaç ve yaklaşımlar, dizayn ve organizasyon, dil içeriği, beceriler, konu, metodoloji, öğretmen kitabı ve uygulama ile ilgili etkenler* olmak üzere sekiz ana başlıkta toplamıştır. Öğretmenler her ana başlığın altındaki sorulara verecekleri cevaplar yardımıyla değerlendirdikleri kitabın kendileri için uygun olup olmadıkları konusunda fikir sahibi olabilirler.

İnal (2006: 19–29), ders kitabı seçim sürecinin, izlencede belirtilen hedefler gibi sadece tek bir noktanın dikkate alınarak değil, birden fazla etmenin göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmektedir. İnal'a göre öğretmenlerin geçmişi ve öğretim stilleri ders kitaplarıyla uyumlu olmalıdır. Örneğin, geleneksel yaklaşımlara, yöntemlere ve tekniklere alışık olan öğretmen ve öğrencilere iletişimsel materyallerin sağlanması, iletişimsel izlenceye sahip bir kitabın gerektirdiklerini karşılamayacaktır.

Öğretmenler seçtikleri ders kitabında mevcut olan materyal ve yöntemleri hiç değişiklik yapmadan kullanabilecekleri gibi ihtiyaç duydukları yerlerde bir takım değişiklikler yapabilirler. Örneğin, kitabın içeriğini veya yöntemini ya da her ikisini de kitabın kullanılacağı sınıfa, öğrencilerin yaşına ve bilgi düzeylerine göre yeniden uyarlayabilir, içerik ya da etkinliklerde kullanılan yöntemle ilgili daha uygun olduklarını düşündükleri bir şeylerle değiştirebilirler. Hatta alıştırmaların alakasız ve uygun olmadığını düşünüyorlarsa bunları atlayabilirler (Grant,1987: 16–17, Harmer,1998: 111–119).

2.3.3.2. Yabancı Dil Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı

Kültür kuramının seksenli yıllarda iletişimsel yöntem tartışmaları bağlamında ve kültürlerarası iletişim çerçevesinde yeni bir aşama olarak

geliştirilmesindeki esas düşünce, yabancı dil derslerinde iki farklı kültürün bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde karşı karşıya geldiğidir. Böylece yabancı dil derslerinin amacı, yabancı kültürü tanımak olarak belirmekte ve bu amaç beraberinde her yabancı dil dersini kültürlerarası bir diyalog olarak gören kültür karşılaştırmaları yaklaşımını getirmektedir. Bu yaklaşım, ders içerikleri ve araç gereçler gibi bir takım sorunları da gündeme getirmiştir. Bir yabancı dil ders kitabının nasıl olması gerektiği, kitapta yer alan metinlerin kültürlerarası iletişim yaklaşımına ne kadar uygun olduğu, öğrenim ve öğretim alışkanlıklarımızın buna ne derece uygun olduğu ortaya çıkan sorunlardan bazılarıdır. (Asutay, 2003: 27–28).

Kültürlerarası teorisine göre dil öğrenmek, yabancı dilde iletişim kurmayı sağladığı gibi, kültür aktarımı sayesinde de öğrencilerin dünyaya bakış açılarını geliştirerek farklı kültürlerle karşı empati, anlayış, hoşgörü gibi olumlu davranışlar geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Kültürlerarası davranışların sınıf ortamına nasıl taşınacağı konusuna dair öğretmenlerin ve yöneticilerin dil ve kültür hakkında aşağıda belirtilen belli başlı bir takım konularla ilgili fikir sahibi olmaları gerekir.

- 1- Diller, kelime kelime tercüme edilemezler. Her dilin kelimelerinin gerçek anlamlarının ötesinde yan anlamları ile oluşmuş deyimsel ifadeleri vardır.
- 2- Konuşmacının ses tonu farklı anlamlar taşıyabilir. Ses tonunun şiddet derecesi dilin kendi karakteristik özelliğidir.
- 3- Mimikler ve vücut hareketleri her dilde farklı anlam ifade edebilir.
- 4- Her dil fiziksel dünyanın tüm yanlarını tanımlamak için farklı dilbilgisel unsurlar kullanır.
- 5- Her dilde tabu olan konular vardır. Hangi durumda, kime, ne söylenilip söylenilemeyeceğinin bilinmesi gerekir.
- 6- Kişisel ilişkilerde karşıdaki kişiye nasıl hitap edileceği, hangi ifadelerin kullanılacağıının bilinmesi gerekir.

Eğer öğretmenler ve yöneticiler bu bilince sahiplerse, oluşturacakları öğretim programları, yapacakları dersler, yazacakları materyaller kültürlerarası bakış açısını geliştirebilir (Dunnett, Dubin, Lezberg, 1986: 148).

2.3.3.3. İngilizce Ders Kitaplarında Kültür Aktarım Yöntemleri

Kültürlerarası iletişim anlayışına göre hazırlanmış İngilizce ders kitaplarının kültür aktarımı konusunda sahip olması gereken karakteristik özelliklerinin arasında, geniş kapsamlı ve güncel kültürel konuların sunumu, kültür koşullu aktivite çeşitliliği, yerli kültürün ve diğer ülke kültürlerinin doğru sunumu, popüler kültürün yansımaları ve gerçek görsellerle desteklenmiş olması gibi özellikler sayılabilir. Bu özellikler kullanılan ders kitabındaki tüm etkinlikler içerisinde her öğrencinin anlayabileceği belirginlikte, açık bir şekilde verilebileceği gibi, dolaylı bir biçimde de sunulabilir. Bu anlamda ders kitaplarının kültürel öğeleri aktarım yöntemleri '*doğrudan anlatım*' ve '*dolaylı anlatım*' başlıkları altında incelenebilir.

a) Doğrudan Anlatım:

Bu yaklaşıma göre hazırlanan ders kitapları, dilin kültürel özelliklerini açık ve anlaşılır bir şekilde sunarlar. 'Selamlaşma veya vedalaşma şekilleri, adres sorma-söyleme' gibi kültürel bilgi aktaran etkinliklerden oluşur ve öğrencilerin bu bilgileri kitabın içeriğinden direkt olarak öğrenmelerine olanak sağlar. Kitap içerisinde geçen sözcüklerin düz anlamlarına ek olarak yan anlamlarının kullanımı da kültürel farklılıkları anlamak açısından önemlidir. Durumsal diyaloglar sayesinde öğrenciler konuşmanın altında yatan asıl mesajı da anlayabilirler. Kültür bilgisinin en önemli aktarıcılarında olan metinler ise tarihi olaylar, coğrafi bilgiler gibi birçok farklı konuyu kapsayabilir. Bu konular öğrencilerin kendi kültürüne ait bilgiler ya da yabancı kültüre ait bilgiler olabilir. Bu yaklaşıma göre kültür aktarımında tercih edilen bir diğer yöntemde 'kültür notları' uygulamasıdır. Ders kitaplarında ayrı bir bölüm olarak hedef kültür ile ilgili ya da diğer ülke kültürleri ile ilgili bilgiler veren

bu bölümler sayesinde öğrencilerin okudukları ya da dinledikleri metinleri daha iyi anlamaları ve kültürel bilinç kazanmaları beklenilmektedir.

b) Dolaylı Anlatım:

Dolaylı anlatımda kültür üstü kapalı bir şekilde sunulur. Doğrudan anlatımda açık bir şekilde ifade edilemeyen fakat dil öğreniminde önemli olan kültürel değerler, davranışlar, dünya görüşü gibi özellikler aktarılır. Bu tür kitapların yaklaşımına göre kültür iki farklı şekilde gösterilebilir. Bunlardan ilki olan bilişsel yaklaşım, öğrencilerin hedef dil vasıtasıyla düşünmeyi ya da bir şeyler yapmayı öğrenmeleri anlamına gelen zihinsel bir süreçtir. Öğrencilerin kendi kültürleri hakkında bir şeyler yazmaları, hedef kültür ile karşılaştırma yapmaları, beyin fırtınası ve tartışma gibi teknikler bilişsel yaklaşıma uygun örnekler olabilir. Davranışçı ve duyuşsal yaklaşım da dolaylı anlatımda var olan diğer bir görüştür. Bu yaklaşıma göre hazırlanan aktivitelerde öğrenciler empati kurarak hedef kültüre ait ve kendisi için yeni olan bir durumda nasıl davranacağını öğrenebilir. Genelde öğretmen rehberliğinde yapılan bu tür etkinliklerde öğretmenin, etkinliğin nasıl yapılacağı konusunda öğrencilerin ihtiyacı olan bilgileri bilmesi ve öğrencilere aktarması gerekir. Rol yapma, şarkı söyleme, deney vb. aktiviteler bu yaklaşıma göre hazırlanabilecek etkinlik türlerine örnek gösterilebilir.

İngilizce ders kitaplarının kültür aktarımındaki yöntem, teknik ve yaklaşım farklılıkları kullanıldıkları ülkelerin yabancı dil eğitim politikasına ve yabancı dil öğrenim ihtiyaçlarına bağlı olarak değişiklik gösterebilir. Bu bağlamda çeşitli İngilizce öğretim kitaplarından söz etmek mümkündür.

2.3.3.4. Kültür Aktarımı Açısından İngilizce Ders Kitabı Türleri

Yabancı dil olarak İngilizce (*English as a Foreign Language “EFL”*) ve özel amaçlı İngilizce (*English for Specific Purpose “ESP”*) öğretim kitaplarından

beklenen, geniş çapta farklı kültürel bağlamları ve kültürlerarası unsurları yansıtmasıdır. Sunulacak bu bağlam ve konuların öğrencilerin kültürlerarası farkındalıklarını arttırıp, onları çeşitli iletişim durumlarında uygun ve etkili iletişim kurmaya teşvik edici nitelikte olmaları gerekir (Cortazzi & Jin, 1999: 198).

Corattazzi & Jin (1999: 204–210), İngilizce ders kitaplarını kültürel unsurları ele alış biçimlerine göre 3 gruba ayırmışlardır. Bunlar;

- a- *Kaynak kültüre dayalı ders kitapları*
- b- *Hedef kültüre dayalı ders kitapları*
- c- *Uluslararası kültüre dayalı ders kitapları*

a) Kaynak Kültüre Dayalı Ders Kitapları

Öğrencilerin kendi kültürünü yansıtan ve genellikle belirli bir ülke için yazılmış olan ulusal düzeydeki kitaplardır. Metinlerde bahsedilen olaylar, olayların geçtiği coğrafi yerler, olayları yaşayan ya da anlatan karakterler ve kullanılan görseller genelde öğrencilerin kendi öz kültüründen seçilmiş olan öğelerdir. Bu tür ders kitaplarının okutulduğu ortamlarda öğrencilere kazandırılması hedeflenen asıl amaç öğrencilerin kendi kültürel kimliklerinin farkına varmaları ve aynı zamanda ülkelerine gelen yabancılarla kendi kültürleri hakkında konuşabilmeleridir. Kaynak kültüre dayanan kitaplar öğrencilerde kültürlerarası edinç kazandırmaya yardımcı olmadığı için, bu tür kitaplar aracılığıyla İngilizce öğrenen kişiler ile yabancı kültüre ait kişilerin arasındaki iletişimde yanlış anlaşılmaların olması kaçınılmazdır.

b) Hedef Kültüre Dayalı Ders Kitapları

Hedef dilin anadili ya da ikinci dil olarak konuşulduğu ülkelerin kültürlerini temel alan kitaplardır. İngilizce öğretiminde genellikle bu ülkeler Amerika Birleşik

Devletleri ve İngiltere'dir. Bugün piyasada var olan birçok ders kitabı hedef kültürü temel alan ders kitaplarıdır denilebilir.

c) Uluslararası Kültüre Dayalı Ders Kitapları

Bu tür ders kitapları anadili ya da ikinci dili İngilizce olmayan ama İngilizce'yi uluslararası dil olarak kullanan ülke veya ülkelerin kültürlerini yansıtan kitaplardır. Okuma metinlerinde farklı ülkelere ait festivaller, turizm, edebiyat, gibi konular yer alabilir ya da olaylar farklı coğrafyalarda geçebilir. Dinleme metinlerinde sadece İngilizce'yi anadili olarak konuşan kişilerin aksanlarından örnekler değil, İngilizce'yi uluslararası dil olarak konuşan farklı toplumların aksanlarından da örnekler verilebilir. Kültürel konuların birbirinde ayrı olması kültürel bir bağ oluşturamama durumunu ortaya çıkarabilir. Bunu önlemek için ayrı olarak verilen konuların bir bağlam içerisinde sunulması gerekebilir.

Bu bağlamda öğretmenlerin ders kitaplarındaki kültürel içeriklerin, aktarılacak istenen ülke kültürü ve öğrencilerin kendi kültürleri ile ne kadar ilintili ve uygun olduğu konusunda bilinçli olmaları gerekmektedir. Bunun içinde seçecekleri kitabı kültürel içeriği açısından da değerlendirmelerinde fayda vardır.

2.3.3.5. İngilizce Ders Kitaplarındaki Kültürel İçeriğin Değerlendirilmesi

Ders kitapları her ne kadar açık bir şekilde İngiliz dilini öğretmek için tasarlanmış olsalar da, kültürel yapılarla işlenmiş oldukları için kültüre ait mesajlar da taşımaktadırlar (Gray, 2002: 152). Ders kitaplarının konu, içerik, amaç, hedefler, organizasyon gibi kriterlerinin değerlendirilmesinin yanında, kitapların kültürel içeriklerinin de değerlendirilmesinde öğretmenlere yön gösteren bir takım listeler mevcuttur. Bu listeler bahsedilen kitap değerlendirme çizelgelerine dahil olabildikleri gibi ayrı da olabilirler.

Cortazzi & Jin (1999: 203) gibi araştırmacıların çalışmalarında da belirtilen Huhn'a (1978) ait listede ders kitaplarının sahip olması gereken içerik özellikleri 7 maddede belirtilmiştir.

- 1- Güncel, doğru ve ağdaş bilgiler vermesi,
- 2- Öğrencileri basmakalıp düşüncelerden uzak tutarak onların bu konulardaki farkındalıklarını arttırması,
- 3- Yabancı bir toplumu problemsiz gibi göstermek yerine gerçekçi bir tablo çizmesi,
- 4- Materyaller içerisinde ideolojik eğilimlerden uzak durması,
- 5- Olayların ayrı ayrı sunulması yerine belirli bir bağlam içerisinde sunulması,
- 6- Tarihi olayların modern toplumla ilişkilendirilmesi,
- 7- Tarihi kişiliklerin yaşadıkları dönemler çerçevesinde değerlendirmesi.

Byram ve Morgan (1994: 51–55), tarafından oluşturulan kültürel içerik değerlendirme listesinin kapsadığı konularda aşağıda belirtilmiştir.

- 1- *Sosyal kimlik ve sosyal gruplar* (rneğin, sosyal sınıflar, alt kültür kimlikleri, etnik ve kültürel azınlıklar.)
- 2- *Sosyal etkileşim* (rneğin, sözel ve sözel olmayan davranışlar, farklı seviyelerde selamlaşma, cinsiyet ilişkileri ve tabular.)
- 3- *İnanç ve davranışlar* (rneğin, dini inançlar, günlük rutin işler)
- 4- *Sosyo-politik kurumlar* (rneğin, devlet kurumları, adalet ve düzen, sağlık)
- 5- *Sosyalleşme ve yaşam döngüsü* (rneğin, okul aile ve eğitim hayatı)
- 6- *Ulusal tarih* (rneğin, farklı dönemler ve olaylar)
- 7- *Ulusal coğrafya* (rneğin, nüfus dağılımı, iklim ve bitki rts)
- 8- *Ulusal kültürel miraslar* (rneğin, geçmiş ve bugüne ait kültürel somut rnekler)
- 9- *Ulusal kimlik ve klişeler* (rneğin, ulusal klişeleşmiş semboller ve bunların açıklamaları)

Cunningsworth'un (1995: 92) hazırladığı kültürel içerik değerlendirme listesi de toplam 9 maddeden oluşmaktadır.

- 1- *Ders kitabındaki sosyal ve kültürel bağlamlar öğrenciler için anlaşılabilir mi?*
- 2- *Öğrenciler kitapta tanımlanan karakterlerin ilişkilerini davranışlarını, niyetlerini vs. yorumlayabiliyorlar mı?*
- 3- *Kitabın tüm yerlerinde kadın ve erkeğe eşit derecede önem verilmiş mi?*
- 4- *Kadınlara ne tür fiziksel ve karakter özellikleri verilmiş?*
- 5- *Mesleki olarak kadınlar hangi uzmanlık alanlarında ve sosyal pozisyonlarda gösterilmiş?*
- 6- *Karakterlerin iç dünyaları ile ilgili olarak neler öğreniyoruz?*
- 7- *Hislerin dili ne ölçüde tanımlanmış?*
- 8- *Ders kitaplarındaki karakterler çeşitli sosyal ortamlarda ya da, sosyal ağlarda bulunuyorlar mı?*
- 9- *Canlandırılan sosyal ilişkiler gerçekçi mi?*

Dunnet, Dubbin ve Leizberg (1986: 160) dil öğretimi ve kültürel öğelerin başarılı bir biçimde birbirleri ile bütünleştiği mükemmel ders kitaplarının olmadığını belirtmişler ve öğretmenlere ders kitabı seçimlerini etkileyebilecek, aşağıda belirtilen yönergeleri önermişlerdir.

- 1- *Her yeni ders kitabını kültürlerarası bakış açısı ile ele alınıp alınmadığını dikkatlice belirleyin,*
- 2- *Kitabın özünde var olan kültürel özellikleri belirlemeye çalışın. Bölüm veya ünitelere göre listeler yapın. Kültürel özellikler olumlu mu, olumsuz mu yoksa karışık mı belirlemeye çalışın.*
- 3- *Alıştırmaları dikkatlice inceleyin. Onların, öğrencilerinizi kültürlerarası etkinliklere dahil etmede size yardımcı olup olmadıklarını belirleyin.*
- 4- *Kelimelerin, dilbilgisi yapılarının, örneklerin ve alıştırmaların anlamlı kültürel bağlamlarda yer alıp almadığını kontrol edin.*

- 5- *Fotoğraf ve çizimleri inceleyin. Kültürle ilintili olup olmadığına bakın.*
- 6- *Diyalogların kültürel içeriğe sahip olup olmadığını inceleyin.*
- 7- *Kültürlerarası bakış açısını yoğun bir biçimde ele alan ders kitaplarını, olası kültürel önyargılara karşı geriye dönüp tekrar inceleyin. Objektif olup olmadığına, tek bir kültürü ya da diğer yabancı kültürleri aşırı genelleme yapıp yapmadığını kontrol edin.*

İngilizce ders kitaplarının ders içeriği ve kültürel içeriğini değerlendirmeye yardımcı kontrol çizelgelerinin yanı sıra yabancı dil eğitimi anlayışına yeni bir standart getirmeyi hedefleyen Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nden ve buna dayalı olarak gelişen Avrupa Dil Gelişim Dosyası'ndan söz etmek mümkündür.

2.4. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa Dil Gelişim Dosyası ve Kültür Boyutu

Avrupa Birliği eğitim ve kültür politikalarını yürüten en önemli örgüt Avrupa Konseyi ile ilişkiler Türkiye'nin konseye üye olduğu 1950 yılından bu yana kesintisiz bir şekilde devam etmektedir. 47 üye devletten oluşan ve merkezi Strasburg'ta bulunan Avrupa Konseyi'nin amacı, demokrasi ve insan haklarını korumak, Avrupa toplumunun karşılaştığı ırkçılık, etnik ayrımcılık, çevrenin korunması ve organize suçlar gibi temel sorunlar için çözüm yolları bularak, Avrupalı vatandaşların yaşam koşullarını iyileştirmek, farklı kültürlere mensup Avrupa vatandaşları arasında karşılıklı anlayış geliştirmek ve tüm bireylere Avrupalılık kimliğini kazandırmaktır (Demirel, 2003: 240).

Avrupa Konseyi'nin "Avrupa vatandaşlığı" olarak tanımladığı olgunun temelini "çok dillilik" ve "çok kültürlülük" kavramları oluşturur. Birliğe üye ülkelerin aralarındaki sınırlar kalktığı için bu ülkelerde yaşayan insanlar farklı kültürden insanlarla bir arada yaşamaya başlamışlardır. Değişik kültürlerin birbirlerine karşı olumlu tavır geliştirmeleri Avrupa vatandaşlarının sahip olması gereken çok dillilik ve çok kültürlülük nitelikleri ile mümkündür. Bireylerde

kazandırılması hedeflenen bu niteliklerin oluşması için yabancı dillerin öğretiminde standart bir dil eğitimi anlayışını belirleyen “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” (AOBM) ortaya çıkmıştır (Sevil, 2003: 74–75)

2.4.1. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni

Avrupa’daki farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanan iletişim engellerini ortadan kaldırmayı hedefleyen Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları konularındaki çalışmalarını yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Bu çerçeve programında, öğrencilerin öğrendikleri yabancı dil ile iletişim kurabilmek için neleri bilmeleri gerektiği ve o dilde etkinlik kazanabilmek için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiği detaylı bir biçimde açıklanmaktadır. Açıklamalar aynı zamanda dillerin kullanıldığı kültür bağlamını da kapsamaktadır (AOBM, 2001: 1).

AOBM’nin ortaya çıkış sebepleri ve bu tür bir programa niçin ihtiyaç duyulduğu ile ilgili olarak 1 Kasım 1991’de İsviçre Hükümeti önderliğinde düzenlenen “Avrupa’da Dil Öğreniminde Şeffaflık ve Tutarlılık: Hedefler, Değerlendirme, Belgelendirme” konulu devletlerarası sempozyumda alınan şu kararlar gerekçe olarak gösterilmektedir:

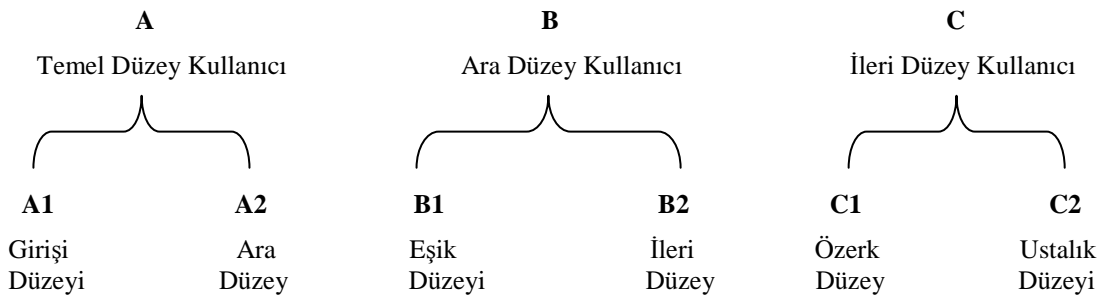
- 1- *Üye ülkelerde daha fazla hareketlilik, kimlik ve kültürel çeşitliliğe saygı beraberinde daha etkili uluslararası iletişim, bilgiye daha kolay erişim, daha yoğun kişisel etkileşim, gelişmiş iş ilişkileri ve daha derin ortak anlayış amaçları doğrultusunda dil öğrenme ve öğretiminin yoğunlaştırılması önemlidir.*
- 2- *Bu amaçlara ulaşmak için dil öğreniminin, okul öncesi dönemden yetişkinliğe kadar eğitim sistemiyle sağlanması ve geliştirilmesi gereken, yaşam boyu sürecek bir etkinliktir.*

3- Her düzeyde dil öğrenimine yol gösterecek diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni aşağıdaki amaçlarla geliştirilmek istenmektedir:

- a) Farklı ülkelerdeki eğitim kurumları arasında işbirliğini arttırmak,
- b) Dil yeteneklerinde ortak bir temel oluşturmak,
- c) Öğrenen, öğretmen, program geliştiriciler, sınav kurulları ve eğitim müdürlüklerine bu kurumları oluşturmakta ve çabalarını koordine etmekte yardımcı olmak (AOBM, 2001: 4).

AOBM’de belirtilen hedefler ve dil düzeyleri yabancı dil eğitimi anlayışına uluslararası ortak bir görüş açısı getirmektedir. AOBM’de belirtilen dil düzeyleri ‘*Temel Düzey Kullanıcı*’, ‘*Ara Düzey Kullanıcı*’ ve ‘*İleri Düzey Kullanıcı*’ olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır ve her düzey bir harf ile temsil edilmektedir.

Temel Düzey için ‘**A**’, Ara Düzey Kullanıcı için ‘**B**’ ve İleri Düzey Kullanıcı için ‘**C**’ harfleri kullanılmaktadır. Her bir düzey kendi içinde iki alt bölümden oluşmakta ve bunlarda A1, A2, B1, B2, C1, C2 olarak gruplandırılmaktadır. **A1**, *Giriş Düzeyi (Breakthrough)*, **A2**, *Ara Düzey (Waystage)*, **B1**, *Eşik Düzeyi (Threshold)*, **B2**, *İleri Düzey (Vantage)*, **C1**, *Özerk Düzey (Effective Operational Proficiency)* ve **C2**, *Ustalık Düzeyi (Mastery)* olarak tanımlanmaktadır (AOBM, 2001: 20–21).



Şekil:5 AOBM Dil Yeterlilik Düzeyleri

Başvuru metninde tanımlanan dil yeterlilik düzeylerinin farklı öğrenim ortamlarında kazanılmış olsa da, birliğe üye ülkeler tarafından karşılıklı tanınarak Avrupa'daki hareketliliğe katkı sağlayacağı belirtilmektedir.

Avrupa Birliği yabancı dil öğretiminde dil kurallarının kullanıldıkları bağlamdan kopuk cümleler halinde öğretilmesine dayalı dil öğretim anlayışı yerine dili öğrenenlere iletişimsel yeti kazandırmayı temel alan iletişimsel yaklaşım ve bilişsel yaklaşım benimsemektedir. İletişimsel yaklaşıma göre öğrenilen dilin kullanımına yönelik becerilerin geliştirmesi dil öğretiminde büyük önem taşımaktadır. Dili bir edim olarak kabul eden iletişimsel yaklaşım, 'söylemek' eylemini 'yapmak' eylemi ile özdeş gibi gören pragmatik bakış açısına sahiptir. İletişimsel yeti, dilsel, kültürel ve pragmatik yetilerini de kapsadığı için yabancı dil öğretimine çok geniş ve farklı açılardan bakılabilmesini mümkün kılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde bilişsel yaklaşıma göre hazırlanan programlar ve ders kitaplarına göre öğrenciler sadece kendilerine verilen bilgileri öğrenmekle yetinen kişiler olarak değerlendirilmez, aksine öğrenme sürecinde kendilerine aktarılan bilgileri kullanan, kullanırken kendilerine göre stratejiler geliştiren aktif alıcılar olarak değerlendirilir. Bu noktada yabancı dil öğretiminin bir diğer amacı olan öğrencilere öğrenmeyi öğrenme yetisinin kazandırılmasından bahsetmek mümkündür. Eğitim öğretimin sadece okul ortamı ile sınırlandırılmadığı günümüzde, çağdaş bir eğitim anlayışında olması gereken öğrenmeyi öğretme düşüncesi bugünün eğitim anlayışında önemli bir yeri olan hayat boyu öğrenmeyi de kapsayacaktır (Sevil, 2003: 74–75). Bu bağlamda hayat boyu öğrenmenin ve yabancı dil derslerinin önemli bir ölçme değerlendirme aracı olan Avrupa Dil Gelişim Dosyası'nın öneminden bahsetmek gerekir

2.4.2. Avrupa Dil Gelişim Dosyası

Avrupa Konseyi çok dilli ve çok kültürlü olarak tanımladığı Avrupa vatandaşlığı kavramı doğrultusunda bireyleri dil öğrenmeye teşvik etmek için 2001 Yılına Avrupa Diller Yılı olarak ilan etmiştir. Avrupa Dil Gelişim Dosyası da

(ADGD) bu bağlamda geliştirilmiş bir projedir. Avrupa vatandaşlığı kimliğinin bir parçası olarak kabul edilen ADGD başvuru metninde belirtilen dil becerileri düzeyleri çerçevesinde, kişilerin yabancı dil öğrenim süreçlerini ve kültürel deneyimlerini değerlendirmelerine olanak tanıdığı gibi Avrupa Birliği üye devletleri arasında karşılaştırma ve denklik getirme imkanı da sağlamaktadır.

ADGD hayat boyunca okulda, mesleki eğitimde, işyerinde, resmi olmayan etkileşimler ve kültürlerarası deneyimler yoluyla yaşam boyunca edinilen dil deneyimlerinin kayıt ve rapor edildiği bir araçtır. Kişiyeye özeldir, işveren ve eğitimciler için bireylerin dil yeterliliklerini örnek çalışmalar yoluyla kolaylıkla görülebilmesini sağlar (ADGD, 2009).

ADGD, '*Dil Pasaportu*', '*Dil Biyografisi*', ve '*Dosya*' başlıkları altında üç bölümden oluşur.

a) Dil Pasaportu

Öğrencilerin belirli dönemlerde öğrendikleri farklı dillerdeki düzeyleri ile ilgili bilgiler içerir. Dil düzeyleri Başvuru Metni'nde belirtilen Temel Düzey Kullanıcı için A1, A2, Ara Düzey Kullanıcı için B1, B2 ve İleri düzey Kullanıcı için C1 ve C2'dir. Öğrenciler her bir düzey için belirlenen 5 bölümde kendilerini değerlendirirler. Bu bölümler: "*Dinlediğini Anlama*", "*Okuduğunu Anlama*", "*Karşılıklı Konuşma*", "*Sözlü Anlatım*" ve "*Yazma*" dır. ADGD ayrıca Avrupa ülkeleri arasında denklik sağlama ve serbest dolaşım süreçlerini kolaylaştırmaktadır.

Demirel (2003: 244), Avrupa'da serbest dolaşım hakkı elde etmek ayrıca iş ve oturma izni alabilmek için her Avrupa vatandaşının bu pasaporta sahip olması gerekeceğini belirtmektedir. Ayrıca normal pasaport yerine, sadece dil pasaportunun geçerli olacağını ifade eden Demirel, dil pasaportu sayesinde gidilen ülkenin dilinin bilindiğinin belgelendirilmesi gerekeceğini ileri sürmektedir.

b) Dil Biyografisi

Öğrencilerin bildikleri her bir dili nasıl, niçin, nerede öğrendiklerini gösteren güncellenebilir bir bölümdür. Öğrencilerin bildikleri dillerle neler yapabilecekleri ve resmi bir eğitim ortamında ya da dışarıda edindikleri kültürel deneyimleri hakkında bilgi verebilmelerine ayrıca istedikleri zaman bu bölüme ilaveler yapabilmelerine olanak tanıyan bölümdür. Kişinin öğrenme sürecini ve gelişimini değerlendirip yansıtarak eğitim sürecini planlamasını hızlandırır.

c) Dosya

Kişilerin yabancı dil öğrenimleri sonunda sahip oldukları diploma ve sertifika gibi tüm belgeler ile beraber yabancı dil öğrenimi süresince yapılmış çalışmalardan örneklerin de bulunabileceği bölümdür.

Buraya kadar yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere Avrupa Konseyi'nin eğitim ve kültür alanında yaptığı tüm çalışmaların temelinde, sahip olunan farklı dillerin birer zenginlik olduğu ve buna bağlı olarak da çeşitli kültürlerle ait değişik değerlerin korunması gerektiği düşüncesinin yer aldığı söylenebilir. Bunun oluşabilmesi için de kişilerde kültürlerarası bilincin kazandırılması hedeflenmektedir.

Birliğe üye ülkelerde yaşayan vatandaşların çok dilli ve çok kültürlü birer birey olarak yetişmelerinde eğitimin en önemli unsur olduğu düşünüldüğünde, Avrupa konseyi tarafından geliştirilen Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin ve buna dayalı olarak oluşturulan Avrupa Dil Gelişim Dosyası'nın günümüz yabancı dil eğitim sistemleri üzerinde büyük etkisi olduğu kabul edilebilir. Birliğe üye ülkelerin yabancı dil öğretim programlarını oluşturmalarından, kullanılacak materyallere, materyallerin içeriğinden bu içeriği öğrencilere aktaracak öğretmenlere kadar herkese bir rehber niteliği taşıyan AOBM, ders kitabı yazarları ve yayımcıları için de bir kılavuz niteliğindedir. Bugün piyasaya sürülen birçok yabancı dil ders kitabı

AOBM’de belirtilen dil yeterlilik düzeyleri ve dil becerilerini kazandırabilecek içerik ve etkinliklerden oluşmaktadır.

Birçok ülkede resmi okullar haricinde dil eğitimi veren kurumlar, eğitim sonrasında öğrencilerine tüm Avrupa ülkelerinde geçerliliği olan Avrupa Dil Gelişim Dosyası’nı verebilmek için eğitim programlarını ve değerlendirme şekillerini yeniden düzenlemiştir. Türkiye’de yabancı dil öğretiminde Avrupa Birliği’nde süregelen bu değişimlere kayıtsız kalmamış ve yabancı dil öğretiminde Avrupa standartlarına ulaşabilmek için gerekli çalışmalara 2001 yılından itibaren başlamıştır. Bu noktaya gelene kadar Türkiye ve Avrupa Konseyi arasındaki ilişkilerin, Avrupa Birliği’nde yabancı dil eğitimi ve kültür alanında yapılan yeniliklerin Türkiye’deki yansımalarının ne olduğu ile ilgili bilgilerin aktarılmasında fayda vardır.

2.5. Türkiye’deki Yabancı Dil Eğitiminde Avrupa ve Kültür Boyutu

Daha öncede belirtildiği gibi yabancı dil eğitimi konusunda Türkiye ve Avrupa Konseyi arasındaki ilişkiler 1950 yılında Türkiye’nin konseye üye olması ile başlamıştır ve günümüzde halen devam etmektedir. 1968 ve 1972 yılları arasında Avrupa Konseyi desteği ile kurulan bir komisyon yabancı dil eğitiminin daha verimli yapılabilmesi için var olan eğitim programlarının incelenmesi ve yeni ders kitaplarının hazırlanması gibi bir takım çalışmalarda bulunmuşlardır. Avrupa Konseyi standartlarında İngilizce öğretiminde yeni yaklaşımların ilk uygulanmaya başlandığı dönem 1972 yılında “An English Course for Turks” isimli ders kitaplarının uygulamaya konulduğu dönemdir. Daha sonraları yabancı dil öğretiminde basamaklı kur sistemine geçilmiş ancak çok uzun soluklu olmamıştır. 1988 yılında başlayan basamaklı kur sistemi 1990 yılında kaldırılmıştır. Türk eğitim sisteminde yabancı dil öğretimi konusunda yapılan en önemli değişikliklerden birisi de Avrupa Konseyi’nce “Avrupa Diller Yılı” ilan edilen 2001 yılında başlamıştır. Bu dönemde Polonya’nın Cracow kentinde yapılan Avrupa eğitim bakanları

toplantısında konsey üyesi tüm ülkelerde Avrupa Dil Gelişim Dosyası uygulamasına geçilmesi kararlaştırılmıştır (Demirel, 2003:239–248).

Bu gelişmelerin ardından Türk eğitim sisteminde yabancı dil öğretimi programında ve buna bağlı olarak kullanılan yabancı dil ders kitaplarında değişikliklerin yapılması ihtiyacı doğmuştur. Avrupa Konseyi'nce geliştirilen ve üye her ülkenin yabancı dil öğretim programlarına uyarlayabilecekleri standarttaki AOBM ve ADGD projelerinin, Türkiye' de hazırlanan yeni İngilizce öğretim programının temelini oluşturdukları söylenebilir.

2.5.1. İlköğretim İngilizce Öğretim Programı ve Kültür Boyutu

80'li yıllardan itibaren küreselleşme olgusunun hızla yayıldığı dönemlerde İngilizce'nin de uluslararası dil özelliğinin giderek artmasıyla beraber Türkiye'de de İngilizce öğrenimi büyük ölçüde önem kazanmış ve günümüzde İngilizce, devlet okullarının neredeyse tamamında okutulan bir ders olmuştur. TBMM'nin 16.08.1997 tarih 4306 sayılı kararı ile 8 yıllık İlköğretim zorunlu hale getirilmesinin ardından aynı yıl yabancı dil dersleri ilköğretim okullarının 4. ve 5. sınıflarına haftada 2 saat zorunlu ders olarak konulmuş, 2007 yılında ise bu sayı 3'e yükseltilmiştir.

Avrupa Konseyi ile yabancı dil öğretimi çerçevesindeki ilişkiler doğrultusunda 2006 yılında İlköğretim İngilizce Öğretim Programı yenilenmiş ve yeni program 2006–2007 öğretim yılından itibaren 4. sınıflarda, 2007–2008 öğretim yılından itibaren 5. sınıflarda, 2008–2009 öğretim yılından itibaren de 6. 7. ve 8. sınıflarda uygulanmaya başlanmıştır.

Hazırlanan yeni yabancı dil öğretim programında ülkemizdeki İngilizce öğretiminin amacı *“zaten anadilleri aynı olan Türklerin kendi aralarında iletişim kurmalarını sağlamak değil, Türk vatandaşlarının diğer ülke vatandaşları ile anlaşmalarını sağlamak için ortak bir dili etkin bir şekilde kullanmalarına hizmet*

etmek ve bu sayede ülkemizin politik, bilimsel, askeri, ekonomik ve sosyal alanlarda hak ettiği ileri düzeye çıkmasını kolaylaştırmaktır” şeklinde tanımlanmaktadır (MEB, 2006).

Öğretim programının oluşturulmasında karma tip program geliştirme modeli kullanıldığı için programın Avrupa Dil Gelişim Dosyası ile kolaylıkla bütünleştiği belirtilmektedir. ADGD'nin pedagojik fonksiyonları olan “*dil öğrenme sürecinin öğrenciler için daha saydam yapmak, düşünme ve kendini değerlendirme kapasitelerini geliştirmelerine yardımcı olmak ve böylece yavaş yavaş kendi öğrenimleri için daha çok sorumluluk üstlenmelerini sağlamak*” gibi konular günümüz modern eğitim anlayışında öne çıkan öğrenmeyi öğrenme ve eleştirel düşünme yeteneklerinin geliştirilmesi düşünceleriyle de tutarlılık göstermektedir. Programda izlenice türü olarak konuların muhtelif zamanlarda, farklı şekillerde tekrar edilmesine ve böylece öğrenilen bir konunun ilerleyen zamanlarda unutulmasını engelleme anlayışına dayalı olan sarmal format (*cyclical format*) benimsenmiştir (MEB, 2006).

Öğretim programında yapılacak değerlendirmelerle ilgili olarak ADGD'nin kapsadığı Dil Pasaportu, Dil Biyografisi ve Dosya bölümleri açıklanmış olup bu bölümlerin farklı yaş grubu öğrencilerle nasıl uygulanabileceği konusunda bilgiler aktarılmıştır. Ayrıca, geleneksel değerlendirme yöntemlerine alternatif olabilecek birtakım değerlendirme örnekleri verilmiştir. Verilen örnekler şöyle sıralanmaktadır:

- *Yazılı değerlendirme,*
- *Gelişim dosyası değerlendirmesi,*
- *Sınıf değerlendirmesi,*
- *Kendi kendini değerlendirme,*
- *Öğretmen gözlemi,*
 - *anekdotsal kayıtlar,*
 - *kontrol çizelgeleri,*
 - *değerlendirme ölçekleri,*

- *puanlama yönergeleri,*
- *karşılaştırmalı değerlendirme standartları.*

Sunulan bu alternatif değerlendirme şekillerinin karakteristik özellikleri de aşağıda belirtildiği gibidir.

- a) *Performansa dayalı ve gerçekçi değerlendirmelerdir.*
- b) *Öğrenci gelişimine odaklıdır.*
- c) *Öğrencilerin bilmedikleri ve yapamadıklarından çok bildiklerinin ve yapabildiklerinin üzerinde dururlar.*
- d) *Kurallardan çok kriterleri referans alırlar.*
- e) *Öğretim süreciyle ayrılmaz bir bütündürler.*
- f) *Yaratıcıdır.*
- g) *Öğrencilerin yaratabilme, yansıtabilme, problem çözebilme, bilgi toplayıp kullanabilme ve ilginç, aynı zamanda faydalı soruları açık ve kesin olarak ifade edebilme derecelerini ölçerler.*
- h) *Bireysel farklılıkları dikkate alırlar.*

4. ve 5. sınıflar için hazırlanan öğretim programının içerisinde erken yaşta yabancı dil öğrenmenin öğrencilere hem kişisel hem de sosyal anlamda faydaları olduğu belirtilmiştir. Kişisel anlamda öğrencilerin yaşamları boyunca birçok insanla iletişim kurabilme bununla beraber kendi kültürlerine ve başka kültürlere karşı da anlayış geliştireceği vurgulanmıştır. Sosyal anlamda ise öğrencilerin farklı kültürlere karşı kendilerini ifade etmelerine alternatif yolların tanıtılmasının öğrencilerin bakış açılarını genişlettiği ve daha çok kişi ile iletişim olanağı sağladığı ifade edilmiştir.

6. 7. ve 8. sınıf öğrencileri için hazırlanan öğretim programında da ergen öğrencilerin fiziksel ve zihinsel bir değişim sürecinde olduklarından öğretilen konularda ve uygulanacak etkinliklerde bu değişim özelliklerinin ve öğrenci ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmasının önemi belirtilmiştir. Öğrenci özerkliğine ve kendi öğrenme stratejilerini geliştirmeleri için öğrencilerin teşvik

edilmesi gerektiği vurgulanan programda öğretmene bağımlılığın az olması halinde öğrenci özerkliğinin daha çok olacağını altı çizilmiştir.

Seçilen konuların farklı izlenceler ile bağlantılı (*cross-curricular*) dolayısı ile konu odaklı (*topic-based*) olarak tanımlanan öğretim programında amaç ve hedeflerin de işlevsel/kavramsal (*functional/notional*) ve beceri odaklı (*skills-based*) modellere göre oluşturulması gerektiği ifade edilmektedir. İlköğretim İngilizce programında 4.5.6.7 ve 8. sınıflarda okutulacak konular her sınıf düzeyi için ayrı izlencelerde belirtilmiştir. İzlencelerde her ünite ‘A Bölümü’ ve ‘B Bölümü’ olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır. ‘A’ bölümünde gösterilen konu başlıkları o sınıf düzeyi için ‘zorunlu’ olan ders saatleri içerisinde işlenecek konuları, ‘B’ bölümündeki konular ise o sınıf düzeyi için ‘seçmeli’ olan ders saatleri içerisinde işlenecek konuları kapsamaktadır.

Sınıf düzeylerine göre ünite başlıkları ve kapsadıkları konular aşağıda belirtildiği gibidir.

4. Sınıf

Üniteler	Konular	
	A Bölümü	B Bölümü
1- New Friends	Hi!	Hello!
2- My Classroom	Classroom Language	Classroom Objects
3- My Family	Immediate Family	Extended Family
4- My Clothes	Daily Clothes	Accessories
5- Body Parts	My Body	An Alien’s Body
6- Home Sweet Home	Rooms	Pieces of Furniture
7- Pets	Ordinary Pets	Exotic Pets
8- My Weekly Schedule	My Lessons	Activities at School
9- Timetables	My Lessons	TV Programs
10- Birthdays	My Birthday	My Friend’s Birthday
11- Food and Drinks	Healthy Food	Meals
12- Seasons	Weather Conditions	Seasonal Products
13- Toys	My Toys	Toy Store
14- Physical Appearance	My Appearance	My Best Friend

Tablo 2: İlköğretim 4. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları

5. Sınıf

Üniteler	Konular	
	A Bölümü	B Bölümü
1- Countries	My Country	Other Countries
2- Regions	My Region	Geographical Features
3- Cities	Capital Cities	Famous Cities
4- School Life	Classroom Rules	School Rules
5- School Stores	Stationery	Food Store
6- Physical Education	Physical Exercises	Sports
7- Likes and Dislikes	Favorite Dishes	Favorite Desserts
8- My Favorite Activities	Leisure Time Activities	Sports
9- Farm Life	Farmer and His family	Farm Animals
10- Cartoon Characters	Cartoon Movies	Cartoon Strips
11- Personal Possessions	Professionals and Their Tools	Professionals and Their Clothes
12- Health Problems	Aches and Pains	Dental and Oral Health
13- Fun at the Park	Having Fun	Observing Others
14- Help	Helping the Family	Helping Others

Tablo 3: İlköğretim 5. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları

6. Sınıf

Üniteler	Konular	
	A Bölümü	B Bölümü
1- Family	Family Tree	Family Members
2- Hobbies and Interests	Hobbies	Interests
3- Food and Drinks	Eating	Eating Out
4- Daily Life and Routines	A Day in My Life	Occasions
5- School	Staff	Places
6- Weather Conditions	Seasons	Meteorology
7- Hygiene	Personal	Food and Drinks
8- Parties	Planning a Party	Enjoying a Party
9- Living Beings	Animals	Plants
10- Games and Sports	Games	Sports
11- Safety	Traffic Rules	Safety Rules
12- Different Places	A Trip	Guests in Turkey
13- Holidays	National Holidays	Religious Holidays
14- Mathematical Problems	Solving Problems	Shapes
15- Laboratory Work	A Matter	Measurements
16- Different Life Styles	The North Pole	Life on the North Pole

Tablo 4: İlköğretim 6. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları

7. Sınıf

Üniteler	Konular	
	A Bölümü	B Bölümü
1- Interesting Beliefs	Horoscopes	Superstition
2-Tourist Attractions	Places to Visit	Souvenirs
3-Our Natural Heritage	Preserving Our Environment	Improving Our Environment
4- Computers	Surfing on the Net	Communicating with Others
5- Fashion	Technology	Outfits
6- TV Programs	Series	Shows
7- Old Days	Family Album	Social Life
8- Inventors and Explorers	Inventions and Discoveries	Explorers
9- Tales and Legends	Folk Tales	Heroes and Heroines
10- Amazing History	Hard to Believe	Strange but True
11- Skills	Personal Skills	Social Skills
12- Changing Life Styles	Social Life	Professional Life
13- Technology: Friend or Foe?	Pros	Cons
14- Ecology	Fauna	Flora
15- Modern Medicine	Miracles	Real Stories
16- Inner world	Emotions and Thoughts	Dreams and Plans

Tablo 5: İlköğretim 7. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları

8. Sınıf

Üniteler	Konular	
	A Bölümü	B Bölümü
1- Friendship	Friendship Rules	An Unforgettable Friend
2- Road to Success	Study Skills	Autonomous Learning
3-Improving One's Look	Body Care	Manners
4- Dreams	Sweet Dreams	Nightmares
5-Atatürk: The Founder of Turkish Republic	Independence War	Reforms
6- Detective Stories	The Story of the Stolen Necklace	Solving a Murder Case
7- Personal Experiences	Places	Activities
8- Cooperation in the Family	Running Errands	Moving House

9- Success Stories	A Living Scientist	A Living Artist
10- Reading for Entertainment	A Modern Short Story	A Folk Story
11- Personal Goals	Knowing What You Want	Deciding on Priorities
12- Personality Type	Identifying Strengths and Weaknesses	Improving Your Weaknesses
13- Language Learning	A Good Language Learner	A Good Language Material
14- Precaution Measures	Sensible Precautions	Precautions against Violence
15- Preference	Holiday Activities	Eating Out
16- Empathy	Understanding Others	Different Perspectives

Tablo 6: İlköğretim 8. Sınıf İngilizce Ders Kitabı Üniteleri ve Konuları

Sınıf ve öğrenci düzeylerine göre öğretim programında belirlenen ve izlenceler içerisinde belli ünitelerin dahilinde sunulan konulara, kültür aktarımı açısından bakıldığında, seçilen konuların daha önce belirtilen (Bkz: 2.3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Aktarılan Kültürel Öğeler) konularla örtüştüğü görülebilmektedir. Bu noktada, seçilen bu konuların İngilizce öğretiminde kullanılan materyallerde ne kadarının öğrencilerin kendi kültürlerine ait bağlamlarda, ne kadarının hedef kültüre ait bağlamlarda ve ne kadarının çok kültürlülük anlayışını geliştirmeye yardımcı olacak çeşitli kültürlere ait bağlamlarda ele alındığı önemlidir.

İngilizce öğretiminde kullanılan materyallerin üç kategoriden oluştuğu belirtilen öğretim programında bu kategoriler “*ders materyalleri*”, “*yardımcı materyaller*” ve “*ek materyaller*” olarak ele alınmıştır. “***Ders materyalleri***” kategorisinde bulunan ders kitapları öğretim sürecinin kontrolünü sağlaması bakımından öğretmenler ve öğrenciler için büyük öneme sahiptirler. Ders kitapları ile birlikte çalışma kitapları, öğretmen kılavuz kitapları, ses ve görüntü kayıtları da “*yardımcı materyalleri*” oluşturmaktadır. “***Ek materyaller***” kategorisinde ise eğitim ve öğretim sürecini, farklı yaş gruplarında daha etkili hale getirmek için kullanılan posterler, flaş kartlar, örnek çalışma kağıtları vs. gibi çeşitli materyaller sayılabilir. Bu sınıflandırmanın dışında öğretim materyalleri *görsel, işitsel ve basılı ders*

materyalleri olmak üzere üç gruba daha ayrılmışlardır. **Görsel materyallere** örnek olarak öğretmen, el, vücut ve yüz hareketleri, posterler, çeşitli tahta türleri, kartlar vs. verilirken **İşitsel materyallere** de örnek olarak öğretmen, ses kayıtları, CD'ler, CD çalar vs. verilmektedir. **Basılı materyaller** kategorisinde bulunan ders kitaplarına ek olarak öğretmen kılavuz kitapları ve çalışma kitapları örnek gösterilmektedir.

Günümüzde AOBM ve ADGD'nin uluslararası standartlarda İngilizce ders kitabı hazırlayan yazar ve basım evleri için bir rehber niteliğinde olduğu kabul edildiğinde, Türkiye'de de ADGD ile uyumlu hale getirilmiş olan İlköğretim İngilizce Öğretim Programı'nın ulusal düzeyde hazırlanan İngilizce ders kitapları için temel alınan bir kılavuz olduğu belirtilebilir.

2.6. Türkiye'de Hazırlanan İngilizce Ders Kitapları

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında okutulacak ders kitapları bakanlık tarafından hazırlanan mevzuatta belirtilen hükümler çerçevesinde oluşturulmaktadır. Hazırlanan yönetmelik tüm ders kitaplarını kapsadığı için İngilizce ders kitaplarının hazırlanmasında da bu yönetmelik hükümleri geçerlidir. 31.12.2009 tarihli 27449 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği'nin 6.maddesine göre okutulacak ders kitaplarının nitelikleri şöyle sıralanmaktadır:

- a) *Anayasa ve kanunlara aykırı hususları içermez.*
- b) *1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda yer alan Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçlarında belirtilen Atatürk İnkılâp ve İlkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak*

yetiştirmek hkmine, Türk Millî Eēitiminin Temel İlkelerine uygun olarak hazırlanır.

- c) İnsan haklarına aykırılık, cinsiyet, ırk, din, dil, renk, siyasi düşünce, felsefi görüş ve benzeri ayrımcılık içermez.
- d) Bilimsel ilke ve yöntemlere uygun olarak hazırlanır.
- e) Reklam niteliēinde ēeleri içermez.
- f) Yayınevlerini, kitabı hazırlayanları ve bunların birinci derece yakınlarını tanıtan ve kimliēini ortaya çıkaran herhangi bir bilgi, kenar ss, sayfa numarası, benzeri simge ve işaret gibi görsel unsur içermez.
- g) İeriēinde yer alan okuma metinleri ērencileri, millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel deēerleri besler, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede onlara yol gösterir ve bu deēerleri benimsetir.
- h) Türk Millî Eēitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri ile dersin programına ve hitap ettiēi eēitim kurumunun amaçlarına uygun olur.
- i) ēretim programlarında belirtilen Atatürk ilke ve inkılpları ile ilgili kazanımları içerir.
- j) Diyalog, hoşgörü, uzlaşma kültürü, empati, farklılıklara ve insan haklarına saygı, eşitlik, katılım, oēulculuk, hukukun stnlē gibi deēerlerin gelişimine katkı saēlar.
- k) Bilgiye ulaşım, ulaşılan bilginin sorgulanması ve bilginin nasıl retileceēine ilişkin vurgu yapar.
- l) Bilişim teknolojisinin etkin ve verimli kullanımını teşvik eder.
- m) ēretim programının kazandırmayı amaçladığı bilgi, beceri, tavır, tutum, deēer ve yetkinlikleri kapsar.
- n) n yargı ve normatif önermelerden uzak olarak konuyla ilgili farklı bakış açıları içerir.
- o) Kişi, kurum ve kuruluşları yıpratıcı ve kk düşürücü unsurları taşımaz.
- p) İşlenişte, ēretmenin rehberliēinde ērencinin aktif olmasını ön plana alır ērencilerin farklı ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarına yönelik eřitliliēe yer verir.

(MEB, 2010)

Ders kitaplarının sahip olması gereken niteliklere kültürel açıdan bakıldığında, özellikle bazı maddelerin kültürlerarası anlayışı geliştirmeye ya da çok kültürlülük olgusunun oluşması için gerekli zemini hazırlamaya yönelik olduğu söylenebilir. Örneğin yukarıdaki sıralamaya göre ‘c’ maddesinde yer alan “*İnsan haklarına aykırılık, cinsiyet, ırk, din, dil, renk, siyasi düşünce, felsefi görüş ve benzeri ayrımcılık içermez*” ifadesinden de anlaşılacağı gibi ders kitaplarında aktarılacak bilgilerin objektif olması gerekmektedir. Böylece öğrencilerinde ayırım yapmadan varolan farklılıkları olağan karşılama davranışı göstermeleri hedeflenmiş olabilir. Listenin ‘j’ maddesinde ifade edilen “*Diyalog, hoşgörü, uzlaşma kültürü, empati, farklılıklara ve insan haklarına saygı, eşitlik, katılım, çoğulculuk, hukukun üstünlüğü gibi değerlerin gelişimine katkı sağlar*” ibaresinin de kültürel farklılıklara karşı olumlu tutum ve davranış geliştirme, empati kurma, saygı gösterme gibi kültürlerarası yaklaşımın temel aldığı önemli ölçütleri destekler nitelikte olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ayrıca listede ‘n’ maddesinde belirtilen “*Ön yargı ve normatif önermelerden uzak olarak konuyla ilgili farklı bakış açıları içerir*” ifadesinin de öğrencilerde kültürlerarası yaklaşım ile kazandırılmak istenen farklılıklara karşı önyargısız olma ve dünyaya değişik bakış açılarıyla bakabilme özellikleri ile örtüştüğünü söylemek mümkündür.

2000–2001 eğitim öğretim yılından itibaren hazırlanan ders kitapları ülke genelinde öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Dağıtılan bu ders kitapları bakanlık tarafından çeşitli şekillerde temin edilmektedir. Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği’nin 7. maddesine göre ders kitapları 5 farklı şekilde sağlanabilmektedir.

- 1- Yarışma:** Bakanlık tarafından yönetmelikte belirtilen hükümlere uygun, taslak ders kitabı hazırlanması amacıyla düzenlenen ve şartları taşıyan yayın evlerinin katılabildiği ödüllü ya da ödüksüz yarışmalardır.
- 2- Sipariş:** Bakanlığın bir komisyona, kuruma veya kuruluşlara ya da yayınevlerine şartname hükümlerinde taslak ders kitabı yazdırmasıdır.

- 3- **Yazdırma:** Ders kitaplarının bakanlık tarafından yönetmelik hükümlerince Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde oluşturulacak bir komisyona yazdırılmasıdır.
- 4- **Satın Alma:** Bakanlık tarafından okutulmasına ihtiyaç duyulması halinde yurt içi ya da yurt dışında yazılmış ya da tercüme edilmiş kitapların satın alınmasıdır.
- 5- **Özel Kesimce Hazırlama:** Yayınevleri tarafından yönetmelikte belirlenen hükümlere uygun ders kitabı taslağı hazırlamasıdır (MEB, 2010).

Hazırlanan taslak ders kitaplarının Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından oluşturulan komisyonlarca incelenip, değerlendirilmesinin ardından belirlenen kurallara uygun şekilde hazırlananlar ders kitabı olarak seçilmektedir. Seçilen ders kitapları 5 yıl süre ile bakanlığa bağlı okullarda okutulmaktadır ve okutulma süresi dolan kitaplar için süre uzatımı yapılmamaktadır. Bu süre içerisinde öğretim programında yapılacak olası değişikliklerin de yayınevleri tarafından kitaplara dahil edilmesi gerekmektedir.

Avrupa Ortak Başvuru Metni ve Avrupa Dil Gelişim Dosyası'nın, yeni dönemde yabancı dil eğitimi alanına belli bir standart getirmeyi hedefleyen önemli etkileri olduğu kabul edilen bir gerçektir. Avrupa Konseyi üye ülkelerinin de yabancı dil eğitimi programlarını bu değişkenlere göre yapılandırması sürecinden Türkiye'de doğrudan etkilenmiş ve 2006 yılı itibari ile hazırlanan İlköğretim İngilizce Öğretim Programı ADGD ile uyumlu hale getirilmiştir. Uluslararası piyasada farklı ülkeler ve farklı kültürlerde okutulmak için hazırlanan İngilizce ders kitapları AOBM ve ADGD standartları göz önüne alınarak hazırlanırken, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okullarında okutulacak İngilizce ders kitapları da İlköğretim İngilizce Öğretim Programı kriterleri çerçevesinde hazırlanmaktadır. Ortak düşünce İngiliz dilini öğrencilere en etkili şekilde öğretmek olmasına rağmen uluslararası İngilizce ders kitapları ile Türkiye'de hazırlanan ulusal İngilizce ders kitapları arasında konuları ele alış biçimleri ve özellikle de dil öğretiminin ayrılmaz bir parçası olan kültür aktarımı açısından belirgin farklılıklar olduğu söylenebilir.

Çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde varsayılan bu farklılıkların ne şekilde oldukları belirtilmeye çalışılacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma nitel bir modele sahip olup, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel yöntem kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında üç farklı İngilizce ders kitabından faydalanılmış ve ders kitaplarının kültürel içeriklerinin betimsel analizi yapılmıştır. Çalışmada kullanılan İngilizce ders kitapları sırasıyla, Spotlight on English 3, My English 8 ve Framework 1'dir.

Ders kitaplarının kapsadıkları üniteler içerdikleri **kültürel konular**, kültür aktarımında önemli role sahip olan **okuma ve dinleme metinleri** ile öğrencilerin kültürel farkındalıklarını ve kültürlerarası bilinçlerini geliştirmeye yönelik **etkinlikler** olmak üzere üç kategoride incelenmiştir. Kategoriler, ayrı ayrı analiz edilmek yerine, ders kitaplarından alıntı örnek bölümler üzerinde bir bütün halinde ele alınarak değerlendirilmiştir. Ders kitaplarının sahip oldukları kültürel içerikler incelenirken, Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde belirlenmiş olan kültürel konular göz önünde bulundurulmuştur. Bu konular genel başlıklarıyla şu şekilde sıralanmaktadır:

- 1- Günlük yaşam
- 2- Yaşam şartları
- 3- Kişiler arası ilişkiler
- 4- Değerler, inanışlar ve tutumlar,
- 5- Beden dili
- 6- Sosyal (toplumsal) adetler, (gelenekler)
- 7- Törenselle davranışlar

Betimsel içerik analizi yapılırken dikkate alınan hususlar şöyledir:

- 1- Verilerin temalara göre özetlenip yorumlanması
- 2- Doğrudan alıntılar
- 3- Neden sonuç ilişkilerinin belirlenmesi
- 4- Temaların ilişkilendirilmesi
- 5- İleriye yönelik tahminler

Araştırma yönteminin sahip olduğu özellikler ise şöyle sıralanmaktadır:

- 1- Algıların ortaya konması
- 2- Bütüncül yaklaşım
- 3- Araştırma deseninde esneklik
- 4- Araştırmacının katılımcı rolü
- 5- Nitel veri
- 6- Tümevarımcı analiz
- 7- Anlama, açıklama, deneyim sağlama, kavram – kuram oluşturma

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Giriş

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye’de hazırlanmış olan iki ulusal İngilizce ders kitabı ile farklı ülkelerde kullanılmak üzere yurtdışında hazırlanmış olan bir uluslararası İngilizce ders kitabının kültürel içerikleri Avrupa Ortak Başvuru Metninde belirtilen kültürel konular çerçevesinde incelenecektir.

4.1. “Spotlight on English 3” İngilizce Ders Kitabı İle İlgili

Genel Bilgiler

“*Spotlight on English 3*” isimli 8. sınıf İngilizce ders kitabı Dr. Müşerref DEDE ve Mollie EMRE tarafından yazılmış olup Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu’nun 22.05.2003 tarih ve 57 sayılı kararı ile 2003–2004 öğretim yılından itibaren 5 yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

“*Spotlight on English 3*” öğrenci kitabı, öğretmen kitabı, çalışma kitabı ve dinleme kasetinden oluşan bir set halinde hazırlanmıştır. Yazarların belirttiğine göre kitap, iletişimsel ve yapısal yaklaşımın temel alınmasıyla oluşturulmuştur. Ayrıca, kitaptaki dil bilgisi yapılarının anlamlı durumlar içerisinde sunulduğu, dil becerilerine ilk bölümlerden itibaren bir bütün halinde yer verildiği, öğretmenden çok öğrenciye odaklanıldığı ve öğretmenin daha çok rehber rolünde olduğu, yazarların kitapla ilgili öne sürdüğü diğer özelliklerdir.

Kültür aktarımı konusunda ise öğrencilerin kendi kültürel özelliklerinin İngilizce konuşulan toplumların kültürlerinden çok farklı olduğu, Türkiye’de

öğrencilerin İngilizce'yi yabancı bir ortamda öğrenme şansına sahip olmadıkları, bu sebepten kitabın amacının öğrencilere kendi kültürel değerlerini tanıtırken, kademeli olarak diğer ulusların kültürleri ile olan farklılıklarını da tanıtmak olduğu ifade edilmiştir. Öğretmen kitabının bazı bölümlerinde öğrencilere aktarılmak üzere “*Culture*” başlıklı ve işlenen konu ile ilgili kültürel bilgilerin verildiği kısımlar bulunmaktadır.

Kitap toplam 20 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler içerik sayfalarında konular, dil bilgisi yapıları ve temel işlevleri belirtilerek sıralanmıştır. Beş ünite ara ile “*Check Up*” bölümleri konularak işlenen ünitelerin tekrarının sağlanması hedeflenmiştir. Bölümlerin sıralaması, içerdikleri ana konular ve temel işlevleri aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Bölümler	Temel İşlevler
Lesson 1: Making Your Mind Up	Anı ve planlanmış kararları ifade etme. Benzerlikler ve farklılıklar hakkında konuşma.
Lesson 2: Do It Right Away	Bir şeylerin nasıl uygun olarak yapıldığı hakkında bilgi verme.
Lesson 3: An Easier Life	Neden gösterme. Bilgi verme.
Lesson 4 : Going to The Zoo	Şimdi ile bağlantılı olayları tanımlama.
Lesson 5 : Going to Places	Şimdi ve geçmiş ile bağlantılı geçmiş olaylar hakkında konuşma. Öneride bulunma ve isteme.
Lesson 6: It's a Problem	Öğüt verme. Olaylar zincirini tanımlama. Akıl yürüterek problem çözme.
Lesson 7 : Practical Solutions	Bilimsel araştırmadaki koşulları tanımlama.
Lesson 8: How Are You Doing?	Bireysel becerileri tanımlama ve karşılaştırma.
Lesson 9: Changes	Geçmiş alışkanlıklar hakkında konuşma. Geçmiş ve şimdiki durumları karşılaştırma.
Lesson 10: More Changes	Eski ve yeni koşulları karşılaştırma.

Lesson 11: Atatürk And Education	Zamanı söyleme, programlar ile ilgili soru sorma ve cevaplama.
Lesson 12: Children's Day	Bir şeylerin ne zaman olduğu hakkında soru sorma ve cevaplama. İnsanların yapmaktan hoşlandığı aktiviteler hakkında konuşma.
Lesson 13: Natural Catastrophers	Geçmiş olaylar hakkında konuşma.
Lesson 14: Making Tourists Happy	Emir verme. Olumlu ve olumsuz mecburiyetleri belirtme.
Lesson 15: A Journey Into The Future	İhtimaller hakkında konuşma.
Lesson 16: A Letter to a Language School	Resmi mektup yazma. İnsanların söylediklerini aktarma.
Lesson 17: A Reply From The Language School	Öğüt, tavsiye ve emirleri aktarma.
Lesson 18: The Cap That Mother Made 1	Eşyaları ve insanları tanımlama.
Lesson 19: The Cap That Mother Made 2	İnsanları tanımlama.
Lesson 20: The Cap That Mother Made 3	İnsanları ve yaptıklarını tanımlama. Sempati gösterme. Hediye alıp verme.

Tablo 7: "Spotlight on English 3" İçerik Sıralaması

Kitabın içerik sayfasında her bölümde ele alınacak ana konu başlıklarının altında, o bölümde öğrenilecek dil bilgisi yapıları yer yer formüle edilerek belirtilmektedir. Dil bilgisi yapılarının haricinde üniteler içerisindeki okuma, dinleme, yazma, konuşma etkinlikleri ile ilgili herhangi bir açıklamanın bulunmadığı dikkat çeken detaylardan biridir.

4.2. “Spotlight on English 3” İngilizce Ders Kitabının AOBM’de Belirtilen Kültürel Konular Çerçevesinde Değerlendirilmesi

1. Günlük Yaşam


Spotlight on English 3 İngilizce ders kitabında günlük yaşam konularına örnek gösterilebilecek kültürel öğeler *yiyecek-içecekler*, *ulusal bayramlar* ve *boş zaman etkinlikleri* kategorilerinde değerlendirilebilir.

a) Yiyecek-İçecekler

Ders kitabının 57. sayfasında (Bkz. Resim: 1) ‘*The Three Little Kittens*’ adlı şarkı bulunmaktadır. Şarkının sözleri içerisinde hedef kültüre ait bir yiyecek olan ‘*pie*’ geçmektedir. Çizilmiş resimler sayesinde öğrencilerin bu yiyecek hakkında fikir sahibi olmaları sağlanmaya çalışılmıştır. Öğretmen kılavuz kitabında ‘*pie*’ ile ilgili bilgilere yer verilirken, bu yiyeceğin Türk kültüründe var olan ‘*börek*’ ve ‘*turta*’ tarzında bir yiyecek olduğundan söz edilmiştir (Bkz. EK:1)



Resim:1

Listening 

2. There are five short activities on the tape. Listen to each one and write a sentence about what the people were doing.

Example: (on the tape)
– Hello! Is that you, Mary?
This is Tom.
Tom *was phoning Mary.*

1. The speaker

2. The man
and the girl

3. The girl

4. The man

5. Ann

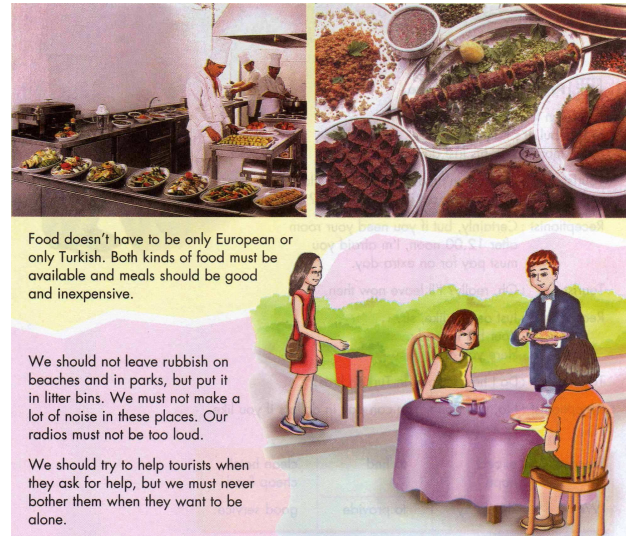
71

Resim: 2

Sayfa 71'deki 13. üniteye ait dinleme etkinliğinde (Bkz. Resim: 2) öğrencilere 5 kısa konuşma dinletilmektedir. Dinleme metninde yer alan üçüncü diyalog aşağıda belirtilmiştir.

3. (Waiter) : *Would you like to order now Miss?*
(Girl) : *Yes. I'll have fish and chips and some salad.*
(Waiter) : *Anything to drink?*
(Girl) : *Just water, please?*

Konuşmada geçen yiyecekler arasında, hedef kültüre özgü bir yiyecek olan 'fish and chips' örneğine yer verilmektedir.



Resim: 3

'Making Tourists Happy' başlıklı 14. üniteye gelen Turistler ve onların beklentileri hakkında bilgiler verilmiştir. Sayfa 73'deki (Bkz. Resim: 3) okuma metninde, Türkiye'deki otellerde hem Avrupa mutfağından hem de Türk mutfağından yiyecekler bulunabildiğinden söz edilmiştir ancak verilen resimlerde görünen yiyeceklerin hepsi Türk mutfağına ait yiyeceklerdir.

b) Ulusal Bayramlar

Spotlight on English 3 İngilizce ders kitabında ulusal bayram olarak sadece Türkiye’de kutlanan milli bayramlardan biri olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’na yer verilmektedir.

Reading

All Turkish children know that April 23rd is Children’s Day. On this day in 1920 Mustafa Kemal opened the first Grand National Assembly in Ankara. In 1929, it was given as a holiday to Turkish children by Mustafa Kemal Atatürk.

In 1979 this holiday became International Children’s Day. Children from some other countries came to Turkey and celebrated it, too. Now children come to Turkey from all over the world to take part in the celebrations. While they are in Turkey, they stay with Turkish families. They first come to Ankara. When they are in the capital, they visit Atatürk’s Mausoleum and meet the President and the Prime Minister. They also take part in parades and give displays of dancing in the stadium. All these events are shown on television.

Atatürk with a student who has just recited a poem on Children’s Day




From Ankara the children go to Istanbul. There they visit the Memorial in Taksim. They also go on sightseeing tours of the city.



Atatürk at a children’s ball at Ankara Palas Hotel on Children’s Day

Children dancing in their national costumes



A children’s parade in Ankara



Listen and repeat.

(During the Children’s Day festival, children enjoy doing all kinds of things.)

They	enjoy	<ul style="list-style-type: none"> taking part in parades. making new friends. meeting children from other countries. seeing places of interest in Turkey. dancing and singing together. wearing their national costumes. going on picnics. learning a few foreign words.
------	-------	---

Resim: 4

Resim: 5

12. Ünite de yer alan okuma metninde (Bkz. Resim: 4, Resim: 5) bu bayramın 1979 yılından itibaren Uluslararası Çocuk Günü olarak kutlandığı, dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen çocukların Türk ailelerde konaklayıp Ankara’yı, Anıtkabir’i, cumhurbaşkanı ve başbakanı ziyaret ettiklerinden bahsedilmektedir. Etkinliklere katılan çocukların Ankara’daki geçit töreninden alınmış bir fotoğraf ile gösteri yapan bir grubun fotoğraflarına yer verilmiştir. Geleneksel kıyafetlerden de anlaşılacağı gibi yürüyüşe ait fotoğrafta görünen Türk gösteri grubudur. Metinle alakalı olarak Atatürk’ün çocuklarla çekilmiş olduğu iki fotoğraf ve bu fotoğraflara

ait bilgiler de yer almaktadır. Kaynak kültür odaklı bu etkinlikte öğrencilerin kendi öz kültürlerine ait değerlerinin farkına varmalarının amaçlandığı belirtilebilir.

c) Boş Zaman Etkinlikleri

Günlük yaşamın bir parçası olan serbest zaman etkinlikleri ile ilgili olarak kitap içerisinde çeşitli örneklere rastlamak mümkündür. Örneğin 66. sayfadaki konuşma aktivitesinde kullanılan örnekler arasında bisiklete binme, müzik dinleme, koşma, fotoğraf çekme, yüzme, kitap okuma, voleybol oynama ve resim yapma gibi genelde tüm kültürlerde var olan aktiviteleri temsil eden resimler yer almaktadır. Sadece belli bir kültürü yansıtan örnek olarak, 5 numaralı resimde sembolize edilen ve Türk kültürüne ait olduğu anlaşılan *halk oyunları* etkinliği ile geleneksel kostümlerden söz edilebilir (Bkz. Resim: 6).

1. Ask and answer. Use the pictures as replacements.

Example: S₁: Do you enjoy riding a bicycle?
S₂: Yes, I do.



Resim: 6

2. Yaşam Şartları

Yaşam şartlarına örnek gösterilebilecek en belirgin etkinliklerden birisi 46. sayfada yer alan okuma metnidir (Bkz. Resim 7).

Reading

Hasan Kaya used to live in a small village. When he was twenty, he left home and went to Germany. He has worked there for five years and has just come back on a visit to his family. When he went to Germany, he didn't have much money, but he has worked hard and has made **a lot**. So he has come home in a nice car with a lot of presents for his family.

5 When Hasan left for Germany, his father did most of the work on the farm. He used to plough his fields with horses. Hasan's mother had a difficult life. There was no electricity, so she didn't have a refrigerator. They used to use oil lamps at night. There was no water in the house, so she used to get **it** from a well in the garden. His younger brother was in the lycée in the town. He used to walk **there** every day. His older brother used to help his father

10 on the farm. His sister was just a little girl and used to go to primary school in the village.

When Hasan was in Germany, he often sent money home. He's glad to see that his family have used this money well. His father has a small grocer's shop in the village and


15 doesn't do any farming now. His older brother has bought a tractor and easily does all the work on the farm.

Hasan has found other changes in the life of his family. His mother has an easier

20 life now. There's tap water and electricity in the house, so she doesn't have to get water from the well or use oil lamps. She has a refrigerator in the kitchen and a television in the living room. Hasan's younger brother

25 has left home and is going to the university in Erzurum. The family often get letters from him and sometimes they can even talk by phone because there's a post office in the village now. Hasan's sister goes to the

30 primary school, but she doesn't have to walk because there's a bus service to town. Hasan is very happy to see all these changes in the life of his family.



46

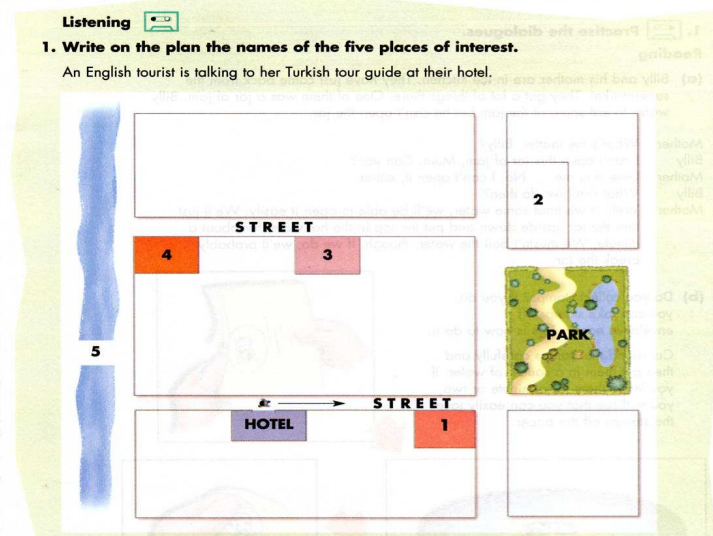
Resim: 7

Okuma metninde, önceleri köyde yaşayan Hasan Kaya adlı kişinin, 20 yaşında köyden ayrılıp Almanya'ya çalışmaya gitmesi ve 5 yıl sonra ziyaret için köyüne geldiğinde çok şeyin değiştiğini görmesi konu alınmaktadır. Metin içerisinde bahsedilen tarlanın atlarla sürülmesi, elektriğin olmadığı dönemlerde gaz lambası

kullanılması ve musluk suyu yerine kuyu suyu kullanılması gibi örneklerin, Türk kültüründe var olduğu bilinen durumlar olduğunu söylemek yanlış olmaz. Geçmiş yaşam koşulları ile günümüz yaşam koşullarının bir arada sunulduğu metin aracılığıyla öğrencilerin kendi öz kültürlerine ait olguların aktarıldığı belirtilebilir.

3. Kişiler Arası İlişkiler

Kitapta yer alan dinleme metinlerinde ve okuma bölümlerindeki diyaloglarda genel olarak iki İngiliz konuşmacı ya da bir Türk bir İngiliz konuşmacı arasında geçen konuşma örneklerine yer verilmektedir. Örneğin 37. sayfadaki 6. ünitenin dinleme etkinliğinde öğrencilerden, turist ve yardım istediği Türk rehber arasında geçen konuşmayı dinlemeleri ve dinledikleri metindeki bilgilerden faydalanarak verilen plan üzerinde numaralandırılmış 5 yeri bulmaları istenmektedir (Bkz. Resim: 8).



Resim: 8

Rehber ve turist arasında geçen konuşma aşağıda belirtilmiştir.

Dinleme Metni (P) = Pause

Tourist: Oh! Mr. Özcan, I'd like to take a short walk before tea. Are there any interesting places to see near here?

Mr. Özcan: *Of course Miss. White. If you turn right when you leave the hotel, you will come to an old mosque on the corner. The mosque was built 400 years ago. If it's open, you can go in but remember to take off your shoes. (P) After that, you can walk through the park if you like. It's on the other side of the main road from the mosque. There's an entrance on the corner. If you walk through the park, you will see a long white building on the other side. This is a museum, but I'm afraid you can't go in today because it isn't open on Mondays. (P) If you want to go shopping though, walk along the street opposite the museum. There are all kinds of shops on both sides of the street. For example, half way along on the left, there is a beautiful leather shop. If you want to buy a leather bag, get one there. They will take English money if you don't have any liras. (P) At the end of the street, there is another nice shop. Very good carpets are sold there. (P) If you turn left by the carpet shop, you can walk back to the hotel by the river. You will see an old Selçuk bridge on your right. (P) Go straight on past this bridge and turn left at the next corner. You will see our hotel down the street. I'd be happy to come with you if you can't remember all this.*

Miss. White: *I think I can find my way. Thanks all the same.*

Türkiye'yi ziyarete gelmiş bir turist ile Türk bir tur rehberi arasında geçen konuşmada bahsedilen konular, doğal olarak Türk kültürüne ait unsurları içermektedir. Ancak bu konuşmada dikkat çeken bir diğer önemli nokta günlük yaşamda kişiler arası iletişimde var olan onaylama, tekrarlatma, konuşma sırası vs. özelliklerin bu diyalogda yer almayışıdır. Tur rehberinin bu kadar uzun konuştuğu sırada turistin konuşmayı bölmeden dinlemesi, iletişimin doğallıktan uzak olduğunu düşündürmektedir.

Konuşmada geçen ve aktarılabilecek diğer kültürel öğeler arasında İngiliz ve Türk kültürüne özgü para birimleri olan 'Pound' ve 'Lira', hedef kültüre ait hitap şekilleri olan 'Mr.' ve 'Miss' kavramları, Türk kültürüne özgü olan *cami*, *camide* *ayakkabıların çıkarılması*, *deri ve halı mağazaları* sayılabilir. Ayrıca konuşmanın

başında turistin rehberden yardım isterken kullandığı cümlede ‘before tea’ yapısı dikkat çekmektedir. Bu noktada öğrencilere İngiliz kültüründe de var olan ‘çay’ alışkanlığından bahsetmek mümkündür.

a) Nesiller Arası İlişkiler

Kişilerarası ilişkiler başlığının bir alt başlığı olan nesiller arası ilişkilere örnek olarak sayfa 15’de yer alan ikinci üniteye ait dilbilgisi ve yazma etkinliği gösterilebilir (Bkz. Resim: 9).

1. Write sentences under the pictures. Use **should** or **shouldn't**.

play in the street	wait for the green light
take his umbrella	smoke here
give his seat to the old woman	play with matches
play music late at night	drive slowly and carefully
	pick flowers in the park

1. Example: They shouldn't.....
...play in the street.....

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

15

Resim: 9

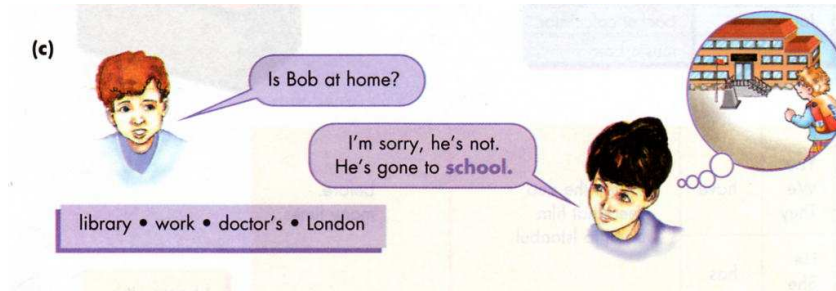
Öğrencilerden 4. resmin altına yazması beklenen ‘He should give his seat to the old woman.’ cümlesidir. Bu durum öğrencilerin kendi öz kültürlerindeki nesiller arası ilişkilerde doğru bir davranış olarak kabul edilse de, farklı toplumlarda aynı şekilde yorumlanmayabilir. Bu sebepten dolayı, etkinlikte yer verilen bu örneğinde kaynak kültür odaklı olduğu söylenebilir.

4. Değerler, İnanışlar ve Tutumlar

AOBM’de belirtilen ‘Değerler İnanışlar ve Tutumlar’ başlığı birçok konuyla ilişkilendirilebilecek genişlikte ele alınmaktadır. Spotlight on English 3 ders kitabında bu kategoriye örnek gösterilebilecek ilgili alt başlıklar arasında, *kurumlar*, *ikonlaşmış tarihi kişilikler* ve *mizah* sayılabilir.

a) Kurumlar

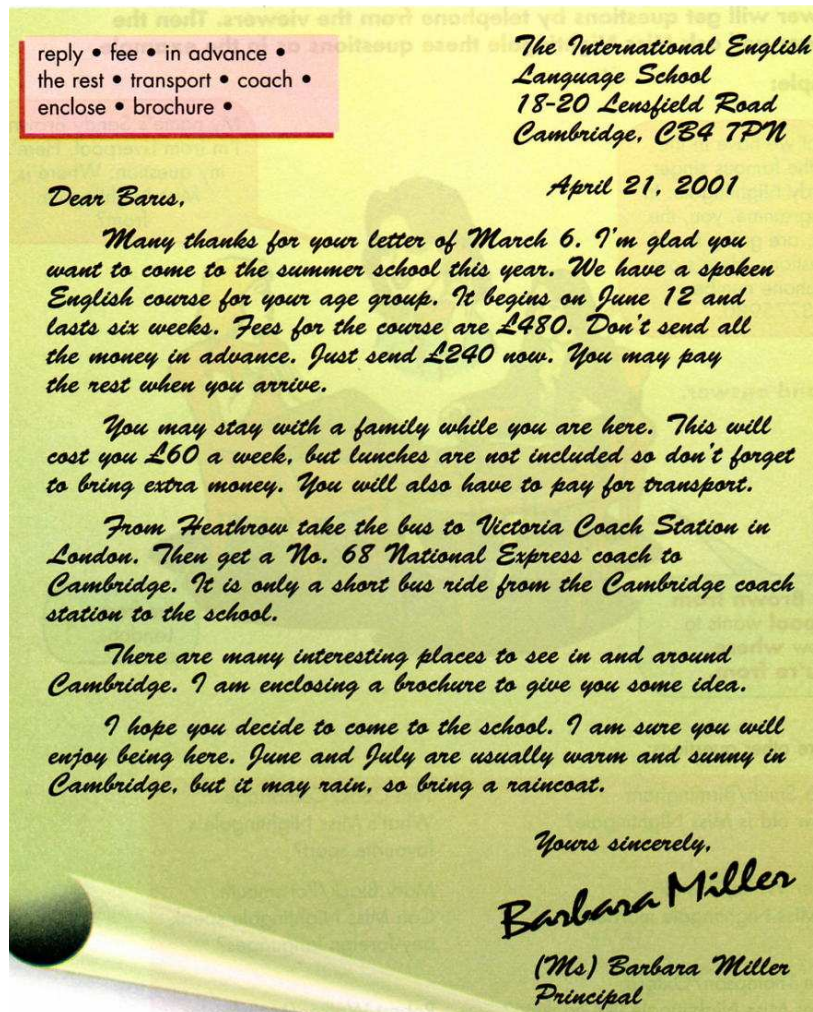
Kitapta farklı türden kurum örneklerinin sayısı sınırlıdır. Kullanılan kurum örneklerinden en belirgin olanın, kitabın ders kitabı olma özelliğinden ve hedef kitlesinin ilköğretim öğrencileri olmasından dolayı ‘okul’ olduğu söylenebilir.



Resim: 10

Sayfa 21’de yer alan dinleme ve konuşma etkinliğinin (c) diyalogunda Bob’un okula gittiğini söyleyen kişinin resminin yanında bir düşünce balonu bulunmaktadır (Bkz. Resim: 10). Bu düşünce balonunda Bob’un okula giderken çizilmiş bir resmi görülmektedir. Okul figürü Türkiye’deki tipik ilköğretim okulu figürüdür. Okulun önündeki Atatürk heykeli, göndere çekilmiş Türk bayrağı ve önceden kullanılan siyah zemin üzerine sarı harflerle okulun isminin yazılı olduğu tabela gibi detayların unutulmadığı fark edilmektedir. Türk öğrencilerin okullarında sık karşılaştıkları bir durum olmadığı için Bob’un bu okulda okuduğu fikrinin gerçekliği yansıtmadığı belirtilebilir. Bu sebepten dolayı etkinliğin kaynak kültür odaklı bir etkinlik olduğunu söylemek yanlış olmaz.

16. ve 17. ünitelerde sözü edilen bir diğer okul türü de İngiltere'nin Cambridge şehrinde bulunan bir dil okuludur. Türkiye'den bir öğrencinin dil okuluna yazdığı bir başvuru mektubu ve okul müdürü tarafından yazılan bir cevap mektubu bu ünitelerde okuma metni olarak kullanılmaktadır. 17. ünite de okul müdürü tarafından yazılan mektupta (Bkz. Resim: 11) hedef kültüre ait birçok farklı özellikten söz etmek mümkündür. Adres ve tarih belirtme şekilleri, resmi mektup yazımında yaygın olarak kullanılan ifadeler, okul ve konaklama ücretlerinin İngiliz para birimi olan 'pound' ile ifade edilmesi, İngiltere'nin iklim özellikleri ve ulaşım ile ilgili olarak da Londra'daki *Heathrow* Hava Alanı ile *Victoria Station* gibi bilinen yerler örnek gösterilebilir.




Resim: 11

Diğer kurum türlerine örnek olarak 10. ünite de yer alan *Çırağan Sarayı*, *Trakya Üniversitesi Rektörlük Binası* ve Ankara Ulus'taki *Opera Binası* gösterilebilir (Bkz. Resim: 12). Kaynak kültür odaklı etkinlikte, bu binaların geçmişte hangi amaç için kullanıldığı ve bugün hangi amaca hizmet ettikleri konusunda karşılaştırmalar yapılmaktadır. Öğretmen kitabında sözü edilen binalar hakkında tarihsel bilgiler verilmiş olup bugünkü durumlarına nasıl geldiklerinden bahsedilmektedir (Bkz. EK:2).

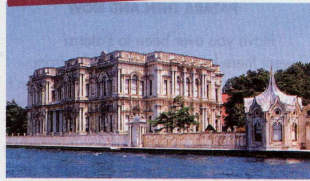
1. Listen and repeat.

Çırağan Palace Hotel - Beşiktaş




Do you see that hotel over there?

Çırağan Palace (1871-1910)




It used to be a palace.


University building University of E. Thrace, Edirne



Old railway station, Edirne



Opera house, Ulus, Ankara



	There	used to be	a small house there.
			only fields there.
			a farm there.

	It	used to be	a flower shop.
			a theatre.
			a post office.

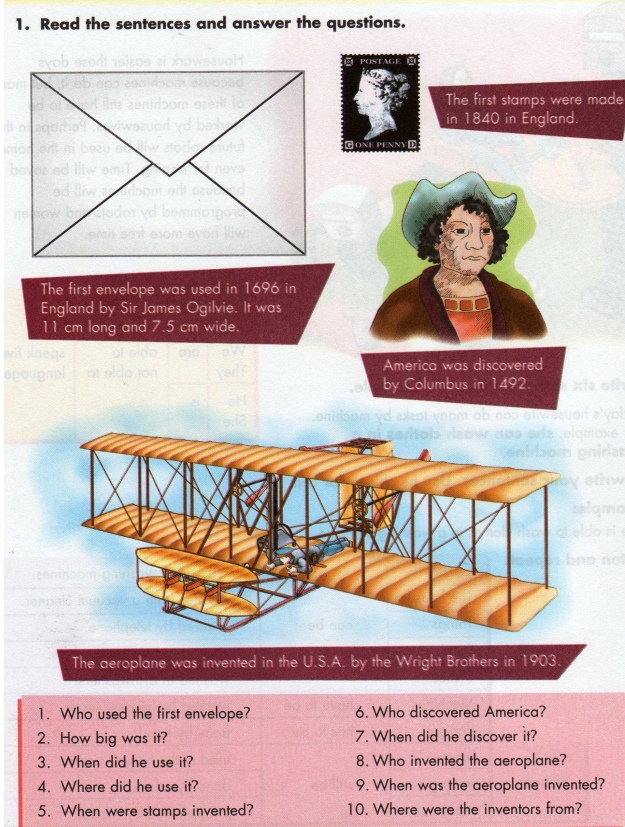
Resim: 12

b) İkonlaşmış Tarihi Kişi ve Olaylar

Kitap genelinde sözü edilen ikonlaşmış tarihi kişilikler ve olaylar arasında farklı kültürlerden çeşitli örnekler gösterilebilir.

Örneğin 3. ünite (Bkz. Resim: 13) ilk zarfın 1696 yılında İngiltere’de Sir James Ogilvie tarafından kullanıldığından, ilk posta pulunun 1840 yılında İngiltere’de yapıldığından, Amerika’nın 1492 yılında Kolomb tarafından keşfedildiğinden ve son olarak uçağın 1903 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde Wright Kardeşler tarafından icat edildiğinden bahsedilmektedir.

1. Read the sentences and answer the questions.



The first envelope was used in 1696 in England by Sir James Ogilvie. It was 11 cm long and 7.5 cm wide.

The first stamps were made in 1840 in England.

America was discovered by Columbus in 1492.

The aeroplane was invented in the U.S.A. by the Wright Brothers in 1903.

- Who used the first envelope?
- How big was it?
- When did he use it?
- Where did he use it?
- When were stamps invented?
- Who discovered America?
- When did he discover it?
- Who invented the aeroplane?
- When was the aeroplane invented?
- Where were the inventors from?

Resim: 13

48. sayfadaki 7. ünite ise İtalyan bilim adamı Galileo Galilei’nin Pisa Kulesi’nde gerçekleştirdiği deneyinin anlatıldığı bir okuma metni yer almaktadır (Bkz. Resim: 14). Metin aracılığı ile aktarılabilecek kültürel unsurlar arasında, İtalyan kültüründe önemli bir yeri olan *Pisa Kulesi* ve *Galilei* hakkındaki tarihi bilgiler sayılabilir. Ayrıca metin içerisinde, Pisa Kulesi’nin yüksekliğinin hedef

kültüre ait uzunluk ölçüsü birimi olan 'ft' (*Foot*) cinsinden verilmiş olması da örnek gösterilebilecek bir diğer kültürel farklılıktır.

Reading

LEARNING BY EXPERIMENTS

How do scientists find out the truth? They look at things carefully and they do experiments. Have you ever heard of Galileo? If you have, you probably know that he looked at things and did experiments.

5 He wasn't liked by the teachers of his time because he often told them that their ideas were wrong. He looked at things more carefully and did more experiments than other scientists.

Now if you drop a heavy thing and a lighter thing from the same height at the same time, which thing will get to the ground first; the heavy thing or the lighter one? What do you think? Many people say that the heavy thing will fall faster and get to the ground before

15 the lighter thing. Galileo's teachers thought **this**, too.

But Galileo said, "You are wrong. If two things of different weights are dropped from the same height


20 at the same time, they will both get to the ground at the same time."

"All right," said the teachers. "Let's go to the Leaning Tower. Show us that you are right."

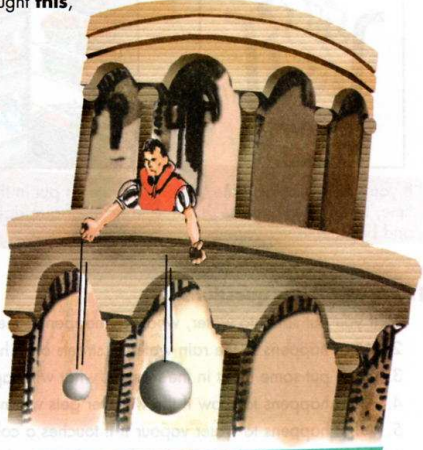
25 So they all went to the tower. Galileo went up the stairs to the top. In one hand he had a metal ball of about five kilos in weight.

30 In the other hand he had a smaller **one** of about half a kilo. He dropped them from the tower at the same time and they both got to the ground together.

experiment • truth • metal • ground • fall • drop •



Galileo Galilei
1564 - 1642
Pisa, Italy



The Leaning Tower of Pisa, begun 1174, completed 1350, 179 ft high

40

Resim: 14

11. ünite de Türkiye Cumhuriyeti Tarihi'nin en önemli kişisi Mustafa Kemal Atatürk konu alınmaktadır. Ünitenin ana konusu Atatürk ve eğitimidir. Bu bölümde Atatürk ile ilgili yaşanmış iki kısa olay aktarılmaktadır (Bkz. Resim: 15, Resim: 16). Öğrencilerden bu metinlerin sonundaki sorulara cevap vermeleri, okuma bölümünün devamındaki konuşma etkinliklerinde ise verilen tarihlerde yaşanan olaylar hakkında birbirlerine sorular sorup cevaplamaları istenmektedir. Öğrencilerin bilgi sahibi oldukları tarihi konuları İngilizce olarak görmelerinin amacının, kendi tarihi ve

kültürel değerleri konusunda farkındalıklarını arttırmak ve bu değerleri yabancılara aktarırken zorluk çekmemelerini sağlamak olduğu söylenebilir.

Reading

Atatürk was very interested in education. He often visited schools and listened to lessons. Sometimes he taught instead of the teacher. He was very good at maths and gave a geometry lesson at Sivas High School on November 13, 1937.


In 1928, he introduced the Latin alphabet instead of the Arabic alphabet. He stood in front of the blackboard and taught people how to use this alphabet.

For Atatürk, students and teachers were very important because the future of Turkey depended on them. When he visited schools, he talked with the teachers and the students. **Here are two readings as examples of Atatürk's interest in them.**


1. Read passage (a) and answer the questions.

(a)

One day Atatürk visited a school and went into a history class. A student talked about the War of Independence. When the student finished his talk and sat down, Atatürk said, "You've forgotten to say one thing! Who saved the Turkish nation?" The student answered: "Gazi did." Atatürk immediately said: "No, my boy! The Turkish nation saved itself with its own blood!"



Atatürk in a geometry class at Sivas High School



Atatürk with students, 1934

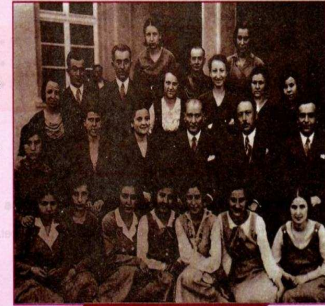
Resim: 15

1. What lesson did Atatürk listen to?
2. What did a student talk about?
3. What question did Atatürk ask the student?
4. What was the boy's answer?
5. Did Atatürk agree with this answer?
6. What was the right answer in Atatürk's opinion?

1. Read passage (b) and answer the questions.

(b)

One day Atatürk went to a village school. There was only one class and one young teacher. When Atatürk entered the classroom, the teacher left his desk and offered his place to Atatürk. Atatürk said: "No, sit at your desk again and go on teaching. If you allow us, we would like to learn something from you, too. In a classroom, the teacher always comes first. He is more important than even the President.



1. Did Atatürk visit a big school or a small one?
2. What did the teacher do when Atatürk went in the classroom?
3. Did Atatürk accept the teacher's offer?
4. In Atatürk's opinion, who's the most important person in a classroom?
5. What does "the teacher always comes first" mean?

Resim: 16

13. ünitadaki dinleme etkinliğinin ilk konuşmasında haber bülteninden bir bölüm öğrencilere dinletilmektedir (Bkz. Resim: 2, Sayfa: 75). Dinleme metninde adı geçen Kraliçe Elizabeth, Prens Philip ve Prens Edward hedef kültüre mensup önemli şahsiyetler olarak öğrencilere aktarılabilir. Dinleme metni aşağıda gösterilmiştir.

1. Good morning. Here is the news. The Queen and Prince Philip have returned from their visit to Canada. They were met by Prince Edward at Heathrow Airport.

Bir diğer etkinlikte de hem mizah unsuruna hem de ikonlaşmış tarihi şahsiyetlere örnek gösterilebilecek nitelikte olan Nasrettin Hoca'dan söz edilmektedir (Bkz. Resim: 17).

1. Read the dialogue between a man and Nasrettin Hoca.

2. Complete the story by writing the dialogue in reported speech in the blanks. Choose a reporting verb from the box. The first one has been given as an example.

ask • say • tell •

One day a man sees Hoca Efendi on his hands and knees in the street.
 He *asks Hoca Efendi what he is doing*
 Hoca Efendi
 and
 The man can't understand why the Hoca is looking in the street for something which he lost in the basement. So he
 The Hoca looks at
 the man in amazement. Then he
 and

Resim:17

Türk kültürüne özgü bu önemli kişilik ile ilgili hazırlanan etkinlikte öğrencilerden, okudukları diyalogu ikinci bölümde hikayeletirmeleri istenmektedir. Kendi kültürlerine ait bir fıkranın İngilizce halinin öğrencilere kültürlerarası boyutta bir katkısı olamayacağı, yalnızca kendi kültürlerine olan farkındalıklarının gelişmesine yarar sağlayacağı söylenebilir.

Kitapta söz dilen bir başka tarihi olay örneği olarak, 29 Ağustos 1979 yılında Veziv Yanardağı'nın patlaması sonucunda yok olan İtalya'nın Pompeii şehri hakkındaki bilgilerin verildiği bölüm gösterilebilir (Bkz. Resim: 18). Olayın gerçekleştiği anı sembolize eden bir resim ve Pompeii şehrinin de üzerinde gösterildiği bir İtalya haritası ile birlikte sunulan metinde adı geçen Romalı yazar Pliny ve olayın ardından ortaya çıkarılan çeşitli sanat eserlerine verilen örnekler (Bkz. Resim: 19) öğrencilere aktarılacak İtalyan kültürüne ait unsurlar arasında sayılabilir.

Reading

THE END OF POMPEII

Pompeii is a famous touristic place south of Naples in Italy. There is a volcano called Vesuvius. It is very near Pompeii. In Roman times, Pompeii was a big town, but on August 24th, 79 the volcano Vesuvius erupted and destroyed it. In a very short time, Pompeii was covered with hot ash from the volcano, and over 2,000 people died immediately. When the ash became cold, it was like cement and it preserved the bodies of these people.

volcano • destroy • cement • kill • ash • preserve • work(s) of art •

15 The famous Roman writer Pliny was only eighteen years old in 79. He was staying with his uncle near Pompeii when the volcano erupted. Later he wrote a letter about the catastrophe. In it he wrote: "The cloud of ash over Vesuvius was like a big tree."

Resim: 18

The ash covered buildings and the things in them. Archaeologists began to work on the ruins of Pompeii in the 18th century. They discovered a lot of interesting things. Beautiful wall paintings and mosaics show us the life of the people in those days. In one of the paintings a man is buying bread at the baker's. There are pictures of dinner parties. In other pictures people are playing musical instruments. The eruption killed many people, but it preserved works of art for the future.



wall painting of a street musician


1. Write T or F in the blanks.

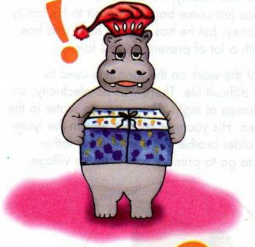



1. The ruins of Pompeii are near Vesuvius.
2. Vesuvius erupted in the summer of 79.
3. Pliny was only eighteen in the year 79.
4. Vesuvius is like a big tree.
5. Pliny died in the eruption.
6. Archaeologists didn't do any work in Pompeii until the 18th century.
7. We can learn about the catastrophe in Pompeii from the wall paintings and mosaics.

Resim: 19

c) Edebiyat

Değerler, inanışlar ve tutumlar başlığı kapsamında yer alan ‘sanat’ kategorisinin içerdiği türlerden birisi de edebiyattır. Ders kitabında edebiyatın önemli konularından biri olan ‘şiir’ türüne çeşitli örnekler bulunabilmektedir. Örneğin 45. sayfada E.V. Rieu tarafından yazılan ‘*The Hippopotamus’s Birthday*’ adlı şiir yer almaktadır. (Bkz. Resim: 20)

1.  Listen to the poem and read it.

THE HIPPOPOTAMUS'S BIRTHDAY

He has opened all his parcels
but the largest and the last;
His hopes are at their highest
and his heart is beating fast.

O happy Hippopotamus,
what lovely gift is here?

He cuts the string. The world stands still.
A pair of boots appear!

O little Hippopotamus,
the sorrows of the small!

He dropped two tears to mingle
with the flowing Senegal;
and the "Thank you" that he uttered
was the saddest ever heard

In the Senegambian jungle
from the mouth of beast or bird.

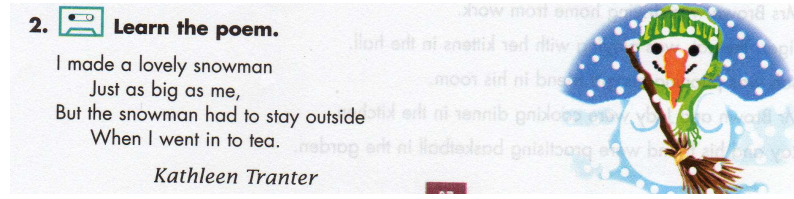
E. V. Rieu

Resim: 20

Öğretmen kitabında şiiri dinlemeden önce ısınma aktivitesi olarak aktarılabilecek bir takım kültürel bilgiler verilmiştir (Bkz. EK: 3). Bu bilgilerden bazıları, hedef kültürde ‘hippopotamus’ sözcüğü yerine günlük dilde ‘hippo’ kullanıldığı, bazen de Türkçe’deki ‘su aygırı’ anlamına yakın olan ‘river horses’ tercih edildiğidir. Ayrıca, şiirin bulunduğu sayfada kullanılan görselin, bebek bir su aygırı (pygmy hippopotamus) olduğu ve batı Afrika’daki yağmur ormanlarında yaşayan bir tür olduğundan söz edilmektedir. Şiirde adı geçen ‘Senegal’ ve ‘Senegambian’ hakkındaki coğrafi bilgilere de yer verilen öğretmen kitabında şiirde

kullanılan ‘O’ /ow/ ünleminin ‘Oh!’ ile aynı olmadığı, konuşmalarda veya şiirlerde kullanılan bir yapı olduğu ve Türkçe’deki ‘Ey’ ünlemiyle eş değer olduğu ifade edilmektedir.

Bir diğer şiir örneği ise 67. sayfada bulunan (Bkz. Resim: 21) ve Kathleen TRANTER tarafından yazılmış olan hedef kültüre ait bir şiirdir. Öğretmen kitabında bu bölüm ile ilgili olarak şiirin son dizesindeki ‘When I went in to tea’ cümlesinin ‘When I went into the house to have my tea’ anlamına geldiği bilgisi verilmektedir. Bu noktada da öğrencilere İngilizlerin ‘çay’ kültürü hakkında bilgi verilebileceği gibi öğrencilerin kendi ülkelerindeki ‘çay’ kültürü ile karşılaştırma yapmaları sağlanabilir.



Resim: 21

5. Beden Dili

Spotlight on English 3 adlı İngilizce ders kitabında kullanılan görsellerin büyük çoğunluğu çizilmiş resimlerden oluşmaktadır. Dolayısıyla, kullanılan karakterlerde tüm kültürlerde bilinen ortak ifadeler dışında ‘beden dili’ kategorisine örnek gösterilebilecek belli bir kültüre özgü davranış özelliğine rastlanmamaktadır.

6. Sosyal (Toplumsal) Adetler (Gelenekler)

Bu kategoriye örnek gösterilebilecek konular arasında ‘hediye’ ve ‘giyecek’ konularından söz edilebilir. Örneğin, 9. sayfadaki 1. ünite’ye ait konuşma etkinliği olarak çeşitli kıyafet ve aksesuar resimleri verilmiştir (Bkz. Resim: 22). Öğrencilerden resimlerdeki eşyalardan birini arkadaşları için doğum günü ya da yeni yıl hediyesi belirlemeleri ve diyalog oluşturmaları beklenmektedir. Bu bölüm ile

ilgili olarak öğretmen kitabında 'Culture' başlığı altında hedef kültüre ait doğum günü ve yeni yıl kutlama şekilleri anlatılmaktadır (Bkz. EK: 4). İngiltere'de insanların Noel'de birbirlerine hediyeler aldıkları, özellikle İngiltere'nin kuzey bölgelerinde Noel'in dini bir tatil olarak geçirildiği ve hediyelerin yeni yıl gecesi verilen bilgilerden bazılarıdır.



Resim: 22

22. sayfada, hedef kültüre ait iki karakter arasında geçen bir diyalog yer almaktadır (Bkz. Resim: 23). Konuşma her ne kadar İngiliz kültürüne mensup kişiler arasında geçiyor olsa da konuşmanın konusu yine kaynak kültüre dayandırılmaktadır. Dünyanın çeşitli ülkelerinden alınmış hediye örneklerinin tablo içerisinde gösterildiği bölümde, Türkiye'den alınan hediye olarak 'deri ceket' seçilmiştir.

1. Practise the dialogue.

Bill's father travels all over the world.
He has just come back from Turkey.

Bill : I'm glad you're back, Dad.
Did you have a good time in **Turkey**?

Father : Yes, it was very nice.

Bill : Have you brought me anything?

Father : Yes, I've got a **leather jacket** for you.

Bill : Oh, just what I wanted. Thanks, Dad.

Switzerland	tape recorder
Germany	electric train
Spain	leather wallet
Italy	silk necktie
France	tennis racket
Norway	wool sweater
Japan	pocket calculator
Finland	music box

Resim: 23

7. Törensel Davranışlar

Daha önceki bölümlerde sözü edilen yeni yıl kutlamaları, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile ilgili kutlamalar dışında ders kitabında çok çeşitli törensel davranış örneklerine rastlanmamaktadır. Ancak, Atatürk ve Eğitim başlıklı 12. ünite (Bkz. Resim: 24) Anıtkabir’de çekilmiş bir anma töreni fotoğrafı yer almaktadır. Kaynak kültür odaklı etkinlikte öğrencilerden kendilerine verilen diyalog örneğinden de faydalanarak, kutu içerisinde verilen yerler ile ilgili benzer diyalog oluşturmaları istenmektedir. Verilen yer örneklerinin de, Türkiye’deki önemli tarihi yerler olduğu dikkat çeken detaylar arasındadır.


4. Practise the dialogue.

S₁ : What would you like to do this afternoon?

S₂ : I'd like to visit **Atatürk's Mausoleum**.
I haven't been there yet.

S₃ : I've already been there, but I'd like to go there again.

Atatürk Forest Farm • Dolmabahçe Palace •
Topkapı Museum • Sultan Ahmet Mosque •



Resim: 24

4.3. “Spotlight on English 3” İngilizce Ders Kitabındaki Kültürel İçeriğin Genel Değerlendirmesi

“Spotlight on English 3” adlı 8. sınıf İngilizce ders kitabında AOBM’de belirtilen kültürel unsurlardan bazılarının kitaptaki okuma ve dinleme metinlerinin içeriğinde ve hazırlanan etkinliklerde rastlamak mümkündür. Örneğin, kitapta kullanılan karakterlerin isimleri, yiyecek içecek çeşitleri, haritalar, ünlü kişiler, para birimleri vb. kültürel öğelerin ele alınışı bakımından incelendiğinde bu unsurların genelde kaynak kültür aracılığıyla ya da sadece İngiliz kültürüne özgü şekillerde

değerlendirildiği söylenebilir. Etkinliklerin arasında verilen şarkı ve şiir örneklerinin de sadece İngiliz kültürünü yansıtan edebi türler oldukları dikkat çekmektedir.

Okuma parçalarının çoğunun kurgulanmış metinlerden oluşması ve asıl amaçlarının öğrenilen dil bilgisi konularını pekiştirmek olması, kültürel unsurların çeşitliliğini sınırlandırmaktadır. Kitapta kullanılan görsellerin genelde resimlerden oluştuğu, kullanılan fotoğrafların da çoğunlukla Türkiye ve İngiltere’den yerlere ait fotoğraflar olduğu dikkat çekmektedir. Bu noktada, günümüz yabancı dil eğitimi alanında benimsenen birçok yaklaşımın hedeflediği çok kültürlülük olgusunun kitabın genelinde yaygın olmadığı, önceliğin Türk kültürü daha sonra da İngiliz kültürü hakkında farkındalık yaratmak olduğu belirtilebilir.

Kitaptaki hedef kültüre ait öğeler dolaylı yoldan aktarıldıkları için etkinlikler de genel olarak öğrenilen dil bilgisi konularının kullanılmasına imkan veren alıştırmalardan oluşmaktadır. Öğretmen kitabında ‘*Culture*’ başlığı altında verilen bilgiler sayesinde öğrencilere işledikleri konu ile ilgili ekstra bilgi sağlanmasına rağmen, kültür aktarımı konusunda öğretmene büyük sorumluluk düştüğü ve eğer yönlendirme yapılmazsa, öğrencilerin hedef kültüre ait öğelerle kendi kültürü arasındaki farklılıkları keşfetme imkanına sahip olamayacakları söylenebilir.

“*Spotlight on English 3*” daha öncede belirtildiği gibi 1997 yılında uygulamaya konan öğretim programına göre hazırlanmış ve 2007–2008 eğitim öğretim yılında 5 yıllık kullanım süresini tamamlamıştır. 2008–2009 eğitim öğretim yılı itibari ile 2006 yılında ADGD ile uyumlu olarak hazırlanan yeni İlköğretim İngilizce Programı doğrultusunda yazılan İngilizce ders kitapları kullanılmaya başlanmıştır. Eski öğretim programına göre yazılmış bir İngilizce ders kitabı ile yeni öğretim programına göre yazılmış bir İngilizce ders kitabı arasında kültür aktarımı açısından ne gibi farklılıklar olduğunun belirlenebilmesi amacıyla bir sonraki bölümde “*My English 8*” adlı ders kitabının kültürel içeriği değerlendirilmiştir.

4.4. “My English 8” İngilizce Ders Kitabı İle İlgili Genel Bilgiler

‘*My English 8*’ İngilizce ders kitabı, Lütfi YALÇINKAYA, Lâmia BAĞDU ve Ayşe Beyhan SAZER tarafından yazılmış olup Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu’nun 17.12.2008 tarih ve 226 sayılı kurul kararıyla 2009–2010 öğretim yılından itibaren 5 yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

“*My English 8*” , öğrenci ders kitabı, çalışma kitabı, öğretmen kitabı ve dinleme CD’sinden oluşan bir set halinde hazırlanmıştır. Yazarların ifadesine göre kitap öğrencinin İngilizceyi doğru ve uygun kullanma yeteneğini arttırmasını amaçlayarak öğrenci merkezli ve sarmal formatta hazırlanmıştır. İlköğretim İngilizce programında yer alan algılayıcı temel dil becerileri olan okuma ve dinleme becerileri, okuma / dinleme öncesi, okuma / dinleme esnası ve okuma / dinleme sonrası olmak üzere üç aşamalı olarak ele alınırken, üretken beceriler olan yazma ve konuşma becerileri de öğrencilerin bu becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak doğal ortamları içerisinde sunulmuştur. Dinleme CD’sindeki metin ve konuşmalar anadili İngilizce olan konuşmacılar tarafından doğal ortamlarda kayıt edilmiştir. Öğretmen kitabı, kitaptaki tüm alıştırmalarla ilgili yönlendirici açıklamalar ile bu alıştırmaların yanıtları ve öğretmenler için gerekli bilgileri içermektedir. Ayrıca öğrencileri motive edici, öğrenme sürecini eğlenceli hale getirmek amaçlı bazı oyunlar da öğretmen kitabına dahil edilmiştir. Üniteler içinde öğrenilen konuların tekrar edilebilmesi amacıyla hazırlanan etkinliklerden oluşan çalışma kitabının vakit dahilinde sınıf içinde, vakit kalmadığı durumlarda ev ödevi olarak değerlendirilebileceği de belirtilen bir diğer noktadır. Tüm bu açıklamalara rağmen, yabancı dil eğitiminde kültürün önemine veya hazırlanan ders kitabının kültür olgusunu ne şekilde irdelendiğine dair herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Toplam 16 üniteden oluşan “*My English 8*” ders kitabındaki her bir ünitenin adı, konusu, işlevleri, becerileri ve görevleri 2006 yılında hazırlanan İlköğretim İngilizce Programına göre hazırlanmıştır. Kitabın içerdiği üniteler ve kapsadıkları konular aşağıda belirtildiği gibidir.

Ünite	Konu
Unit 1: Friendship	Friendship Rules
Unit 2: Road to Success	Study Skills
Unit 3: Improving One's Looks	Body Care
Unit 4: Dreams	Sweet Dreams
Unit 5: Atatürk: The Founder of Turkish Republic	The Independence War
Unit 6: Detective Stories	The Story of the Stolen Necklace
Unit 7: Personal Experiences	Places
Unit 8: Cooperation in the Family	Running Errands
Unit 9: Success Stories	A Living Scientist
Unit 10: Reading for Entertainment	A Modern Short Story
Unit 11: Personal Goals	Knowing What You Want
Unit 12: Personality Types	Identifying Strengths and Weakness
Unit 13: Language Learning	A Good Language Learner
Unit 14: Precautionary Measures	Sensible Precautions
Unit 15: Preferences	Holiday Activities
Unit 16: Empathy	Understanding Others

Tablo 8: "My English 8" İçerik Sıralaması

4.5. "My English 8" İngilizce Ders Kitabının AOBM'de Belirtilen Kültürel Konular Çerçevesinde Değerlendirilmesi

1. Günlük Yaşam

My English 8 İngilizce ders kitabında günlük yaşam konularına örnek gösterilebilecek kültürel öğeleri, *yiyecek – içecekler, sofrada adabı, boş zaman etkinlikleri, hobiler, okuma alışkanlıkları* ve *medya* kategorilerinde inceleyebilmek mümkündür.

a) Yiyecek - İçecekler

Kitap genelinde kullanılan yiyecek ve içecekler arasında özellikle belli bir kültüre özgü olan örneklere çok fazla rastlanmamaktadır. Üniteler içerisinde söz edilen yiyecek ve içeceklerin genel olarak tüm kültürlerde tüketilen gıdalar olduğu söylenebilir. Ancak, 13. üniteye yer alan 'Let's have fun' bölümündeki karikatürde İtalyan mutfağına ait bir yiyecek olan 'pizza' örneğine yer verilmektedir (Bkz. Resim: 25).



Resim: 25

b) Sofra Adabı

124. sayfadaki dinleme etkinliğinde günlük yaşamın önemli detaylarından biri olan sofrada oturma teması ele alınmaktadır (Bkz. Resim: 26). Görgü kurallarının önemini altını çizildiği dinleme metninde bu kuralların insanların kişilikleri ve sosyal hayatları hakkında fikir verdiğinden bahsedilmektedir (Bkz. EK: 5). Ayrıca resmi bir yemek ile aile arasında yenen bir yemek arasında uyulması gereken bir takım kurallar olduğu, bu kuralların genellikle aileler tarafından öğretildiği belirtilmektedir.

Hikayeye göre Mary, Brown ailesini akşam yemeğine davet etmiştir fakat misafirlere Mary'nin hazırlıklarını bitiremediği erken bir saatte gelmişler ve yanlarında köpekleri Smoky'yi de getirmişlerdir. Yemek süresince Brown ailesinin

sofra adabına uymayan davranışlar sergilediklerinden bahsedilerek bu davranışlara örnekler verilmiştir. Verilen örneklerden bazıları yemek yerken çatal, kaşık ve bıçak kullanmamak, yemek esnasında köpeklerine de yiyecek vermek vs.

Hedef kültüre ait karakterler seçilmiş olmasından dolayı söz edilen davranış örneklerinin de İngiliz kültüründe kabul gören veya yadırganan davranışlar olduğu söylenebilir.

Good or Bad Table Manners

22. Answer these questions.

A) Do you know any rules when you are eating?
 B) Are you careful about your manners when you eat ?
 C) What kind of things do you take when someone invites you to dinner?

23. Listen to the text and choose the main point.

A) You should take some presents when you go to a dinner.
 B) Knowing table manners is important.

24. Tick (✓) the Browns' manners as "good" or "bad".

	Good	Bad
1. The Browns knock at the door earlier.	()	()
2. They bring their dog.	()	()
3. They bring flowers and chocolate.	()	()
4. The children eat with their fingers.	()	()
5. They don't like the food.	()	()
6. They thank for the dinner.	()	()



Resim: 26

c) Boş Zaman Etkinlikleri


Boş zaman etkinlikleri kapsamında örnek gösterilebilecek kültürel öğeler, *hobiler, spor, okuma alışkanlıkları* ve *medya* başlıkları altında değerlendirilebilir.

c.1) Hobiler

Arkadaşlık konusunun ele alındığı 1. üniteye yer alan okuma metninde, İngiltere'nin Oxford şehrinde yaşayan Mark Sincere adlı kişinin arkadaşlarıyla birlikte yapmaktan hoşlandığı aktivitelerden söz edilmektedir (Bkz. Resim: 27). Metinde bahsedilen hobiler arasında bulmaca çözmek, yürüyüş yapmak ve film izlemek gibi Türk kültürü de dahil olmak üzere birçok farklı kültürde var olan serbest zaman etkinliği örnekleri bulunmaktadır. Bu etkinliklerin hedef kültüre ait karakter isimleri ile birlikte sunulmuş olmasından dolayı, Türk ve İngiliz kültürlerinin benzer yanlarının gösterilmeye çalışıldığı belirtilebilir.

3. Read the text and find: Why do Mark and Robin chat on the Internet?

Hello! My name's Mark Sincere. I live in Oxford, England. I am a high school student. I have got a lot of friends and I like all of them very much. They are special for me. David and I are in the same class. He is my classmate and we sometimes do homework together. He is kind and friendly. Robin is my old friend. He lives in London now. We lived in the same city when we were children. We like chatting on the Internet every day. Clara is a good friend to me. She is helpful and nice. We like watching films together and walking in the park in our free time. Tim is my cousin and my close friend, too. We share the same hobbies. We like doing crossword puzzles and jigsaw puzzles. My best friend is Bob and we share the good times and the bad times. I can tell him my secrets because he is a good listener. I'm sure he keeps my secrets. We can have fun together and spend a good time. All my friends are very important to me.




Resim: 27

15. ünitenin 20. bölümünde yer alan dinleme bölümünde Scott adlı İngiliz karakterin Antalya Kaş'ta geçirdiği tatili hakkında bir dinleme metni yer almaktadır (Bkz. EK: 6). Scott, Kaş'ın çok güzel yer, insanların arkadaş canlısı ve yemeklerinin de mükemmel olduğunu belirtirken, tatili süresince yaptığı etkinlikleri de olağanüstü olarak tanımlamaktadır. Scott'un tatilde yaptığı rafting, su altı dalışı ve yürüyüş aktivitelerinin fotoğraflar ile desteklendiği bölümde (Bkz. Resim: 28) Türk

kültürüne özgü kültürel öğelerin, hedef kültürden seçilmiş bir karakter aracılığı ile aktarıldığı söylenebilir.

20. Listen to the text, guess the meaning of these words and match with the photographs.

A) white-water rafting
B) scuba diving
C) hiking



Resim: 28

c.2) Okuma Alışkanlıkları

Üniteler dahilinde okuma alışkanlıkları ile ilgili çeşitli örneklere rastlamak mümkündür. Örneğin, 50. sayfadaki 33. bölümde dinleme öncesi etkinliği olarak öğrencilerin okuma alışkanlıkları hakkında soruların sorulduğu bölümün ardından, 34. bölümde Atatürk'ün okumaya olan ilgisinin anlatıldığı bir dinleme metni yer almaktadır (Bkz. Resim: 29).

33. Answer these questions.


A) Are you interested in reading?
B) What kind of books do you like reading?

34. Listen to the text and choose the main point of it.

A) Atatürk liked reading very much.
B) Atatürk had a lot of books.

35. Answer these questions.

A) Are there only Turkish books in the library?
B) What are most of the books about?



Resim: 29

Dinleme metninde Atatürk'ün sahip olduğu 3123 adet kitabın Anıtkabir'de bulunan Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi'nde uzmanlar tarafından düzenlenen bir bölümde sergilendiğinden söz edilmektedir (Bkz. EK: 7). Ayrıca, kütüphanede yer

alan kitapların çoğunluğunun Türkçe ve Fransızca dillerinde yazılmış kitaplar olduğu ve tarihi kitapların sayısının diğer türlere oranla daha fazla olduğuna da değinilmektedir.

Bir diğer örnekte, 6. ünite de yer alan ve hedef kültürden seçilmiş iki karakter olan Tom ve Jack arasında geçen diyalog da görülmektedir. Dedektif hikayelerinin konu alındığı konuşmada yine hedef kültüre ait iki adet kitap resmi yer almaktadır. (Bkz. Resim: 30)

24. Read the dialogue and act it out.

Tom: I am bored, Jack. What should I do?

Jack: You should read a detective story. I like them very much.

Tom: Oh, I don't like detective stories. Why do you read them?


Jack: They are interesting, exciting, mysterious and sometimes funny. They improve my skills to understand and learn things. I am more successful when I learn things easily. This is an important point.

Tom: How do they improve your skills?

Jack: When I read these stories, I will think about the subject, investigate the events and I will improve my skills to think.

Tom: Can you solve the mystery then?

Jack: Yes, of course. I must follow the clues, too.



Resim: 30

c.3) Medya

Medya kavramına örnek olarak kitap içerisinde kullanılan türler arasında TV röportajı, dergi ve gazete haberleri sayılabilir. Kullanılan örneklerde hem hedef kültür hem de kaynak kültürden öğelere yer verilmektedir.

Örneğin, 1. ünite de Türk öğrencilerin kendi kültürlerinden alışık oldukları gazetelerin, tavsiye köşelerine yazılan türden bir mektup örneği yer almaktadır (Bkz. Resim: 31). Mektupta kullanılan karakter isimlerinin hedef kültürden seçilmiş olması gazetelerde yer alan bu tür köşelerin İngiliz kültüründe de var olduğu izlenimini

vermektedir. Bu noktada öğrencilerin kendi kültürleri ile hedef kültür arasındaki benzerliklere dikkat çekilmek istendiği belirtilebilir.

**19. Read Poppy's letter in the advice column.
Find her problem and her best friend's name.**

Dear Mrs Knowingmuch,

I have got a good friend, Tulip. I like her very much and I am sure she likes me, too.

We are the same age and we do everything together. We go to the same school. Our houses are close and we take the same bus to school every day. We have got the same hobbies. We both play volleyball and play the violin. Tulip is my best friend and she is my only friend. She is friendly and helpful. I always want to be with her, but she can't be with me. She has got another friend, Daisy. They both like watching horror films, but I hate watching horror films. Every Saturday afternoon, they are together and they watch videos. I don't like this because I want to be with her on Saturdays, too. I don't want to lose my best friend. I hope she will always be my best friend. What should I do? Please help me.

Poppy

Resim: 31

2. Yaşam Şartları

Yaşam şartları kapsamına dahil edilebilecek alt başlıklar arasında *yaşam standartları* ve *sosyal yardım düzenlemeleri* ile ilgili örneklerden söz edilebilir.

a) Yaşam Standartları

7. ünitenin 67. Sayfasında bulunan okuma metninde 'The Wild Life' dergisi için çalışan Mike Fay isimli bir biyoloğun Orta Afrika'da bir ülke olan Kongo seyahatinden söz edilmektedir (Bkz. Resim: 32).

23. Read the text and answer: Why does Mike wear the same clothes every day?

Mike Fay is a biologist. He works for "The Wildlife" magazine. He is in Congo, a country in Central Africa, now. Mike and his team are walking through the wild lands of Congo because they are going to the west coast of the Atlantic Ocean. He wears sandals, shorts and a T-shirt. He hasn't got any other clothes with him. He washes and dries them every day for the next day.

Today is the sixth day of their journey and they have just arrived in a very deep part of the forest. They call it "The Last Place on Earth".

They have observed a lot of wild animals and plants. They are very excited. They have used different tools from a pen and a pencil to a video recorder and a computer. There are thick bushes everywhere. They have used knives to make their way in the deep part of the forest. They have sent a lot of reports and pictures to the magazine. Their journey hasn't finished yet. They are filming an elephant now. They are surprised because the elephant hasn't run away.

Resim: 32

Farklı bir kültürden vahşi hayata dair bilgilerin aktarıldığı metinde sözü edilen Mike Fay adlı karakterin hedef kültürden seçilmiş bir karakter olması ve bölgenin 'The Last Place on Earth' biçiminde adlandırılıyor olması da aktarılabilecek diğer kültürel öğeler arasında sayılabilir.

b) Sosyal Yardım Düzenlemeleri

8. ünite de yer alan dinleme etkinliğinde sosyal yardım düzenlemeleri kapsamında gösterilebilecek hayır kurumu ve izcilik öğelerinden söz edilmektedir (Bkz. Resim: 33).

Dinleme metninde de okulda kurulacak bir izci takımı ile bu izci takımının özellikleri ve görevlerinden bahsedilmektedir (Bkz. EK: 8). Ancak okulun hangi ülkede bir okul olduğuna dair herhangi bir bilgi verilmemektedir. İzci tanımının yanı sıra izcilerin giydikleri kostümlerin de anlatıldığı metinde, izcilerin asıl görevlerinden birinin insanlar ve çevre için iyi işler yapmak olduğu vurgulanmaktadır. Metinde ayrıca, kurulacak kız ve erkek izci gruplarının kasabadaki yoksul, hasta ve yaşlı insanlara para, yiyecek ve giyecek yardımı yapan

bir kurumu için çalışacağı belirtilmektedir. Ancak hayır kurumunun bulunduğu kasabanın neresi olduğu hakkında da açık bir bilgiye rastlanmamaktadır.

Etkinlikte bahsedilen yerlerin hangi ülkede bulunduğu dair açık ifadeler kullanılmadığı için, aktarılabilecek unsurların da öğrencilerin izcilik konusundaki genel kültür bilgilerini geliştirmeye yönelik olduğu söylenebilir.

33. Answer this question: What can children do to get some money for the poor people?

34. Listen to the text and answer these questions.

- A) What kind of clothes do scouts usually wear?
B) Why do they need boy scouts and girl scouts in their town?



35. Guess and choose the meaning of the words.

- A) the Scouts: a) It is an organization. It teaches practical skills.
b) It is a team. They organize cultural activities for the young people.
B) charity: a) It is a club. It organizes camping holidays for the young people.
b) It is an organization. It gives money, help or goods to poor, sick or old people.

36. Complete the sentences with the correct word.

- A) Our mothers work for the _____ and sell their homemade food.
a. scouts b. charity
B) I've been a _____ for two years and I've learned a lot of skills from my guide.
a. scout b. charity



37. Write true (T) or false (F).

- A) Scouts do good things for people. ()
B) Scouts give money to poor people. ()
C) The charity needs money to help people. ()
D) The charity helps children only. ()
E) They need scouts in their school to raise money for the charity. ()
F) Scouts cannot run errands. ()



3. Kişiler Arası İlişkiler

Kişiler arası ilişkiler bağlamında örnek gösterilebilecek diğer alt başlıklar şöyle sıralanabilir;


- Toplumdaki sınıf yapısı ve sınıflar arası ilişkiler
- Aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler
- Nesiller arası ilişkiler

a) Toplumdaki Sınıf Yapısı ve Sınıflar Arası İlişkiler

16. ünite de yer alan diyalogda hedef kültürden seçilmiş iki karakter Jane ve Kelly arasında geçen bir diyalog yer almaktadır (Bkz. Resim: 34).

35. Read the dialogue. Describe the events and the people.

Jane : Hi! My name is Jane. Can I help you?
Kelly : Hi! I'm Kelly.
Jane : What is the problem? You don't look good. You look frightened.
Kelly : I am fine.
Jane : Are you sure? Why is your school uniform dirty?
Kelly : I fell down when I was running away from a few of the girls in my class.
Jane : Oh dear! What happened?
Kelly : Well, they didn't like my boots and they ran after me.
Jane : But, why?
Kelly : I am a new student. I came here from a village school. They don't like my clothes and boots. They always make fun of me. They hid my books and pencil case and they didn't give them back. I told this to the teacher because I was angry. I got my books and pencil case back, but they ran after me when the lesson finished.
Jane : What did you do when they ran after you?
Kelly :



Resim: 34

Diyalogda dikkat çeken önemli detaylardan birisi, köy okulundan şehirdeki bir okula gelen öğrenciye yeni okulundaki arkadaşlarının sergiledikleri olumsuz davranışlardır. Karakter isimlerinin İngiliz kültürüne ait isimler olması, konuşmada konu alınan olayın da hedef kültür toplumunda yaşanabilen bir durum olduğu fikrini düşündürmektedir.

b) Aile Yapısı ve Aile Bireyleri Arası İlişkiler

Kitap genelinde ele alınan aile ilgili örneklerin büyük çoğunluğu hedef kültürü yansıtan örneklerdir. Özellikle ‘Cooperation in the Family’ başlıklı 8. ünite de aile yapısı ve aile üyeleri arasındaki ilişkilere örnek gösterilebilecek bölümler yer almaktadır.

Örneğin 74. sayfadaki okuma metninde babalarına sürpriz bir doğum günü partisi hazırlığında olan aile üyelerinin, aralarındaki iş bölümü konu alınmaktadır (Bkz. Resim: 35). Hedef kültürdeki aile bireylerinin üzerilerine düşen sorumlulukların Türk öğrencilerin kendi kültürlerinde de oldukça tanıdık gelecek bir biçimde ele alınmış olması, iki kültürdeki aile olgusunun benzer şekilde olduğu izlenimini uyandırabilir.

11. Read the text and answer these questions.

A) Who is the surprise party for? B) What is the grandmother going to do?

Mother : Listen children. Your father's birthday is on Sunday. I'd like to give a surprise birthday party for him. Can you help me to organize it?
Children : Of course, mother. We are ready to help.
Mother : Good. Let's begin. Who are we going to invite? Rose, make the list of the guests.
Rose : Okay, mum. I will make a list and telephone them to invite to the party.
Mother : Your grandmother can make a birthday cake. Your father likes homemade cakes.
Rose : I will go and tell my grandmother to make a cake.
Mother : Lucy, go shopping and buy a present for your father.
Lucy : What shall I buy? Shall I buy a sweater or a pair of shoes?
Mother : I think you should buy him the latest CD of Brian Adams and a book by Agatha Christie. He likes detective stories very much. Buy some candles for the cake and some fruit and vegetables for the salads. I'll make fruit salad and green salad. I've already bought some chicken to cook.
Sam : What about me, mum? What am I going to do?
Mother : First, can you help me to clean the house tomorrow?
Sam : I'm sorry, mum. I can't. I don't like cleaning.
Mother : Then, can you go out with your father when he takes the dog out? Come back home at 2 o'clock. The guests will arrive when you are out. Don't come back before we phone you and don't forget to take your mobile phone with you.
Sam : What about the music? We don't have enough CDs for the party.
Mother : Borrow some CDs from your friends. Don't forget.
Rose : Mum, who is going to take photographs?
Mother : Your uncle Kevin is going to take the photographs. My boss will lend me his professional camera. Buy two rolls of film and give the camera and the rolls to Kevin before the party.
Rose : Okay, mum. I am sure it is going to be a good party. I enjoy surprise parties.



Resim: 35

c) Nesiller Arası İlişkiler

75. sayfada yer alan dinleme etkinliğinde, gençlerin yaşlı kişilere nasıl yardımcı olabilecekleri konu alınmaktadır. (Bkz. Resim: 36)

Dinleme metninde evinin yakınında yalnız yaşayan yaşlı kişilere ne tür yardımlarda bulunduğunu anlatan hedef kültürden bir karakterin konuşmasına yer verilmektedir (Bkz. EK: 9). Fatura ödemek, alışveriş yapmak, bahçe işlerinde yardımcı olmak gibi günlük işlerden örneklerin verildiği konuşmada, yaşlılara yardım etmenin kişilere mutluluk verdiğinden aynı zamanda, onların deneyimlerinden çok şey öğrenilebileceğinden söz edilmektedir.

Verilen örnekler, Türk öğrencilerin kendi kültürlerinde de var olan durumlardan seçilmiştir. Bu nedenle etkinlikte, hedef kültür ile öz kültür arasındaki nesiller arası ilişkilerde var olan benzer uygulamalara dikkat çekilmeye çalışıldığı belirtilebilir.

5. Answer this question: Who helps the old people in your family?

6. Listen to the text and answer: What kind of errands can you do for the old people?


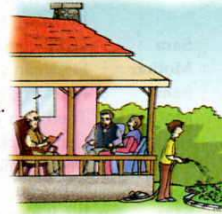
7. What is the main point of the listening text?

A) The old people like talking about their experiences.
B) The old people need help and young people can do errands for them.

8. Choose the correct answer.

A) The old people cannot run errands easily because _____.
a. they don't like doing these things b. they are weak

B) If you help the old people, _____.
a. you make them happy and you feel happy, too b. they learn a lot of things from you

Resim: 36

4. Değerler, İnanışlar ve Tutumlar

Değerler, inanışlar ve tutumlar kategorisinde örnek teşkil edebilecek bölümler şu başlıklar altında sıralanmıştır:

- Meslek Grupları
- Sağlık
- Bölgesel Kültür Öğeleri
- Kurumlar
- İkonlaşmış Tarihi Kişi ve Olaylar
- Mizah

a) Meslek Grupları

Üniteler kapsamında ele alınan meslek gruplarının genelde tüm kültürlerde var olan türden meslekler olduğu söylenebilir. Öğretmen, muhabir, pedagoğ, veteriner, profesör ve cerrah bunlardan bazılarıdır. Meslek gruplarının yer aldığı bölümlerin çoğunlukla hedef kültür bazen de kaynak kültüre özgü kişiler ile örneklendirildiği belirtilebilir.


Örneğin 9. ünite de İngiltere, Amerika ve Türkiye'den farklı alanlarda uzmanlaşmış bilim adamlarına örnekler verilmektedir. *İngiliz fizikçi Prof. Stephen Hawkins, Türk profesörler, Prof. Dr. Mahmut Gazi Yaşargil, Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu* ve ünlü *Kalp Cerrahisi Mehmet Öz* adı geçen bilim insanları arasındadır.

Bunlara ek olarak 89. sayfadaki yazma etkinliği öncesinde Türk Prof. Dr. Mehmet Haberal ve Amerikalı Moleküler Biyoloji Uzmanı James Dewey Watson ile ilgili bir takım bilgiler verilmektedir (Bkz. Resim: 37). Kaynak kültür ve hedef kültüre ait kişiler hakkında verilen kişisel bilgiler, eğitim geçmişleri ile ilgili bilgiler ve akademik başarıları aktarılacak kültürel öğeler arasında gösterilebilir.

20. Read the information about these scientists. Talk to your friends and give a simple description of them.


Prof. Dr. Mehmet Haberal

- October 29, 1944
- Pazar, Rize, Turkey
- Turkish
- Graduated from Ankara University
- Medicine professor
- First kidney transplant-1975
- First liver transplant-1990
- Founder of Başkent University



James Dewey Watson

- April 6, 1928
- Chicago, Illinois, U.S.A
- American
- Graduated from University of Chicago
- Molecular biologist
- DNA structure, Molecular biology
- Nobel Prize, 1962



21. Write about the education life and success story of Mehmet Haberal or James Watson.

ünite sıfırda sıfırta

Resim: 37


b) Sağlık

Sağlık konusu ile ilgili olarak ders kitabının çeşitli ünitelerinde farklı örneklere yer verilmektedir. Verilen örnekler arasında sağlıklı bir vücuda sahip olmak için yapılması gerekenler ya da sağlıklı yiyecek ve içecekler gibi genel konulara değinilmektedir. Ele alınan konuların, hemen hemen her kültürde ortak olacak bir bakış açısıyla ele alındığını söylemek yanlış olmaz.

11. ünite de kalıtsal bir hastalık olan *Down Sendromu* örneğine yer verilmektedir. Down Sendromunun ne tür bir rahatsızlık olduğu ve bu hastalığı olan kişilerde görülen tipik özelliklerin neler olduğu konusunda bilgiler aktarılmaktadır. Gerçek hayattan alıntı bir örnek olarak da *Particia* adlı bir kişinin yaşam öyküsü anlatılmaktadır (Bkz. Resim: 38). Hikaye’de Patricia’nın başarıları ve gelecek ideallerinden söz edilmektedir. Okul ve ailesinin desteği ile oldukça başarılı bir öğrencilik yaşamı geçiren Patricia örneği sayesinde öğrencilerin kendi kültürlerinde

bu tür rahatsızlığı olan kişilerin okul ve aile yaşamları arasında karşılaştırma yapmaları sağlanabilir.

24. Patricia tells her story. Read Patricia's story and answer: What did she do in her free time?



"I had a wonderful school life. My classmates were always good to me.
They helped me when I needed help. They understood me when I fell asleep in class because I am easily _____.
In my free time, I was the assistant of basketball coach. I helped the disabled children, taught sign language and read books about animals.
I learned a lot of things about social life, too. I always enjoyed going to the cinema or shopping with my _____ teacher.
Now, after graduation, I have got some goals to achieve for _____.

- First of all, I'd like to get a job in my school because I am going to help the students like me. I can teach sign language to them.
- I want to go to cooking classes to learn how to cook.
- I hope to learn enough to take care of my living place. I'd like to live in my own flat. My parents shouldn't always help me.
- I'd like to learn to drive. I am sure I can do it. I'd like to travel in the country.
- Finally I want to meet the man of my dreams. I know I will."

Resim: 38

c) Bölgesel Kültür Öğeleri

Bölgesel kültür ile ilgili olarak ders kitabında farklı coğrafyalardan çeşitli örnekler rastlayabilmek mümkündür. Özellikle 'Places' başlıklı 7. ünite de farklı ülkelerden ve o ülkelerin sahip olduğu kültürel özelliklerden söz edilmektedir.



Öncelikle Türkiye'den verilen yer örneklerine bakıldığında *Antalya, İstanbul, Nevşehir, Ankara, Van, İzmir* gibi tarihi ve turistik öneme sahip illerden örnekler seçildiği dikkat çekmektedir. Bu noktada öğrencilerin Türkiye'de bulunan turistik yerler ile ilgili farkındalıklarının artırılmasının hedeflendiğinden bahsedilebilir.

Örneğin 63. sayfada *Ali* ve *Victoria* arasında geçen bir diyalog yer almaktadır (Bkz. Resim: 39). Konuşmada yer alan kültürel öğeler arasında

Antalya'da bulunan *Manavgat Şelalesi* ve *Aspendos Antik Kenti* ile ilgili aktarılan tarihi bilgiler sayılabilir. Aynı zamanda, Antalya ve Londra'da yaz mevsiminde yaşanan hava koşullarından söz edilmektedir. Bu noktada hedef kültür ile kaynak kültür arasındaki iklim özelliklerinin karşılaştırılabileceği belirtilebilir.

**5. Read the dialogue between Ali and Victoria. Answer this question:
What nationality is Victoria?**

Ali : Have you ever been to Turkey before?
Victoria : No, I haven't. This is my first visit.
Ali : Which cities have you been to before Antalya?
Victoria : I've been to Ankara and Nevşehir.
Ali : Have you been on a boat cruise?
Victoria : Yes, I have. The scenery is beautiful and the weather is hot and sunny here in Turkey. We usually have rains in London in this season.
Ali : Have you seen Manavgat waterfall?
Victoria : No, I haven't seen it yet.
Ali : Have you been to Aspendos, the ancient city?
Victoria : Yes, I have. It is fascinating. Who lived there first?
Ali : The Greek lived there.
Victoria : When did they found Aspendos?
Ali : I think in 1000 B.C. How many days will you stay here?
Victoria : We will leave Antalya after three days, but I'm sure I will come here again.





Resim: 39

Bir diğer örnekte Avrupa ülkelerinin ve bu ülkelerdeki önemli şehirlerin konu alındığı bir etkinliktir. Etkinlikte 15 günlük bir Avrupa Seyahatine çıkan Avustralyalı *Tommy*'nin gezdiği 10 Avrupa ülkesinden bahsedilmektedir (Bkz. Resim: 40). Bu ülkelerde bulunan şehirlerin üzerinde numaralandırılarak gösterildiği Avrupa haritası sayesinde öğrencilerin Avrupa ülkelerinin coğrafi konumları hakkında bilinçlendirilmeye çalışıldığı söylenebilir. Aynı zamanda haritanın etrafında bazı Avrupa ülkelerinden alınmış, o ülkenin bilinen özelliklerinin yansıtan fotoğraflar aracılığıyla da ülke kültürleri hakkında bir takım bilgilerin aktarılabileceği belirtilebilir.

Etkinliğin devamında *Tommy*'nin annesi ile arasında geçen bir konuşma örneği yer almaktadır (Bkz. Resim: 41). Konuşma etkinliği olarak düzenlenen bölümde öğrencilerden kendilerine verilen anahtar sözcükleri kullanarak benzer diyaloglar oluşturmaları beklenmektedir. Etkinlik aracılığı ile aktarılabilecek kültürel öğeler arasında *Viyana'daki Danube Nehri*, *Prag'daki Prag Kalesi* ve *Belgrat şehri*

sayılabilir. Bunlara ek olarak *Londra'da bulunan Londra Köprüsü, Paris'teki Eiffel Kulesi ve İstanbul'daki Boğaziçi Köprüsü* ile bu yapılara ait tarihi bilgiler de sözü edilebilecek diğer kültürel unsurlar arasında gösterilebilir.



A 15-Day Tour of Europe

Tommy is from Sydney, Australia. He is on a 15-day tour of Europe. The tour started in London. He is in İstanbul now. They have just arrived. It is the 11th day of the tour. He's already been to ten countries. He's stayed in important cities of Europe. He's never been to Europe before. He's seen a lot of new places so far. He's done a lot of interesting things. The tour hasn't finished yet.

12. It is the 12th day of the tour. Read the sentences and write true (T) or false (F).

A) He has already been to Hamburg. ()
 B) He hasn't been to Paris yet. ()
 C) He hasn't been to Barcelona yet. ()
 D) He has already been to Athens. ()
 E) He has already been to Lisbon. ()
 F) He has just arrived in İstanbul. ()

List of the cities on the Tour

Day 1 : London
 Day 2 : Paris
 Day 3 : Brussels
 Day 4 : _____
 Day 5 : Copenhagen
 Day 6 : Stockholm
 Day 7 : Hamburg
 Day 8 : Prague
 Day 9 : Vienna
 Day 10 : Belgrade
 Day 11 : İstanbul
 Day 12 : _____
 Day 13 : Rome
 Day 14 : Barcelona
 Day 15 : Lisbon

Resim: 40

Student A : You are Tommy's mother. Ask questions about the tour.

Student B : You are Tommy. Answer your mother's questions. You can use the keywords in the box.

Mother : Where are you now, Tommy?
Tommy : I am in Vienna. I have just arrived.

Mother : Have seen the river Danube?
Tommy : No, not yet, mum.



Mother : Have you been to Prague yet?
Tommy : Yes, I've already been to Prague.

Mother : Did you see the Prague Castle?
Tommy : Yes, I saw it yesterday.

Mother : When did they build it?
Tommy : They began to build it in the 9th century.

Mother : Have you been to Belgrade yet?
Tommy : No, I haven't been to Belgrade yet.

London - the London Bridge - build between 1824-1831
Paris - the Eiffel Tower - complete in 1889
İstanbul - the Bosphorus Bridge - open 1973


65

Resim: 41

68. sayfada yer alan bir başka etkinlikte de hedef kültürden seçilmiş iki karakter *Mary* ve *Kevin* arasında geçen bir diyalog bulunmaktadır (Bkz. Resim:42). Diyalogda, Kevin'in İspanya tatili hakkında konuşulmaktadır. İspanyol kültürüne ait aktarılabilecek öğeler arasında *İspanya'nın başkenti Madrid*, *Flamenko dansı* ve *operalar* gösterilebilir. Etkinliğin devamında öğrencilerden verilen anahtar sözcükleri kullanarak benzer diyaloglar oluşturmaları beklenmektedir. Burada da üç farklı ülke ve bu ülke kültürlerine özgü farklı aktivite türlerine örnekler seçilmiştir. *İstanbul'da Topkapı Sarayı*, *Paris'te Eiffel Kulesi* ve *Londra'da Oxford Caddesi* görülmesi gereken yerler olarak sunulurken, *İstanbul'da Boğaz'da balık yemek*, *Paris'ten hediyelik eşya almak* ve *Londra'da Kraliçe'nin muhafız askerlerinin yürüyüş törenini izlenmek* de bu şehirlerde yapılabilecek etkinlikler olarak sunulmaktadır.

27. Read the dialogue and practise it.
Then, make similar dialogues. Use the keywords in the box.

Mary : Oh, Kevin. You look brown! Have you been on holiday?
Kevin : Yes, I have. I have just arrived.
Mary : Where have you been?
Kevin : I have been to Spain.
Mary : Really? Have you been to Madrid?
Kevin : Yes, I have. It was fascinating.
Mary : Have you watched "flamenco dances"?
Kevin : No, I haven't, but I have been to an opera.




Turkey, İstanbul	visit - the Topkapı Palace	eat fish at a Bosphorus restaurant
France, Paris	see - the Eiffel Tower	buy souvenirs
England, London	walk - Oxford street	watch Queen's soldiers' walk

Resim: 42

Aynı sayfada bulunan yazma etkinliği öncesinde ise İngiltere'nin başkenti Londra ile ilgili bilgilerin aktarıldığı kısa bir metin yer almaktadır (Bkz. Resim: 43). Hedef kültür ile ilgili olarak *Buckingham Sarayı*, *Tower Bridge*, *Big Ben* ve *Oxford Caddesi*'nden söz edilmektedir. Ayrıca metin ile birlikte Oxford Caddesi, Big Ben ve İngiltere'nin sembollerinden biri olarak gösterilebilecek *iki katlı kırmızı otobüs* fotoğraflarına yer verilmektedir.

28. Read the paragraph and write a similar paragraph with the underlined words or phrases.

This is my first visit to London. I have been here for two days. I have already seen the Buckingham Palace, the Tower Bridge and the Big Ben, the famous clock. I have just done some shopping in Oxford Street. I haven't been to the museums yet. I have enjoyed my visit very much because people are friendly and helpful here. I'd like to stay in England for a month because I have never been in a foreign country before.



.....

.....

.....

Resim: 43

d) Kurumlar



Kurumlar kategorisinde gösterilebilecek en belirgin örnek, *Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu*'dur (TÜBİTAK), (Bkz. Resim: 44) Bu örneğin seçilmesindeki amacın öğrencileri kendi ülkelerinde bilimsel araştırma ve projeleri destekleyen bir kurumun varlığı konusunda bilinçlendirmek olduğu söylenebilir.

29. Listen to the text and answer: What does "The Scientific and Technological Research Council of Turkey - TÜBİTAK" do for the projects of young scientists?

30. Choose the main point of the listening text.

A) This council organize competitions for young people because they want to give awards to them.

B) This council encourages young people because they are not very interested in science and new inventions.

31. Write true (T) or false (F).

A) Science competitions are for different age groups. ()

B) This council organizes sports olympics. ()

C) If you do researches on a subject, you shouldn't show it to anybody. ()

D) This council gives a lot of help to young scientists. ()

Resim: 44

e) İkonlaşmış Tarihi Kişi ve Olaylar

Kitapta yer verilen tarihi kişiliklerden birisi Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu *M. Kemal Atatürk'tür. Atatürk'ün hayatı ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi'nin önemli olaylarının kronolojik sıralamasının verildiği liste aracılığıyla, öğrencilerin milli kimliklerinin gelişimine katkıda bulunulmasının hedeflendiği belirtilebilir (Bkz. Resim: 45).*

20. Read the list of events in a History textbook and answer these questions.

A) When did Atatürk come to Ankara?
B) How many years was Atatürk the president of Turkish Republic for?

A Chronology of the Main Events in Atatürk's Life

1881	born in Salonica
1899	goes to War College
1905	graduates from the General Staff College with the rank of staff captain
1914	The First World War begins.
March 18, 1915	victory at Gallipoli
August 8-9, 1915	becomes the Commander in Anafartalar Group
April 1, 1916	becomes general
October 31, 1918	becomes Commander in Lightning Group of Armies
May 19, 1919	lands in Samsun
July 23, 1919	becomes the Chairman of Erzurum Congress
September 4, 1919	
December 27, 1919	arrives in Ankara
April 23, 1920	opens the Turkish Grand National Assembly in Ankara
August 5, 1921	becomes Chief Commander
August 23, 1921	The battle of Sakarya begins.
September 19, 1921	The Turkish Grand National Assembly gives him the title "Gazi".
August 26, 1922	leads Great Offensive from the hill of Kocatepe
August 30, 1922	wins the battle of "The Commander-in-chief at Dumlupınar"
January 29, 1923	marries Latife Hanım in İzmir
August 11, 1923	becomes the President of the Second Grand National Assembly
October 29, 1923	becomes the first president of Turkish Republic
November 1, 1927	
May 4, 1931	becomes the president for the third time
November 24, 1934	The Turkish Grand National Assembly gives him the surname "Atatürk".
March 1, 1935	becomes the president of the Republic for the fourth time
November 10, 1938	dies in İstanbul

Resim: 45

Diğer bir örnek ise İngiliz toplumu için oldukça önemli bir kişilik olan *Kraliçe Elizabeth'tir (Bkz. Resim: 46). Kraliçe'nin günlük yaşamı ile ilgili bilgilerin verildiği dinleme metninde hedef kültüre ait birçok kültürel değerden bahsetmek mümkündür (Bkz. EK: 10). Örneğin Kraliçe'nin ailesi ile birlikte Buckingham Sarayında yaşadığı, Kraliçe'nin evini çok sevdiği ve evinden ayrı kaldığı zamanlarda*

kendisini evinde hissedebilmek için bir takım kişisel eşyalarını yanında bulundurduğu aktarılan bilgiler arasındadır. Ayrıca Kraliçe'ye hitap şekillerinin *Your Majesty* ya da *Ma'am* olduğu ve Kraliçe'nin günlük hayatında yapmayı sevdikleri ve sevmedikleri ile ilgili verilen örnekler dikkat çeken detaylar arasında gösterilebilir. *Kraliçe Elizabeth*, eşi *Prens Philip*, *Buckingham Sarayı* ve *Kraliçe'nin muhafız askerlerinin* geleneksel kostümleri ile görünen fotoğrafları aracılığıyla da öğrencilerin kendi kültürlerinden oldukça farklı olan bu kavramları somutlaştırmanın hedeflendiği ifade edilebilir.



6. Listen to the text and answer these questions.

A) Where does the Queen Elizabeth live?
B) Does she take any precautions when she travels?

7. Guess and choose the correct one.

A) "Homesick" means "_____".
a. sad, because you are away from home
b. angry, because you are tired of trips

B) "Belongings" means "_____".
a. the clothes. You like them very much.
b. the things. You own them.


C) "Feather" means "_____".
a. the light coverings of a bird's skin
b. one of the parents

Put it on your head.
It is not for your hands.

Let's have fun.

8. Write true (T) or false (F).

A) When you talk to the Queen, you say "My Dear Queen". ()
B) The Queen likes eating dinner with a lot of people. ()
C) The Queen's belongings are her sensible precautions for her trips. ()

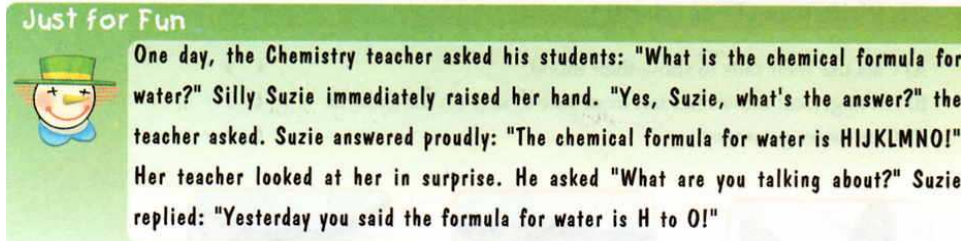



Resim: 46

f) Mizah

Ders kitabının her ünitesinde ünitenin teması ile alakalı mizah bölümleri bulunmaktadır. Fıkra ve karikatür şeklinde aktarılan mizah öğeleri arasında belli kültürlerle ilintili olduğu varsayılabilir örneklerle rastlamak mümkündür.

Örneğin 13. üniteye yer alan fıkranın (Bkz. Resim: 47) hedef kültürün mizah anlayışını yansıtan bir örnek olduğu belirtilebilir.



Resim: 47

Ayrıca Resim 25’de (Bkz. Sayfa:97) ve Resim 46’da (Bkz. Sayfa:116) yer alan ‘Let’s Have Fun’ bölümlerindeki ‘pizza’ ve ‘Kraliçe’nin muhafız askerleri’ ile ilgili karikatürler, İtalyan ve İngiliz kültürlerini yansıtan diğer mizah örnekleridir.

5. Beden Dili

Kitabın 12. ünitesinde vücut dilinin konu alındığı bir okuma metni yer almaktadır. Ancak metin çerisinde verilen bilgilerde herhangi bir kültüre ait örnekler yerine, mutluyken gülümsemek, üzgünken gözlerin yaşla dolması, yorgunken esnemek ve öfkeliyken yumruk sıkılmak gibi tüm kültürde ortak olan genel bilgilere yer verilmektedir (Bkz. Resim: 48).

13. üniteye ise işitme engelli kişilerin iletişim kurmalarını sağlayan *işaret dili* ile görme engelli kişilerin okuma ve yazma becerileri için kullandıkları *altı nokta* sisteminden bahsedilmektedir (Bkz. Resim: 49).

Metinde aktarılan genel kültür bilgileri arasında işaret dilinin 17. yüzyıldan itibaren İspanya’da başlayan bir uygulama olduğu ve görme engelliler için özel olarak geliştirilen dilin *Fransız Louis Braille* tarafından icat edildiği gösterilebilir.

10. Read the text and answer these questions.

A) What do we do when we are tired or bored?

B) When do we smile?



We can show our feelings and thoughts with different ways. Our feelings are not always the same. The expressions on our face, the tone of our voice or our body show our feelings. They show our mood, too. When you look at someone, you can understand his/her mood. It is important to understand body language.



The actions of different parts in our bodies can't hide our feelings. When we smile, we show that we are happy. When we feel sad, there are often **tears** in our eyes and our mouths' shapes change . When we are



tired or bored, we yawn. When we see a friend, we wave our hand at him or her. We often shake our **fist** to show that we are angry with someone. We can use every part of our body from head to foot to send a message. These messages also give an idea about our personalities.



Resim: 48

16. Read the text. Find the main point and write.

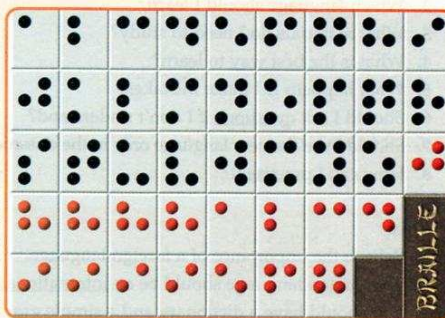
People like learning a foreign language or special languages because they need them for different purposes. Children, adults and old people can learn them when they read, hear or write.



What about blind people and deaf people? They can learn a special language, too. Deaf people or hard of hearing people use a sign language. A sign language generally uses gestures to communicate. The movements of hands, arms or body and facial expressions help to show speakers' thoughts and ideas. The history of the sign language began in Spain in the 17th century. A sign language has special hand movements for every letter. These movements are not always the same. They generally differ from one region to another or one country to another.

But it doesn't make big problems in communication. When they use this language, communication is possible, even in another language.

There is a language for blind people, too. They use a special language. Louis Braille, a Frenchman, invented a system for blind people. He was blind. This system is for reading and writing and there are points like small dots from one to six. Every letter has different dots and people can read these letters when they pass their fingers over the characters. Every language adopted this system. Learning doesn't have excuses. If you want to learn, you can learn. Go ahead. Good luck!



The main point of this text : _____

Resim: 49

6. Sosyal (Toplumsal) Adetler (Gelenekler)

Ders kitabı içerisinde toplumsal gelenekler başlığı altında gösterilebilecek kültürel öğeler *Davranış ve Söyleyiş Adetleri* başlığı altında toplanabilir.

a) Davranış ve Söyleyiş Adetleri

3. üniteye yer alan okuma ve konuşma etkinliğinde aktarılacak kültürel öğeler olarak atasözlerinden bahsedilebilir. (Bkz. Resim: 50). “*Beauty is only skin deep.*”, “*Friends come in all sizes.*” ve “*Good clothes don’t make a good man*” gibi hedef kültüre ait atasözlerinin öğrencilerin kendi öz kültürlerinde de aynı manaya gelebilecek türden ifadeler ile karşılaştırılabileceği ve böylece iki kültür arasındaki benzerlik ve farklılıklarının ayırımına varılabileceği ifade edilebilir.

11. Read this dialogue and practise it.
Then, use the sentences in the box and make similar dialogues.


Macy : My grandmother always says “ Beauty is only skin deep”.

Clara : What does it mean?

Macy : It means “ Beauty is not outside us. It is inside us.”. Physical appearance is not very important, but habits and behaviours are very important.

Clara : That’s right. Good behaviours and actions are forever.

1. Friends come in all sizes.
2. Good clothes don’t make a good man.



Resim: 50

151. sayfadaki 18. bölümde John ve resepsiyon görevlisi arasında geçen bir telefon konuşması yer almaktadır (Bkz. Resim: 51). Kişiler arasında resmi bir ilişki olduğundan dolayı kullanılan cümle yapılarının bu resmiyeti yansıttığı fark edilmektedir. Hedef kültürde erkeklere özgü bir hitap biçimi olan ‘*sir*’ ifadesi, kişilerin soy isimleri ile anılması, isimlerinin doğru anlaşılabilmesi için harf harf telaffuz edilmesi, İngiliz para birimi olan ‘*pound*’ ve rica cümlelerinin sonunda

sıklıkla 'lütfen' sözcüğünün kullanılması metin aracılığı ile aktarılabilecek kültürel unsurlar arasında gösterilebilir.

18. Read the dialogue and act it out. Then, practise a similar dialogue.

15



- John** : Hello, is that the Miracle Hotel reception?
Receptionist : Yes.
John : My name is Griffin. John Griffin. I'd like to book a room in your hotel for three nights.
Receptionist : Yes, sir. Could you spell your name, please?
John : G-R-I-F-F-I-N.
Receptionist : A single or a double room, sir?
John : A single please. No, no a double room, please. My wife and I would rather have a quiet one.
Receptionist : With a private bath?
John : Yes, please.
Receptionist : When do you expect to arrive, sir?
John : Tomorrow afternoon.
Receptionist : And you are staying for three nights?
 Tomorrow is the 18th April. From 18th to 21st?
John : Mmm... That is right. How much is the room?
Receptionist : £100 per night including breakfast.
John : Fine. Will you book a room for us, please?
Receptionist : Yes, sir. I'll book a quiet room for you.



Resim: 51

Bir diğer örnek ise müşteri ve garson arasında geçen bir konuşmadır. (Bkz. Resim: 52). Diyalogdaki karakterlere herhangi bir kültüre özgü isimler verilmemiş olmasına rağmen, garsonun bayan müşteriye 'madam' şeklinde ifade edişinden dolayı etkinlik hedef kültürle ilişkilendirilebilir. İngiliz kültüründe bayanlara özgü kullanılan bu hitap şekli ile daha öncede belirtildiği gibi rica cümlelerinin sonunda sıklıkla 'lütfen' sözcüğünün kullanılması hedef kültüre ait söyleyiş şekillerine gösterilebilecek örnekler arasında sayılabilir.

25. Read the dialogue and practise a similar dialogue. Use the keywords in the box.

Customer : Waiter! I'd like the menu, please.

Waiter : Here you are, madam.

Customer : Thanks. I'd like some soup.

Waiter : Tomato soup?

Customer : Yes, please... and I'd like a steak.

Waiter : Rare, medium or well-done?

Customer : I'd rather have medium.

Waiter : Which vegetables would you like?

Customer : I'd like some potatoes, peas and a salad, please.

Waiter : Anything to drink, madam?

Customer : Water, please.



vegetable soup
some chicken
boiled or fried
no vegetables
potato salad
Coke



Resim: 52

7. Törenselle Davranışlar

Ders kitabında törenselle davranışlara örnek gösterilebilecek festival, dini tören, evlilik, halka açık gösteri vs. konularda herhangi bir kültüre ait belirgin bir etkinliğe rastlanmamıştır. Ancak, kutlamalar ve danslar kategorilerine daha önce Aile Yapısı ve Aile Bireyleri Arasındaki İlişkiler (Bkz. Resim: 35, Sayfa:106) başlığı altında söz edilen hedef kültürden bir ailenin babaları için hazırladıkları sürpriz bir doğum günü partisi ile Bölgesel Kültür (Bkz. Resim: 42, Sayfa:113) başlığı altında değinilen İspanyol kültürüne ait bir dans türü olan *Flamenko* örnek verilebilir.

4.6. "My English 8" İngilizce Ders Kitabındaki Kültürel İçeriğin Genel Değerlendirilmesi

Yenilenen İlköğretim İngilizce Öğretim Programı'na göre yazılmış olan "My English 8" İngilizce ders kitabının kapsadığı ünitelerin oluşturulmasında temel alınan konuların AOBM dahilinde belirtilen konular ile genel olarak uyduğu söylenebilir. Konuların, dilin farklı becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler ile bütünleştirilmesi sayesinde daha önceki yıllarda Türkiye'de hazırlanmış olan İngilizce ders kitaplarından farklı olarak, dilin yapısal özellikleri yerine iletişimsel yönünün geliştirilmesine yönelik bir ders kitabı olduğu kabul edilebilir.

Kültür aktarımı açısından incelendiğinde her ünitenin kapsadığı konunun farklı kültürlerde değişik özelliklere sahip olabilecek nitelikte konular olduğu, buna rağmen konuların ele alınış biçiminde genel olarak öğrencilerin kendilerine oldukça tanıdık gelebilecek ya da her kültürde ortak olabilecek bir şekilde değerlendirildiği söylenebilir. Etkinlikler içerisinde kullanılan karakterlerin büyük çoğunluğunun hedef kültüre ait isimlerden oluşması genel olarak İngiliz kültürünün baskın olduğu izlenimini uyandırabilir.

Okuma ve dinleme metnlerinin çoğu kurgulanmış metinlerdir. Metinler aracılığı ile aktarılacak kültürel olguları kaynak kültür ya da hedef kültür odaklıdır. Bu nedenle ders kitabının günümüz yabancı dil eğitimi anlayışında kazandırılması hedeflenen çok kültürlülük olgusunu geliştirebilecek düzeyde olmadığı ifade edilebilir. Kitaptaki üniteleri oluşturan konulardan bazılarının diğer disiplinlerin izlencelerinde de var olan konular ile ortak olması, öğrencilerin öğrenecekleri konu ile ilgili ön bilgilerinden faydalanmalarına olanak sağlayabilir. Bu durum bazen öğrencilerin var olan mevcut bilgilerinin ötesinde konu ile ilgili farklı bir bakış açısı kazanmalarına katkı sağlarken bazen de bildiklerinin İngilizce ifade edilmiş şeklini öğrendiği izlenimini yaratabilir.

Düzenlenen aktivitelerin genel olarak öğrencilerin kendi kültürel deneyimlerinden hareketle hedef kültür ve kaynak kültür arasında karşılaştırma yapmaya elverişli etkinlikler olduğu, bu durumun etkinlikler içinde doğrudan sunulmadığı için öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilebileceği ifade edilebilir.

4.7. “Framework 1” İngilizce Ders Kitabı İle İlgili Genel Bilgiler

“*Framework*” İngilizce ders kitapları AOBM’de belirlenmiş dil seviyeleri çerçevesinde dünyanın farklı ülkelerinde kullanılmak üzere hazırlanmış uluslararası nitelikte bir ders kitabı serisidir. “*Framework*” 0, 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde adlandırılan ders kitaplarından Framework 1, A1 düzeyi için hazırlanmış olan kitaptır. Ceri

JONES ile Ben GOLDSTEIN tarafından yazılan “*Framework 1*” ders kitabının bileşenleri, öğrenci ders kitabı, çalışma kitabı ve CD, öğretmen kılavuz kitabı, dinleme metinlerinin bulunduğu 3 adet sınıf CD’si, öğretmen kaynak kitabı, dilbilgisi konularının özetlendiği başvuru kılavuzu, DVD ve resmi internet sitesidir (www.webframework.net). İnternet sitesinde öğretmen ve öğrenciler için ekstra bilgiler ve aktiviteler yer almaktadır. Aynı zamanda üniteler dahilinde aktarılacak kültürel öğeler ile ilgili bilgilere de ulaşabilmek mümkündür.

“*Framework*” ile ilgili olarak verilen bilgiler arasında kitabın öğrencilerin ilgisini çeken konuları kapsayan, gerçek hayatta var olan iletişimsel durumları yansıtan ve sık kullanılan sözcük ya da ifadelerden örnekler barındıran bir kitap olduğu belirtilmektedir. Ayrıca, tüme varım yaklaşımına göre aktarılan dilbilgisi yapılarının anlamlı ve döngüsel bir biçimde sunulduğuna da değinilmektedir. DVD görüntüleri sayesinde de öğrencilerin farklı kültürlerden insanların yaşantılarını gözlemleyerek kültürlerarası karşılaştırma fırsatı sağlandığı ifade edilmektedir.

“*Framework 1*” ders kitabı sayılar, günler, aylar, alfabe ve basitçe kendini tanıtmaya gibi temel konuların kısaca ele alındığı ‘*Ünite 0*’ haricinde toplam 12 üniteden oluşmaktadır. Her üç üniteye bir öğrenilen konuların tekrarı amacıyla hazırlanmış etkinliklerden oluşan ‘*Flashback*’ ve farklı kültürlerin tanıtıldığı ‘*World English DVD*’ bölümleri yer almaktadır. İçerik sayfalarında her ünitenin kapsadığı konular ‘*Language Focus, Vocabulary, Reading, Speaking, Listening, Writing, Pronunciation ve Takeaway English*’ başlıkları altında belirtilmektedir. Ünite başlıkları ve kapsadıkları konulardan bazıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Üniteler	Konular
Unit 0: Welcome !	Sayılar, günler, aylar, alfabe, kendini tanıtmaya
Unit 1: Hello, Goodbye	Selamlaşma, ülkeler ve diller, kişisel bilgiler

Unit 2: Friends and Families	Aile üyeleri, meslekler, sabah rutinleri, içecekler ve aperiifler
Unit 3: Home Sweet Home	Evler, odalar, şehirlerdeki yerler, renkler
Unit 4: What's on ?	Serbest zaman etkinlikleri, alışkanlıklar, film türleri, turistik yerler ve etkinlikler
Unit 5: A Weekend Away	Beceriler, hafta sonu planları, davetler
Unit 6: That Was Then	Fiziksel görünüş tanımlama, ev araç gereçleri, geçmişe ait kısa hikayeler, çocukluk anıları
Unit 7: In the Spotlight	Günlük rutinler, yaşam tarzları
Unit 8: Directions and Instructions	Yön tarif etme, kurallar, açıklamalar, oyunlar
Unit 9: Let's Celebrate !	Kutlamalar, festivaller, hediyeler
Unit 10: The Good Life	Yiyecekler, hastalıklar ve çareleri, hava koşulları, şehir yaşamı
Unit 11: Dream Destinations	Turistik yerler, tatil planları, kıyafetler
Unit 12: Adventures and Achievements	Korku ve fobiler, biyografiler

Tablo 9: "Framework 1" İçerik Sıralaması

4.8. "Framework 1" İngilizce Ders Kitabının AOBM'de Belirtilen Kültürel Konular Çerçevesinde Değerlendirilmesi

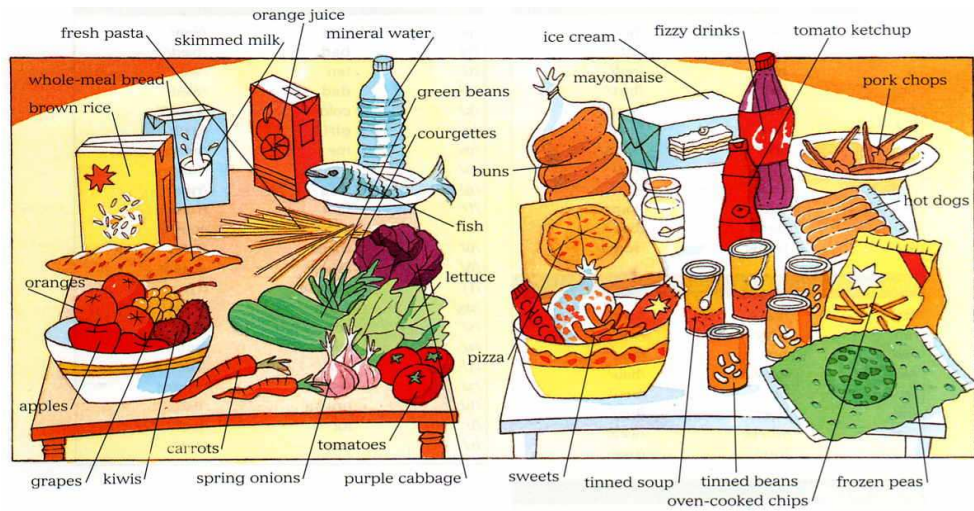
1. Günlük Yaşam

Günlük yaşam konuları ile ilgili gösterilebilecek kültürel örnekler üç alt başlık altında gruplandırılabilir.

- Yiyecek - İçecekler
- Çalışma Saatleri ve Uygulamalar
- Boş Zaman Etkinlikleri

a) Yiyecek – İçecekler

10. ünite de sağlık bir diyet için tüketilmesi gereken yiyecekler ile tüketilmemesi gereken yiyecekler iki ayrı masa üzerinde gruplandırılmaktadır (Bkz. Resim: 53). Örnek olarak verilen gıdaların genel olarak tüm toplumlarda tüketilen gıdalar olmasına rağmen, sağ taraftaki masada gösterilen *domuz pirzolası* (*pork chops*) Müslüman toplumlarda tüketilmeyen bir yiyecek olarak diğer gıdalardan kolaylıkla ayırt edilebilmektedir.



Resim: 53

7 Work in pairs. Look at the menu. Find the names of the food and drinks.

Cold drinks		Cold snacks	
Coca Cola	€1.50	Cheese sandwich	€1.90
Lemonade	€1.50	Ham sandwich	€2.10
Orange juice	€2.20	Cheese and ham sandwich	€2.20
Iced tea	€1.30	Tomato and cheese sandwich	€1.90
Mineral water	€1.30	Crisps	85 cents
Hot drinks		Hot snacks	
Coffee	€1.45	Toasted sandwich	€2.50
Tea	€1.25	Chips	€1.30
Hot chocolate	€1.75	Mini pizza	€2.85

Resim: 54

2. ünite de yer alan *Takeaway English* bölümünde ise aperatif yiyecek - içecekler ve bunların fiyatlarını gösteren bir mönü bulunmaktadır (Bkz. Resim: 54). Fotoğraflar ile gösterilen yiyecekler arasında 'pizza' ve 'ham sandwich' gibi farklı kültürlere özgü yiyecek örneklerine de yer verilmektedir. Mönüdeki fiyatların, bugün birçok Avrupa Birliği ülkesinin resmi para birimi olan 'Euro' ile gösterilmesi de dikkat çeken detaylardan biridir.

b) Çalışma Saatleri ve Uygulamalar

Bu kategoriye, 2. ünite de yer verilen *kişisel alışveriş uzmanı*, *köpek bakıcısı* ve *TV araştırmacısı* gibi her kültürde çok yaygın olamayan meslek grupları ile bunların çalışma saatlerinin konu alındığı 5. etkinlik örnek gösterilebilir. (Bkz. Resim: 55)



1 Match the job to the photo.

personal shopper dog walker TV researcher

2 Look at these phrases. Match them with the jobs.

1 go out to the shops	5 find new ideas
2 look after dogs	6 book holidays for clients
3 help busy people	7 buy Christmas presents
4 travel around the country	8 surf the internet

3 Read the texts and check your answers.
Complete the gaps with the name of the job.

Tania is a ¹ _____. She works with lots of different people. They ask her to buy something and she goes out to the shops and finds it. 'Some people ask me to buy birthday or Christmas presents.'

Jake is a ² _____. His job is to find new ideas for TV programmes. He surfs the internet and looks for stories. But he also travels around the country talking to people. 'I love my job. Every story I research is like a new world.'

Debbie is a ³ _____. She helps busy people look after their dogs. She takes them for walks, washes them and gives them food when their owners are away. 'I love dogs and I like helping people. It's a perfect job.'

4 Complete the sentences with the names *Jake*, *Debbie* or *Tania*.

- Tania spends hours in shopping centres.
- _____ loves dogs.
- _____ travels a lot.
- _____ uses a computer.
- _____ finds things at good prices.
- _____ and _____ help busy people.

5 Work in pairs. Which person do you think doesn't ...

1 work every day?	3 work at weekends?
2 work in the evening?	4 watch TV at home?

47 Listen and check your answers.

c) Boş Zaman Etkinlikleri

Kitap genelinde birçok farklı serbest zaman etkinliği örneğine yer verilmektedir. Verilen örnekler arasında hem tüm kültürlerde ortak olan hem de sadece belli bir kültüre ait olan etkinlik türlerine rastlamak mümkündür.

Örneğin 5. ünite de bahsedilen spor türleri arasında *judo*, *bezbol*, *ragbi*, *golf* gibi farklı kültürlere ait spor dallarına yer verilirken (Bkz. Resim: 56), kelime etkinliğinde de *Rusça konuşmak*, *tango* ve *yoga* yapmak gibi belli kültürlere ait oldukları bilinen serbest zaman etkinliklerine değinilmektedir (Bkz. Resim: 57)



Resim: 56

Vocabulary

Skills

- 1 Work in pairs. Look at the photos. Write the name of the sport.
- 2 Write the names of five more sports.
- 3 Divide the verbs below into three categories.

type ski sing cook ride a bike
 speak Russian play chess tell good jokes
 play a musical instrument skate board
 dance the tango ride a horse
 swim surf do yoga

indoor activities	outdoor activities	both
type		

Resim: 57

2. Yaşam Şartları

Yaşam şartları kapsamında gösterilebilecek kültürel öğeler, *yaşam standartları ve barınma olanakları* kategorilerinde değerlendirilebilmektedir.

a) Yaşam Standartları

10. ünite de yer alan ‘Quality Towns’ başlıklı bölümde bir şehrin yaşam kalitesini belirleyen nitelikler arasında kirlilik, doğal güzellikler, üniversiteler, sağlık imkanları, iklim, spor faaliyetleri, kültürel olaylar, suç ve işsizlik oranları gibi birçok farklı özellik belirtilmektedir.

‘*The best towns in the world*’ başlıklı okuma metninde ise her yıl farklı bir şehre verilen Yüksek Yaşam Kalitesi ödülünü almış farklı ülkelerdeki üç şehirden söz edilmektedir (Bkz. Resim: 58).

The best towns in the world

Every year a different town wins the prestigious High Quality of Life award. Past winners include Gubbio in Italy, Kobe in Japan and Stranda in Norway.

Gubbio, a medieval town in central Italy, is famous for its beautiful main square and its historical old streets. It won the award because of its perfect climate, excellent social services and wonderful food. The historical Japanese town of Kobe is famous all over the world for its beautiful wooden temples. Kobe won the award because of its superb cultural facilities, healthy fish diet and clean air. The tiny fishing town of Stranda, with only 4,700 inhabitants, won because of its low levels of crime, free sports facilities and community spirit.

Gubbio and Kobe were not surprise winners. Thousands of tourists visit both towns every year but very few people know about Stranda. Maybe this explains why it's such a wonderful place to live.

Stranda is not beautiful because of its history, but because of the mountains around it. In winter they are covered in snow and in spring they are covered in flowers. The quality of the air and the water is incredibly good and people have a very healthy diet of fresh fish and locally produced vegetables. There is no crime and no unemployment. There's a school and a hospital and free ski lifts in winter. The people are open and friendly and when you meet them on the road, in a shop or skiing in the mountains, they always stop to talk.





Resim: 58

İtalya'daki Gubbio, Japonya'daki Kobe ve Norveç'teki Stranda şehirlerinin ödüle layık görülme nedenlerinin anlatıldığı metinde, bu şehirlerin kültürel özelliklerini yansıtan örneklere de rastlamak mümkündür. Şehirlerin sahip olduğu iklim özellikleri, tarihi ve kültürel değerleri, geleneksel yiyecekleri, sosyal imkanları ve bu şehirlerde yaşayan yerel halkın genel özellikleri aktarılabilecek kültürel öğeler arasında sayılabilir.

Writing

The quality of life in your town

You are going to write a short report about your town explaining why you think it should win the award.

- 7 Work in pairs. Look at the list of Quality of Life factors in Reading, Exercise 1. Tick the factors which are included in the description of Evora.



Evora, Portugal

Evora is a beautiful historic town. Its walled centre is full of beautiful buildings and interesting artistic monuments. It has got more official monuments and buildings of public interest than any Portuguese city except Lisbon. In 1986 UNESCO made the entire centre a World Heritage site.

The town has a university, a hospital and good schools. There are cinemas, a theatre and a concert hall and the town has a busy cultural life. Crime rates are very low and there is very little unemployment. The people are always friendly and helpful. There are excellent bus and train services connecting Evora to Lisbon and other towns to the North and the South. Public transport in the town itself is good, but most people chose to walk. There is very little traffic in the centre of town and the quality of the air is excellent.

Evora is not a busy, cosmopolitan centre. Life here is simple, relaxed and very enjoyable and the quality of life is very high.

Aynı ünite dahilinde sunulan bir diğer örnekte de Portekiz'in Evora şehrindeki yaşam standartlarından söz edilmektedir (Bkz. Resim: 59). 1986 yılında UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesine alınan Evora'nın tarihi, mimarisi, eğitim olanakları, sosyal ve kültürel imkanları, suç oranının düşük olması, yerel halkın özellikleri, ulaşım, işsizlik ve iklimi ile ilgili verilen bilgiler öğrencilere aktarılabilecek kültürel unsurlardan bazılarıdır.

Yazma öncesi etkinliği olarak verilen bölümde, aynı zamanda öğrencilerin kendi kültürleri ile örneklerde verilen şehirlerin kültürler özellikleri arasında karşılaştırma yapmalarının hedeflendiği belirtilebilir.

Ayrıca, konu ile ilgili olarak internet sitesinde verilen kültürel bilgiler arasında, İngiltere'nin 'Buckinghamshire' bölgesinde yaşayan halkın, ülkedeki en yüksek yaşam standartlarına sahip olduğuna değinilmektedir.

Resim: 59

Yapılan bir araştırmanın sonucuna göre Londra'nın kuzeyinde bulunan bu bölgede yaşayan kişilerin en sağlıklı, en uzun yaşayan ve en yüksek gelire sahip olan kişiler olduklarının tespit edildiği, aynı zamanda bölgede yaşayan nüfusun %77'sinin kendilerine ait ortalama altı odası olan evlerde yaşadıkları aktarılan diğer kültürel bilgilerdir. Bunlara ek olarak bu bölgenin ülkenin diğer bölgelerine oranla fazladan bir saat gün ışığı avantajına sahip olduğu da dikkat çeken ayrıntılardan biri olarak gösterilebilir (Bkz. EK:11, 1)

b) Barınma Olanakları

Barınma olanakları ile ilgili üniteler içerisinde farklı örnekler yer verilmektedir. Ancak en belirgin örneklerin 'Home Sweet Home' başlıklı 3. üniteye yer aldığı belirtilebilir. Çeşitli ülkelerden *flat*, *apartment*, *terraced house* ve *shared house* gibi farklı ev türlerine örnekler verilen üniteye, bu tip evlerden bazılarının ait fotoğraflarda yer almaktadır. Örneğin 26. sayfada İspanya'nın Madrid'de şehrinde ve Yeni Zelanda'nın Auckland şehrinde bulunan iki farklı ev türünden bahsedilmektedir (Bkz. Resim: 60).

2 Read the descriptions below and match the texts and the photos of the two homes.

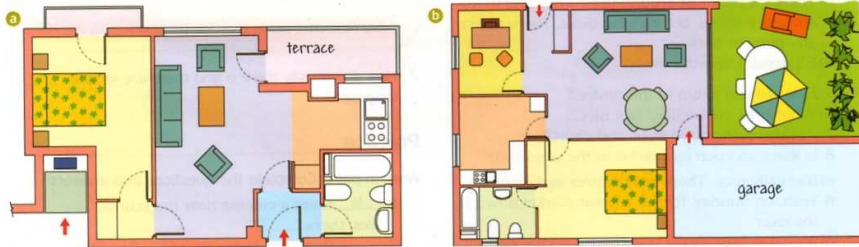
1 I live in Madrid with my parents, in a small flat in the centre of town. It's in an old building but it's got a lift. It's on a quiet street about five minutes from the shops. It's got two bedrooms, my bedroom and my parents' bedroom, a sitting room and a small kitchen. It's not very big and it hasn't got a garden but there is a lovely rooftop terrace. I spend most of my time in the sitting room watching TV or in my bedroom listening to music.

2 I live near Auckland, in a house in a small village on the coast, about twenty minutes in the car from my children's school. It's got a big garden with lots of trees and a tennis court. The house has got four bedrooms, two bathrooms, a sitting room, a study and a kitchen. My bedroom has got an en suite bathroom and I can see the sea from the balcony. There's a double garage where we keep the car and our mountain bikes.

Vocabulary

Rooms and facilities

7 Use the underlined words in the reading texts to label the diagrams below.



Look at the words again. Which have you got in your home?

İki farklı ülkede bulunan evlerin sahip olduğu imkanların anlatıldığı metnin sonunda, bahsedilen özelliklerden hangilerinin öğrencilerin kendi evlerinde bulunduğu sorularak etkinliğe kültürlerarası bir boyut getirildiği söylenebilir. Ayrıca, internet sitesinde İngiltere'deki 'detached house', 'semi-detached house', 'terraced house' ve 'flat' türü evler hakkında detaylı açıklamalar verilerek barınma olanaklarının hedef kültür de ne şekilde olduğuna da değinilmektedir (Bkz. EK: 11, 2).

1 numaralı World English DVD bölümünde *Hindistan, Çin, Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda ve İspanya* gibi dünyanın farklı ülkelerinden seçilmiş karakterlerin tanıtıldığı ve bu karakterlerin ne tür evlerde yaşadıklarını konu alan etkinlikler yer almaktadır. (Bkz. Resim: 61)

At home

Introduction

- 1 Meet the characters. Where do they come from? Work in pairs. Think of a city or country for each person.



Travis & Sarah



Michael



Julieta & Oliver



Gill



Zheng



Iqbal



Tracey



Luke

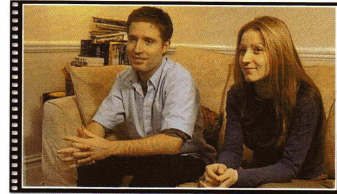
- 2 [00:00-01:24] Watch the introduction. Check your answers.

Vox pops

- [01:25-02:03] Watch the vox pops and answer the on-screen questions.

- 1 Watch again. Who says it?
 1 'I live in a flat.'
 2 'We live in a terraced house.'
 3 'I live in an apartment.'
 4 'I live in a shared house.'
- 2 Who lives with ...
 1 her partner?
 2 her family?
 3 his housemate?

Watch again and check your answers.

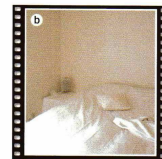


Before you watch

- 1 Discuss these questions with your partner.

- Where do you live?
- Who do you live with?
- What is near your house / flat?
- What is there in your bedroom?

- 2 Look at the photos and answer the questions.



- Which bedroom is a boy's and which a girl's? Why?
- Which do you prefer?

While you watch

Sequence 1 [02:05-03:15]



Travis is staying in London with his girlfriend, Sarah, and her family.

- [] Watch sequence 1 and answer the questions.

- 1 Are the sentences below true or false?
 1 Travis is from Australia.
 2 Travis works as a photographer in England.
 3 Sarah works in London.
- 2 Why does Travis like his job?
 3 Why does Sarah like her house?

World English DVD 1 bölümünün ana karakterleri Travis ve Sarah'dır. Görüntülerde ikilinin yaşadıkları evin bölümleri ve sahip oldukları eşyalar hakkında bilgiler verilmektedir. Bu noktada, öğrencilere hedef kültüre ait bir ev yaşamı hakkındaki bilgilerin görsel olarak sunulmasının, kendi kültürlerindeki ev yaşamları ile arasındaki benzerlik ve farklılıkları daha net ayırt edebilmelerini sağlayacağından söz edilebilir.

3. Kişiler Arası İlişkiler

Framework 1 ders kitabında 'kişiler arası ilişkiler' kapsamında örnek gösterilebilecek farklı kültürlere ait unsurlar barındıran çeşitli bölümler yer almaktadır. Örneğin 1. ünite, Yeni Zelandalı Steve ve onun yakın arkadaşlarının tanıtıldığı kişisel internet sitesi görünümünde bir okuma etkinliği bulunmaktadır. (Bkz. Resim: 62)

Hi, welcome to my personal website. My name's Steve. I'm a student. I study economics and business administration. I live in London, but I come from New Zealand. I'd like to introduce you to my best friends.

My top ten favourite surfing sites this week
Meet my friends

a Hello. My name's Bob. I live in Glasgow. I work in a record shop.

b Hi there! My name's Linda. I'm from Dublin. I'm an engineer, a civil engineer.

c I'm Dave. I'm Steve's brother. I'm a high school student. I live in Auckland, NZ. It's a great city!

d My name's Anna. I work for an auditing firm. I'm from Poland, but I live in London. I live with Steve.

e Hello there! I'm Claire. I live in Dublin, but I come from South Africa. I'm a university student. I study International Politics.

f My name's Tim. I'm a DJ. I work in a club in Dublin. I'm from London originally, but I love Dublin. It's a cool city!

What's your name?
Where are you from?
What do you do?
Where do you live?
Write and tell me!!

Send me your photo and you too can be on my web site!

Attach photo

Resim: 62

Etkinlikte yer verilen karakterlerin yaşadıkları şehir ya da geldikleri ülkeler arasındaki çeşitliliğe bakıldığında, arkadaşlık ilişkilerinde çok kültürlü bir bakış açısının yansıtılmaya çalışıldığı söylenebilir.

Kişiler arası ilişkiler dahilinde örnek gösterilebilecek diğer kültürel farklılıklar ise '*Aile Yapısı ve Aile Bireyleri Arasındaki İlişkiler*' ve '*İrk ve Toplum İlişkileri*' başlıkları altında gösterilebilir.

a) Aile Yapısı ve Aile Bireyleri Arasındaki İlişkiler

World English DVD 1 bölümündeki 'While You Watch' başlığı altında da belirtildiği gibi (Bkz. Resim: 61, Sayfa: 131), Avustralyalı bir bahçıvan olan Travis, kız arkadaşı Sarah ve onun ailesi ile birlikte Londra'da aynı evde yaşamaktadır. Bu durum, her toplumda normal karşılanabilen bir anlayış örneği olmadığı için hedef kültürdeki aile yapısı ile ilgili aktarılabilecek kültürel bir farklılık olarak düşünülebilir.

b) İrk ve Toplum İlişkileri

Framework 1 uluslararası bir ders kitabı olduğu için hedef kitlesi de doğal olarak dünyanın her yerindeki değişik etnik kökenlere sahip kişilerdir. Bu nedenle üniteler dahilinde farklı ırklara mensup karakter örneklerine de yer verilerek ırk ve toplum ilişkilerine değinildiğinden bahsedilebilir.

Örneğin, '*Kişiler Arası İlişkiler*' ana başlığının altında örnek gösterilen bölümde, Steve'in yakın arkadaşlarından birisi, 'f' resminde görünen Güney Afrikalı bir zenci olan *Claire*'dir (Bkz. Resim: 62, Sayfa: 132). Diğer bir örnek ise 1. üniteye yer alan dinleme etkinliğinde *New York, Paris ve Rio de Janerio*'dan gelen arkadaşların birlikte oldukları fotoğrafta bulunan zenci ırkına mensup bir karakterdir. (Bkz. Resim: 63). Çok kültürlü toplumlardaki arkadaşlık ilişkilerinde yaygın olan bu tür durumlara ait örnekler verilmesinin, ırklar arasındaki ilişkilerin olumlu yönde gelişimine katkı sağlamak için olduğu söylenebilir.

Practice

Work in pairs. Write about the people in the photo. Then listen and check.



- 1 John. Boyfriend. New York
- 2 Anne. Paris
- 3 Paulo and Raul. Brazil. Rio de Janeiro

- 1 This is me and this is my boyfriend. John. He's from New York.
- 2 This is _____. She _____.
- 3 This is _____ and this _____. They _____.

Resim: 63

4. Değerler, İnanışlar ve Tutumlar

Değerler, inanışlar ve tutumlar başlığı altında örnek gösterilebilecek kültürel öğeler aşağıda belirtilen kategoriler kapsamında incelenmiştir.

- Meslek Grupları
- Sağlık
- Bölgesel Kültür Öğeleri
- Kurumlar
- Yabancı Kişiler
- Sanat

a) Meslek Grupları

Kitapta genellikle tüm kültürlerde var olan birçok farklı meslek türünden örnekler kullanılmaktadır. Örneğin 2. ünite de öğretmen, polis, fotoğrafçı, ambulans şoförü ve üniversite öğrencisi gibi değişik meslek gruplarından bahsedilmektedir (Bkz. Resim: 64). Ayrıca, internet sitesinde bu meslek gruplarının her birinin İngiltere'deki durumları ile ilgili olarak bir takım kültürel bilgiler aktarılmaktadır (Bkz. EK: 11, 3). Verilen bilgilerden bazıları, üniversite öğrencilerinin eğitimleri süresince devlet tarafından karşılanan öğrenim ücretlerinin, öğrenciler mezun olup para kazanmaya başladıktan sonra devlete geri ödendiği ve kamu görevlilerinin iyi bir emeklilik sistemine sahip olmalarına rağmen çok iyi kazanamadıklarıdır.

Vocabulary

Jobs and occupations

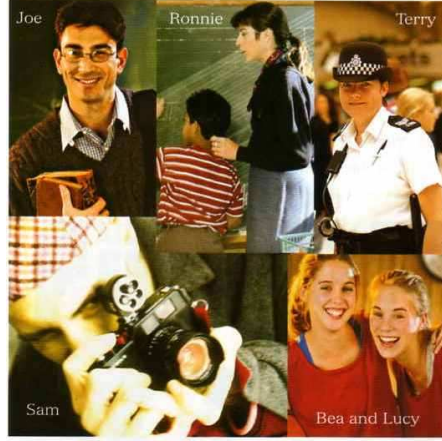
1 Work in pairs. Complete the phrases with *a* or *an*.

- | | |
|--|--|
| 1 <input checked="" type="checkbox"/> primary school teacher | 4 <input type="checkbox"/> university student |
| 2 <input type="checkbox"/> ambulance driver | 5 <input type="checkbox"/> police officer |
| 3 <input type="checkbox"/> amateur photographer | 6 <input type="checkbox"/> high school student |

Work in pairs. Write five more jobs.

2 Work in pairs. Look at the photos below.

Match the people with a job or occupation in Exercise 1.



Joe - university student

Resim: 64

b) Sağlık

10. ünite içerisinde bir takım hastalıklar ve bu hastalıklara iyi gelebilecek çözüm önerilerine yer verilmektedir. Örneğin 95. sayfada evde hazırlanabilen ve soğuk algınlığına iyi geldiği bilinen çeşitli ilaçlardan da söz edilmektedir (Bkz. Resim: 65).

Home Remedies: Colds

Have you got a cold? Try one of our special home remedies. They're guaranteed to help you feel better!



1 A good remedy for a sore throat is to gargle with a strong solution of salt and warm water. If you gargle several times a day the salt helps your sore throat feel much better.



2 Here's a Japanese remedy. If you have a bad cold, drink a solution of garlic and rice wine once a day for a couple of days.



3 And here's a remedy from Mexico. When you have a cold, boil some water and some cinnamon, a few raisins and one teaspoon of oregano. Add honey and lemon. Drink it three times a day for two or three days.



4 In Morocco, when you catch a cold you have to eat an omelette with garlic, and a half teaspoon of pepper cooked in olive oil. You eat it two times a day for three days. Drink a big glass of hot mint tea with it.

Do you know a good cold remedy? Write it down here and send it to us. We'll add it to our list!

Resim: 65

Verilen örnekler arasında Japonya, Meksika ve Fas kültürlerinde var olan uygulamalar dikkat çeken kültürel unsurlar olarak aktarılabilir. Ayrıca metnin sonunda öğrencilerin kendi kültürlerinde soğuk algınlığına iyi geldiği bilinen bir çözüm önerisi olup olmadığı sorularak etkinliğe kültürler arası bir boyut katıldığı belirtilebilir.

c) Bölgesel Kültür Öğeleri

Framework 1 ders kitabında dünyanın farklı kıtalarından değişik bölgelere ait kültürel özellikler barındıran çok sayıda etkinlik bulunabilmektedir. Özellikle okuma metinleri içerisinde yer verilen ülkelere bakıldığında Türkiye, İngiltere, Avustralya, İrlanda, Hindistan, Brezilya, Meksika, Çin, Japonya, İsveç, Almanya, Yeni Zelanda, İtalya, Fransa, Portekiz, Norveç, Jamaika, Amerika Birleşik Devletleri ve Grönland gibi birçok ülkeden söz edildiği görülmektedir.

Etkinliklerde yer verilen ülke örnekleri ile ilgili olarak genelde sözü edilen ülkenin sahip olduğu doğa koşulları, iklim özellikleri, tarihi ve turistik yerleri, yiyecekleri, yerel halkın özellikleri, sosyal imkanları, spor faaliyetleri ve ulaşım gibi özelliklerini yansıtan kültürel unsurların aktarıldığı söylenebilir.

Örneğin 48. sayfadaki okuma etkinliğinde Türkiye’de yaşayan Orich’in arkadaşı Paulo’ya Antalya Olympos’taki Yanartaş ziyaretini anlattığı bir elektronik posta yer almaktadır (Bkz. Resim: 66). Bölgenin doğal güzelliklerinin anlatıldığı metinde aktarılacak Türk kültürüne özgü diğer öğeler arasında ‘c’ fotoğrafında görünen *çay* ve *nargile* sayılabilir.

İnternet sitesinde bu bölüm ile ilgili olarak Olympos’un coğrafi konumu, Yanartaş’ın sahip olduğu doğal özellik ve Yanartaş’ın mitolojideki adının ‘Chimera’ olduğu ile ilgili bilgilere yer verilmektedir (Bkz. EK: 11, 4).

Reading

7 Orich lives in Turkey. Read his e-mail to a friend and match the paragraphs to the photos.

Hi, how are things? Thanks for your e-mail. Congratulations on passing your driving test. Is it still safe to go out on the road?!

We had a superb weekend last weekend. We didn't go when you were here, but do you remember the mountain? Mount Olympus? The one with the fires that burn naturally out of the rock? We decided to go and see them – and it was great. There are some photos at the end of the message – they're really great!
photo a

We travelled from Antalya by bus and arrived in Çirali on Friday evening at about four o'clock. The bus stopped on the main road and we walked down to the village with our tents and backpacks. We were really tired when we got there! We had a cup of tea and something to eat in one of the cafés. Then we started the walk up the mountain. We arrived at the flames after about 40 minutes.

And then the sun started to go down. What a view! We watched the sun go down and the sky turn red and then the stars started to come out. It was really beautiful. The flames are incredible. We cooked sausages over one of the flames. We stayed awake all night. We talked and told stories. One of my friends had a guitar and he played all our favourite songs. Then the sun came up – it was fantastic. We didn't want to leave.

Next time you come to visit we can go there together.

Take care,

Orich



Resim: 66

Framework 1 ders kitabında her üç ünite de bir DVD etkinlikleri ile birlikte World Culture başlığı altında belli bir konu veya ülke dahilinde doğrudan kültürel bilgilerin aktarıldığı toplam 4 bölüm yer almaktadır. 1 numaralı bölümde Avustralya ile ilgili bilgilere yer verilirken (Bkz. Resim: 67), 4 numaralı bölümde de Yeni Zelanda hakkında bir takım kültürel bilgiler aktarılmaktadır (Bkz. Resim: 68)

Avustralya kültürü ilgili olarak hazırlanan sorular aracılığıyla ülkenin başkenti, yönetim şekli, kıtadaki toplam eyalet sayısı, bölgede yaşayan yerel hayvanlar, en bilinen bira markası ve kış mevsiminin başlangıç ayı ile ilgili bilgiler aktarılmaktadır.

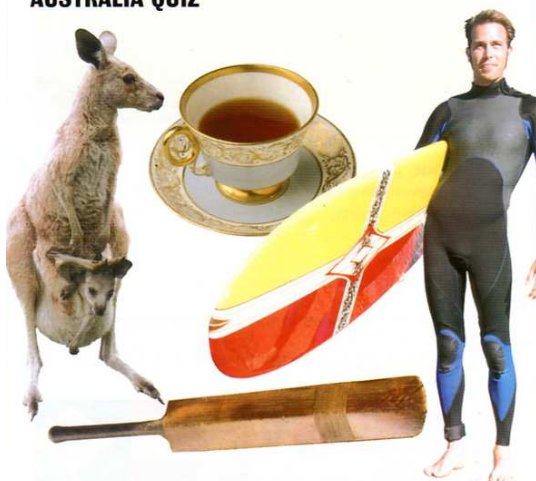
Yeni Zelanda ile ilgili hazırlanan testte ise ülkedeki ada sayısı, en popüler spor türü, İngilizlerin ülkeye ilk geliş yılları, Londra ile arasındaki yolculuk süresi ve saat farkı ile ilgili sorular yer almaktadır.

World culture:

Australia

Travis is from Australia. There are a large number of Australians and New Zealanders living in England, especially London. How much do you know about Australia? Do this quiz and check your answers on page 124.

AUSTRALIA QUIZ



- The capital city of Australia is ...
 - Sydney.
 - Melbourne.
 - Canberra.
 - Perth.
- Which is not a native Australian animal?
 - koala
 - kiwi
 - kookaburra
 - kangaroo
- When does winter begin in Australia?
 - March
 - June
 - September
 - December
- Today, Australia ...
 - has a monarchy.
 - is a republic.
 - is a British colony.
 - is an independent state within the Commonwealth.
- Which typical beer comes from Australia?
 - Heineken
 - Fosters
 - Red Stripe
 - Guinness
- How many states are there in Australia?
 - six
 - three
 - nine
 - twelve

Check your answers on page 124.

AUSSIE LINGO!

In informal language, Australians are often called **Aussies** and their country is **Oz**. In colloquial language, Australians also have a tendency to add 'ie' to popular words.

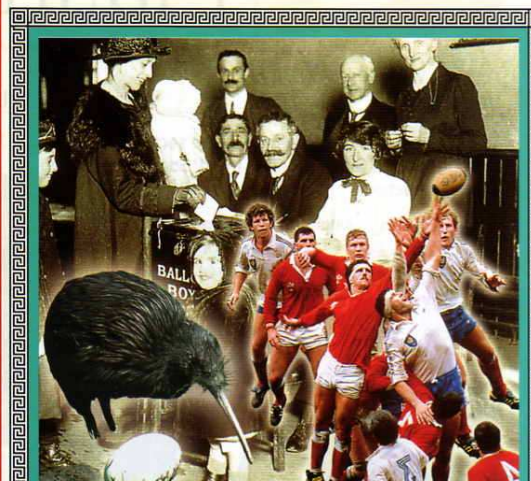
Here are some examples:

brekkie – breakfast	cabbie – taxi driver
sunnies – sun glasses	moszie – mosquito
prezzie – present	bikkie – biscuit
lippie – lip stick	barbie – barbecue

Resim: 67

World culture:

New Zealand



How much do you know about New Zealand? Maybe that its national symbol is the kiwi, that its rugby team is called the All Blacks and that it was the first country in the world to give the vote to women. But there is more to find out in our NZ quiz ...

NZ QUIZ


- How many islands does New Zealand have?
 - two
 - five
 - ten
 - one
- What is the most popular sport in NZ?
 - rugby
 - tennis
 - football
 - golf
- The British began arriving in NZ in ...
 - the early 1900s.
 - the late 1800s.
 - the early 1800s.
 - the late 1700s.
- If you fly from NZ to London, the journey will take you about ...
 - 16 hours.
 - two days.
 - 20 hours.
 - 24 hours.
- When it is 10am in London, what time is it in NZ?
 - midday
 - midnight
 - 8pm
 - 10pm
- Which statistics are true about NZ?
 - There are 3 million people and 70 million sheep.
 - There are 10 million people and 20 million sheep.
 - There are the same number of people as sheep.
 - There are 6 million people and 12 million sheep.

Check your answers on page 125.

Resim: 68

d) Kurumlar

Kurumlar kategorisinde değerlendirilebilecek en belirgin örneklerden birisi 77. sayfadaki dinleme etkinliğinde konu alınan ‘*Sterling House*’ adlı yatılı bir okuldur (Bkz. Resim: 69). Dinleme metninde okulda hangi saatte ne yapılması gerektiği ve öğrencilerden beklenen davranışlar ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Ayrıca, etkinlikte okulun dıştan görünüşü ile öğretmen ve öğrencilerinin birlikte oldukları iki fotoğraf bulunmaktadır. Bu fotoğraflardan yola çıkılarak, okul mimarisinin sahip olduğu farklı görünüm, öğrenciler arasındaki etnik çeşitlilik ve okulda üniforma yerine serbest kıyafet giyilmesi aktarılabilecek kültürel farklılıklar arasında gösterilebilir.

- 2  Listen to the teacher explaining the school rules. Tick the rules you hear in the list in Exercise 1.



- 3 Listen again and answer these questions.

- 1 What time do classes start in the morning?
at 9am
- 2 What time do they finish?
- 3 What do the children do in the afternoons?
- 4 What time do they eat?
- 5 What do they do after eating?
- 6 What do they do later in the evenings?
- 7 What film is on tonight?

Resim: 69

e) Yabancı Kişiler

Üniteler kapsamında farklı kültürlerden çeşitli alanlarda tanınmış birçok kişilikten bahsedilmektedir. Bunlardan ikonlaşmış ya da tarihi bir kişilik olarak nitelendirilebilecekler arasında Fransız eski futbolcu Eric Cantona ve Hollandalı ressam Vincent Van Gogh'dan söz edilebilir. 115. sayfadaki okuma bölümünde yer alan biyografilerde bu kişiliklerin geçmiş yaşamları ve mesleki başarıları ile ilgili bilgiler aktarılmaktadır (Bkz. Resim: 70).

Reading

Read these two short biographies about two very different heroes and complete the table.

	Eric Cantona	Vincent Van Gogh
Date of birth and place of birth	Paris, 1966	
Childhood and early career		
What famous for		
Public reaction		



Eric Cantona was born in Paris in 1966. He grew up in Marseille and played his first professional game of football for a local club, Auxerre, in 1983. He played his first game for France in 1988, but he was never a great success in his home country.

In 1992 he decided to move to England. In his first year in England he played for Leeds United and helped them beat Manchester United in the League. But the next year he transferred to Manchester United and there he became a great hero. The Manchester United fans loved him and called him 'Le Roi', the King of football. In 1996 he won the Footballer of the Year award.

In 1997 he retired from professional football and started a new career: as a film actor. He has appeared in a number of films, both French and English, including the Oscar nominated *Elizabeth*.



Vincent Van Gogh was born in Zundert, a small village in the South of the Netherlands, in 1853. At school he was very good at languages and this helped him get work with an international art dealer. He worked with this company in both London and Paris. But after a few years he lost his job and for the next six years of his life he worked as a teacher and preacher.

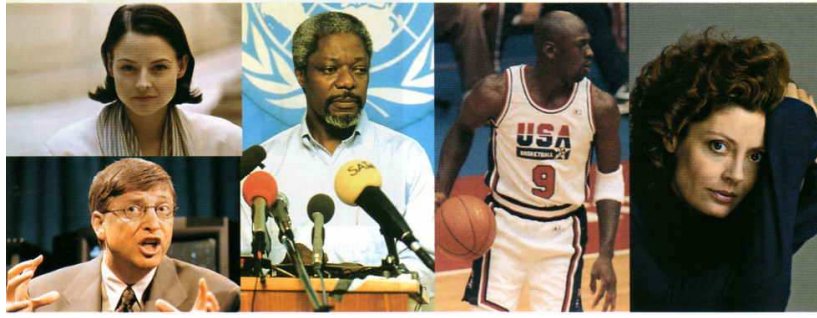
In 1880 he decided to become an artist. His first paintings were dark and depressing and they didn't sell. He moved to Paris and started studying the works of the French impressionists. He discovered the power of colour and his paintings changed a lot, but they still didn't sell. In 1888 he moved to Provence in the South of France and here he painted some of his most famous paintings. As a painter this was one of the best times in his life. But he was depressed and he suffered from hallucinations. One night, after an argument with his painter friend, Gauguin, he cut off a piece of his left ear.

In 1890 he shot himself. He died a poor man. The world did not discover his genius as an artist and the power of his paintings until after his death. He is now one of the world's most famous painters.



Sözü edilen kişilerin tüm dünyaca tanınan kişiler olduğu düşünüldüğünde, bu kişilere ait biyografilerde yer verilen bilgilerinde öğrencilerin genel kültür bilgilerinin gelişmesine katkı sağlayacağı belirtilebilir.

Diğer bir örnek olan 114. sayfadaki konuşma öncesi etkinliğinde de Michael Jordan, Kofi Annan, Bill Gates, Jodie Foster ve Susan Sarandon gibi farklı dallarda tanınmış kişilere ait fotoğraflara yer verilmektedir. Konuşma etkinliğinde ise öğrencilerden kendi ülkelerindeki edebiyat, politika, spor, resim, sinema gibi alanlarda tanınmış kişilerden örnekler vermeleri istenerek etkinliğe kültürlerarası bir boyut kazandırıldığı söylenebilir (Bkz. Resim: 71).



Speaking

1 Who are the most famous and best loved celebrities in your country? Work in small groups and think of two or three names for each category below.

- literature
- politics
- sports
- art
- cinema

2 Add three more categories and two or three names for each category.

3 Answer these questions.

- 1 Who are your favourite celebrities? Why?
- 2 Which person do you know most about? Tell your partners what you know about him or her.

Resim: 71

f) Sanat

Ders kitabında sinema, müzik, resim vb. farklı sanat dallarının konu alındığı etkinliklere rastlamak mümkündür. Örneğin film türlerinden bahsedilen 4. üniteye *'Gone with the Wind'*, *'Star Wars'*, *'Psycho'*, *'Annie Hall'*, *'The Terminator'*, *'Moulin Rouge'* filmlerinin afişlerine yer verilmektedir (Bkz. Resim: 72).



Resim: 72

Seçilen film örneklerinin Amerikan yapımı filmler olmasına rağmen dünyanın her yerinde gösterime girmiş, farklı kültürlerde tanınan filmler olduğu belirtilebilir.

Sanatın bir başka kolu olan müzik ile ilgili ders kitabında birden fazla örnek bulunabilmektedir. Örneğin, 1, 6 ve 11. ünitelerde dünyaca tanınmış sanatçıların şarkılarına yer verilmektedir. 1. Ünitinin sonunda İngiliz grup *The Beatles*'a ait '*Hello Goodbye*', 6. ünite de Amerikalı Rock yıldızı *Elvis Presly*'nin '*His Latest Flame*' ve 11. ünite sonunda Amerikalı müzisyen *Lou Reed*'in '*Perfect Day*' şarkıları dinleme etkinliği olarak kullanılmaktadır.

2 numaralı World Culture bölümünde de Amerika, Jamaika, Portekiz, Küba, Fas, Cezayir, İspanya, Arjantin, Brezilya, İngiltere, Hindistan ve Pakistan ülkelerine

özgü 'country', 'raggae', 'fado', 'salsa', 'rai', 'flamenco', 'tango', 'samba', 'punk' ve 'bhangra' müzik türlerine değinilmektedir. Aynı bölümde, dünyaca ünlü Latin yıldızlar *Ricky Martin*, *Gloria Estafen*, *Enrique Iglesias* ve *Jenifer Lopez* hakkında bir takım bilgiler verilmiştir (Bkz. Resim: 73).

World culture:

Music

1 Find ten types of music.

c	d	f	a	d	o	i	b
s	a	l	s	a	r	g	h
q	w	a	a	k	a	n	a
s	a	m	b	a	i	c	n
d	r	e	g	g	a	e	g
t	a	n	g	o	m	s	r
d	b	c	p	u	n	k	a
a	c	o	u	n	t	r	y

2 Connect the types of music from the word search with the following countries.

1 The United States country	6 Spain
2 Jamaica	7 Argentina
3 Portugal	8 Brazil
4 Cuba	9 England
5 Morocco / Algeria	10 India / Pakistan

Livin' la vida loca

'Livin la vida loca', the song that made Ricky Martin famous, he himself described 'as a little bit of Latin, a little bit of Ska, a little bit of Rock, and there's even a bit of 60s, sort of James Bond sound in there'.

Ricky Martin is just one of the new wave of stars with the 'Latino' label. It's a label that includes people from as far apart as Latin America, Central America, Spain as well as US-born Latinos.

Now test your knowledge of today's Latin stars ...

3 Complete the gaps with one of the following names:
Gloria Estefan (GE) Ricky Martin (RM), Enrique Iglesias (EI), Jennifer Lopez (JL).

Who ...

- 1 had an album called 'On the 6'?
- 2 is from Puerto Rico?
- 3 had a serious car accident in 1990?
- 4 was born in the Bronx, New York City?
- 5 originally sang in the Latin Band 'Menudo'?
- 6 was born in Madrid and grew up in Miami?
- 7 had a number one hit called 'Hero'?
- 8 had a hit album entitled 'Mi Tierra'?

Check your answers on page 124.

5. Beden Dili

Belli bir kültürü yansıtan en belirgin vücut dili örneklerine kitabın her üç ünitesinde bir yer alan DVD etkinlerinde rastlanabilmektedir. Görüntülerde yer alan karakterler Kanada, Yeni Zelanda, İspanya, Hindistan, Çin ve İngiltere gibi farklı ülkelerden seçilmiş olup 1 numaralı World English DVD bölümünde öğrencilere tanıtılmıştır (Bkz. Resim: 61, Sayfa: 131). Her bölümde bu karakterlerin günlük yaşamlarından alınmış görüntüler ve bunlarla ilgili etkinlikler bulunmaktadır. Öğrencilerin görüntüleri izlerken doğal olarak izledikleri karakterlerin kültürünü yansıtan davranış örnekleriyle karşılaşabilecekleri belirtilebilir.

6. Sosyal (Toplumsal) Adetler (Gelenekler)

Toplumsal gelenekler kategorisine örnek gösterilebilecek etkinlikler aşağıdaki başlıklar kapsamında değerlendirilmiştir.

- Hediye
- Davranış ve Söyleyiş Adetleri

a) Hediye

82. sayfada doğum günlerinde hediye edilebilecek farklı alternatif örnekleri verilmektedir (Bkz. Resim: 74). Verilen hediye çeşitlerinin büyük çoğunluğu tüm kültürlerde hediye edilebilecek özelliğe sahiptir. Fotoğraflar arasında belli bir kültürü yansıtan hediye örneği olarak ise *Amerikan Doları* gösterilebilir.

İnternet sitesinde İngiltere'deki hediye verme alışkanlıkları ile ilgili olarak bir takım bilgilere yer verilmektedir. Örneğin, aile üyelerinin Noel ve doğum günlerinde birbirlerine hediye aldıkları, eve davet edilen misafirlerin gelirken çiçek, çikolata veya şarap türü hediyeler getirdikleri ve uzun süre çalıştığı yerden ayrılan ya da emekli olan bir kişiye iş arkadaşları tarafından hediye alındığı aktarılan bilgiler

arasındadır. Ayrıca İngiltere’de düğün, cenaze, doğum, yeni iş veya yeni ev gibi birçok özel durumda kart gönderildiğine de değinilmektedir (Bkz. EK: 11, 5).



Write out the presents in your order of preference, starting with the best present and finishing with the worst.

Work in pairs. Compare your lists. Add two more typical birthday presents to the list.

EXAMPLE: a jumper, ...

- 3 Choose the best present for ...
- your mother.
 - your best friend.
 - a 12-year-old girl.
 - a 15-year-old boy.
 - a man in his eighties.
 - a woman in her forties.

Speaking

Work in small groups. Discuss these questions.

- 1 What presents did you get for your last birthday?
- 2 What's the best birthday present you received as a child?
- 3 Who gave it to you?
- 4 Can you remember the worst present?
- 5 Who gave it to you?
- 6 Do you like buying presents?
- 7 Who is the most difficult person to buy presents for?

Useful language

- | | |
|---|------------------------------|
| I got a ... and some ... | My favourite present was ... |
| My boyfriend gave me ... | The worst present was ... |
| My ... (father) is very difficult to buy presents for | I never know what to get |

Resim: 75

b) Davranış ve Söyleyiş Adetleri

Kitapta bulunan her ünite de *Takeaway English* ve *The Real Thing* başlıkları altında hedef kültürdeki bazı durumlarda nasıl davranıldığı ya da bazı sözcüklerin kullanım yerleri ve anlamlarına ilişkin bilgilerin aktarıldığı bölümler yer almaktadır.

Örneğin 9. ünite de *Takeaway English* bölümünde kişilerin birbirlerini tebrik ettikleri dört farklı durum örneği verilmiştir (Bkz. Resim: 76). Ehliyet sınavını geçme, yeni bir eve taşınma, yeni bir işe başlama ve evlilik durumlarında kullanılan tebrik yapılarının yer aldığı bölümde ‘congratulations’, ‘well done’, ‘what a beautiful house’ ve ‘the best of luck’ ifadelerinin kullanımına dikkat çekilmiştir.

TAKEAWAY ENGLISH:
Congratulating

1 Listen to four short conversations. What's the occasion?
conversation 1 - passing a driving test

2 Work in pairs. Which conversation do these phrases come from?

1 Well done and good luck with your new job! conversation 4
2 Congratulations to you both and the best of luck!
3 To the happy couple!
4 Hey, what a beautiful house! Congratulations.
5 Congratulations!! When are you taking me out for a drive?!

6 Congratulations!! You deserve it!

Listen and check.

3 Look at the phrases in red in Exercise 2. Mark the main stress.
Listen and repeat.

Resim: 76

11. üniteye yer alan *The Real Thing* başlıklı bölümde, hedef kültürdeki günlük konuşmalarda çok sık kullanılan 'yeah' sözcüğünün örnek diyalog üzerinde 'yes, I know what you are talking about', 'yes, I agree with you' ve 'don't stop talking' anlamlarına gelen farklı kullanımlarına değinilmiştir. Her anlam için 'yeah' sözcüğünün ne şekilde telaffuz edildiği de aktarılan bilgiler arasındadır.

The Real Thing: yeah

1 Work in pairs. Look at these extracts. When does yeah mean ...

1 'yes, I know what you're talking about'
2 'yes, I agree with you'
3 'don't stop talking'?

JAN: You remember, the one with the strange hotels and we had to write a slogan ...
KARIN: Oh, yeah, I remember. I
KARIN: And an igloo hotel in Greenland ...
JAN: Oh yeah, that one looked really interesting.
KARIN: Well, the castle looks nice but ...
JAN: Yeah?
KARIN: Well, we can go to Scotland anytime.

2 The three different meanings have a different intonation pattern. Listen and repeat.

a) Yeah b) Yeah c) Yeah

3 Listen to the extracts and match the intonation to the meaning. extract 1 - 1

4 Work in pairs. Imagine you are the winners of the competition. Discuss which hotel you would prefer to stay in.

Resim: 77

7. Törensel Davranışlar

Framework 1 ders kitabında, törensel davranışlar kategorisinde değerlendirilebilecek kültürel unsurlar içeren örnekler arasında çeşitli kutlamalar ve dünyanın farklı yerlerinde gerçekleştirilen festivallerden bahsetmek mümkündür.

Örneğin 9. ünitedeki dinleme bölümünde Amerika'da her yıl Kasım ayının dördüncü Perşembe günü kutlanan Şükran Günü ile ilgili bilgiler verilmektedir (Bkz. Resim: 78). Etkinlik aracılığı ile aktarılacak kültürel unsurlar arasında Şükran Günü'nün Amerikalılar tarafından her yıl kutlanan ulusal bir bayram olduğu ve aile üyelerinin bir araya gelerek akşam yemeğinde o güne özgü geleneksel bir yemek olan hindi yediklerinden bahsedilebilir.

Listening



7 Work in pairs. Find the answers to these questions in the text below.

- 1 What day is Thanksgiving Day?
- 2 Who celebrates Thanksgiving Day?
- 3 How do they celebrate?

On the fourth Thursday of November every year, families all over the United States of America get together to celebrate Thanksgiving. They decorate their homes and the whole family sits down around one big table to enjoy the most important part of the celebrations: the turkey dinner.

Resim: 78



Aynı üniteye yer alan bir diğer örnekte de İspanya'nın Buñol kasabasında kutlanan 'Tomatina' festivalinden söz edilmektedir (Bkz. Resim: 79). Dini ya da politik herhangi bir önemi olmayan festivalin nasıl ortaya çıktığı ile ilgili anlatılan hikaye ve festivalin kutlanış şekline yönelik açıklamalar İspanyol kültürüne özgü bu etkinlik ile aktarılabilecek kültürel unsurlar arasında gösterilebilir.

The world's greatest tomato fight

On the last Wednesday in August, the small Spanish town of Buñol celebrates the world's biggest vegetable fight, the 'Tomatina.' A crowd of up to 20,000 people stand in the town's main square and throw tomatoes at each other.

The origins of the 'Tomatina' are not clear. It has no religious or political significance. The first 'Tomatina' took place in the mid 1940s. Some say that the first tomato fight started with an argument between two participants in the town's main fiesta. During the argument the men knocked over some tomato stalls and decided to throw the tomatoes at each other. The argument turned into a game, and everyone on the street started throwing tomatoes. Everyone had so much fun that they decided to celebrate the 'Tomatina' in Buñol every year on the same day.

The tomato fight lasts exactly one hour. The fight starts at 12, at the sound of an enormous firework. It finishes exactly one hour later with the sound of a second banger. The participants must not throw any tomatoes before or after these signals. At first participants in the 'Tomatina' brought their own tomatoes, but in 1980 the local council started organising the event. Now they pay for the 40,000 kilos of tomatoes used in the fight. The festival is now an international affair and people from all over the world come to Buñol every year to enjoy the fun.

Resim: 79

3 numaralı World Culture bölümünde Dünyanın farklı ülkelerinde kutlanan festival örnekleri yer almaktadır (Bkz. Resim: 80). İsveç'te kutlanan *Santa Lucia*, Çin'de kutlanan *New Year*, Meksika'da kutlanan *Day of the Dead*, Almanya'da kutlanan *Oktoberfest* ve Brezilya'da kutlanan *Carnival* festivalleri ile ilgili verilen açıklamalar aracılığıyla sözü edilen ülke kültürlerine ait bilgiler doğrudan sunulmaktadır.

World culture:

It's a celebration!



1 Connect the photo with the celebration.

- | | |
|-------------------|---------------|
| 1 Santa Lucia | 4 Oktoberfest |
| 2 New Year | 5 Carnival |
| 3 Day of the Dead | |

2 Read about each festival and answer the questions.

Santa Lucia 'It all happens on December 13th. A young woman dressed in a white gown and wearing a crown of white candles appears in the early hours of the morning. In the past, she visited all the farms carrying a torch. Now it is still a custom for a girl (usually the youngest) to wake up all the family on the morning of the 13th with a song.'

Carnival 'There are many other carnivals in the world but the one we have in Brazil is the best. The whole country becomes one big street party - it's incredible. Everyone dances samba in the streets all night long till they can't dance anymore. The costumes are amazing and very extravagant.'

Oktoberfest 'This celebration started when the King of Bayern (Bavaria) had a big wedding. This wedding lasted eight days. Now it is a big celebration every year in Munich. There is lots of German beer, and Bratwurst (white sausage). Everyone spends a lot of money and gets very drunk!'

Day of the Dead 'We celebrate it every year at the same time as Halloween and All Saints and All Souls Day. Everybody dresses up as ghosts and skeletons. We make candy skulls and toys that look like skeletons and tell funny stories about death.'

New Year 'At the time of the Chinese New Year, traditionally people make paper cuttings to scare away evil spirits and bring good luck for the new year. Nowadays not everybody makes them by hand and you can buy them in the shops. They are a beautiful form of art and truly a Chinese miracle.'

- 1 Which celebration ...
- also takes place in other parts of the world?
 - often takes place in the home?
 - has changed recently?
- 2 In which celebration ...
- do people eat and drink a lot?
 - do people laugh at something serious?

Check your answers on page 124.

9. ünite de yer verilen bir başka festival örneği, Hint kültürüne ait olan ve 'the festival of lights' anlamına gelen Diwali'dir (Bkz. Resim: 81). 4 gün süren kutlamalar ile ilgili bilgilerin verildiği okuma metninde Hint kültürüne özgü birçok detaydan söz edilmektedir. Bunlardan bazıları, Hintlilerin kendilerine özgü Hindu takvimi, Ekim ve Kasım aylarının bu takvime göre Aswin ayına denk gelmesi, festivalin ilk günü insanların evlerini değişik renklerdeki tozlarla 'rangolis' adı verilen geleneksel şekiller çizerek süslemeleri ve festivalin son gününde de Hindu takvimine göre yeni yıl kutlamalarının yapılmasıdır.

Diwali

Diwali (the festival of lights) is one of the most important dates on the Hindu calendar. Its name comes from the hundreds of oil lamps people use to decorate their homes at this time. It takes place in the Hindu month of Aswin (October / November). It lasts four continuous days and ends with the celebration of the Hindu New Year.

On the first day of the festival people decorate their homes with *rangolis*, traditional patterns which people draw on the floor with different coloured powders. They light hundreds of tiny oil lamps and make traditional sweets. On this day, people buy something for the house or some jewellery for the women of the house. It is particularly lucky to buy something silver.

On the second day, it is traditional to get up early and take a bath before sunrise. In Southern India, people take oil baths, using traditional herbs and fragrant powders.

On the third day, the night before the new moon rises, they celebrate with an enormous fireworks display. For 5-6 hours, every family burns fire crackers worth thousands of rupees. The noise and smoke is incredible.

On the last day, the first day of the Hindu new year, most families celebrate by dressing in new clothes and wearing jewellery. They visit family members and business colleagues to give them sweets, dry fruits and gifts. All across India, normal life comes to a stop and everyone concentrates on celebrating the new year. Diwali is also celebrated by Hindus all over the world.

Resim: 81

Törenselle davranışlar başlığı altında değerlendirilebilecek son festival örneği ise İngiliz kültürüne ait *'The Burning of the Clocks'* festivalidir (Bkz. Resim: 82). Her yıl 21 Aralık'ta İngiltere'nin güney sahilindeki Brighton şehrinde gerçekleştirilen festival, yılın en kısa gününü kutlamak ve günlerin tekrar uzaması için güneşe enerji vermek amacıyla kutlanmaktadır. Festivalin kutlanış biçimi ile ilgili olarak yapılan kağıttan saatlerin sahilde yakılan ateşte yakılması ve havai fişek gösterilerinin ardından insanların çeşitli eğlence yerlerine gidip kutlamalara devam ettikleri aktarılabilecek kültürel öğeler arasında gösterilebilir.



Writing

A traditional festival

Welcome

Back Forward Stop Refresh Home Autoform Print Mail

Address http://www.webframework.net

The Burning of the Clocks

The Burning of the Clocks is a summer winter fire festival. It takes place on December 30th every year on the seafront in Brighton. It starts at 6pm with a procession of hundreds of enormous paper clocks. Thousands of people follow the procession and wait to see the clocks burning on the fire in the main square.

People work for weeks to make their plastic clocks. Some people even dress up in wonderful clock costumes. Everyone who follows the procession holds a candle or a lantern, and when they burn the clocks, they throw their candles and lanterns on the fire. Before the burning of the clocks, there is a fireworks display and music on the beach. Later people go to parties and concerts in the clubs and discos on the seafront and the party continues all night!

- 1 Look at this description of The Burning of the Clocks. There are six mistakes. Can you find and correct them?
Work in pairs. Compare your answers with your partner.
- 2 Work in pairs. Think of a traditional festival that is celebrated in your country. Complete the notes in the third column of the table for this festival.
- 3 You are going to write a short article describing this festival for your local tourist office. Follow these instructions.
 - 1 Choose a title for your article.
 - 2 Choose four photographs to include with your article and write a short description of them.
 - 3 Write a short introduction explaining what the festival is, where it is celebrated and when.
 - 4 Write a short paragraph describing exactly what people do to celebrate.

Diwali ve The Burning of the Clocks festivallerinin kutlanış biçimleri ile ilgili hazırlanan etkinlikte üç sütundan oluşan bir tablo yer almaktadır (Bkz. Resim: 83). Tabloda yer verilen ‘Festival 3’ sütununda ise öğrencilerin kendi ülkelerinde kutlanan bir festival ile ilgili bilgiler aktaracakları bölümler bulunmaktadır. Bu noktada etkinliğin, farklı kültürleri karşılaştırmaya olanak tanıyan bir etkinlik türü olduğundan söz edilebilir.

2 Complete these notes about the festival in column 1.

	Festival 1	Festival 2	Festival 3
Name	Diwali	The burning of the clocks	
Where	all over the world	Brighton beach	
When			
Why			
How long			
What	eat traditional food, set off fireworks, ...		

Resim: 83

4.8. “Framework 1” İngilizce Ders Kitabındaki Kültürel İçeriğin Genel Değerlendirmesi

Framework 1 İngilizce ders kitabının kapsadığı üniteler kültürel içerikleri açısından ele alındığında, seçilen konu örneklerinin AOBM’de belirtilen konularla büyük ölçüde uyduğu görülmektedir. Genel başlıklarıyla, günlük yaşam, yaşam şartları, kişilerarası ilişkiler, değerler inanışlar ve tutumlar, beden dili, toplumsal adetler ile törensel davranışlar konularının kitap içerisinde çeşitli bölümlerde farklı kültürlerden örnekler sunularak ele alındığı gözlemlenmektedir. Bu noktada Framework 1 ders kitabının konu çeşitliliği açısından kültürlerarası bir bakış açısına sahip olduğu ifade edilebilir.

Okuma metinlerinde dünya üzerindeki çeşitli yerleşim yerlerinde geçen olay örneklerine yer verilmesinin, öğrencilerin farklı kültürler hakkında bilgi sahibi

olmalarına katkı sağladığı ve aynı zamanda dil öğrenim sürecini daha çekici hale getirdiği söylenebilir. Dinleme metinlerinde zaman zaman anadili İngilizce olmayan farklı aksanlara sahip kişilerin konuşmaları yer almaktadır. İngilizce'nin uluslararası ortak dil olma özelliğini kanıtlar nitelikteki bu örneklerin öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmelerine önemli katkıları olacağı ifade edilebilir.

Etkinlikler açısından da birçok farklı alternatif sunan Framework 1 ders kitabında öğrencilerin kendi kültürleri ile farklı kültürleri karşılaştırma yapabilecekleri çok sayıda aktivite yer almaktadır. Özellikle DVD bölümlerinde öğrencilere sadece İngiliz ya da Amerikan kültürüne ait öğelerin aktarılması yerine farklı kıtalardan çeşitli ülkelere ait kültürel öğelerin görsel olarak sunulmasının, öğrencilerde oluşması hedeflenen kültürlerarası farkındalık bilincinin gelişmesinde önemli bir role sahip olduğu belirtilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okullarının 8. sınıf düzeyindeki öğrencileri için Türkiye'de hazırlanmış olan iki ulusal nitelikteki İngilizce ders kitabı ile çeşitli ülkelerde kullanılmak üzere hazırlanmış uluslararası nitelikteki bir İngilizce ders kitabının kültürel içerikleri ve kültür aktarımı konusundaki farklılıklarının tespiti için yapılan incelemede şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

Türkiye'de 2006 yılından önceki ilköğretim İngilizce programına göre yazılmış olan ders kitabı geleneksel ders kitabı türüne örnek gösterilebilecek nitelikte bir ders kitabıdır. Kitapta dilin işlevsel özelliklerinden çok yapısal özellikleri üzerinde durulmaktadır. Asıl amaç öğretim programında sınıf düzeyi için belirlenmiş olan dilbilgisi yapılarının öğretilmesi olduğu için öğrencilerde kültürlerarası farkındalık yaratma amacı güdülmemektedir.

Doğrudan kültür aktarımı yaklaşımının benimsenmediği ders kitabında aktarılabilecek muhtemel kültürel öğeler, ağırlıklı olarak öğrencilerin kendi öz kültürlerine ait unsurlar arasından seçilmiştir. Bu noktada ders kitabının kaynak kültür odaklı bir ders kitabı olduğu fark edilmektedir. Kaynak kültür dışında aktarılabilecek diğer kültürel öğeler ise genel olarak hedef kültüre ait unsurlardır. Bu sebeple öğrencilerde çok kültürlülük bilincinin gelişmesinin mümkün gözükmediği söylenebilir.

Okuma ve dinleme metinlerinin çoğu kurgulanmış metinler olmakla beraber asıl amaçları öğrenilen dilbilgisi konularının belli bir bağlam içerisinde pekiştirilmesini sağlamaktır. Metinler aracılığı ile aktarılabilecek hedef kültüre ait

öğeler ile ilgili öğretmen kılavuz kitabında bazı açıklamalar verilmiş olsa da bunların öğrenciye aktarılıp aktarılmamasının öğretmenin inisiyatifine bırakıldığı izlenimi uyanmaktadır. Metinlerde bahsedilen olayların, olayların geçtiği coğrafi yerlerin, olayları yaşayan ya da anlatan karakterlerin ve kullanılan görsellerin kaynak kültür odaklı olmasının öğrencilerin kendi kültürel kimliklerinin farkına varmaları ya da ülkelerine gelen yabancılarla kendi kültürleri hakkında konuşabilmelerinin geliştirilmesi amacıyla seçildiği belirtilebilir.

Kitap içerisinde belirli becerilerin geliştirilmesine yönelik hazırlanan etkinliklerde de öğrencilerin kendi kültürleri ile farklı kültürleri kıyaslama yapabilecekleri örneklere çok sık rastlanmamaktadır. Bazı etkinliklerin kaynak kültür ile hedef kültür arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya çıkarmaya uygun örnekler olmasına rağmen öğretmen yönlendirmesi olmadan istenilen sonuca ulaşamayacağı ifade edilebilir.

2006 yılı itibari ile Türkiye’de yabancı dil öğretimi alanında önemli bir sürece girilmiştir. Mevcut İngilizce öğretim programı Avrupa Konseyince hazırlanan ve birliğe üye olan tüm ülkelerdeki yabancı dil öğretim programlarına yeni bir boyut getiren ADGD doğrultusunda yeniden hazırlanmıştır. ADGD kriterleri çerçevesinde oluşturulan yeni ilköğretim İngilizce programı, dilin yapısal özelliklerinden çok işlevsel özelliklerinin ön planda tutulması düşüncesi ile oluşturulmuştur. Yenilenen öğretim programının Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde olan Türkiye’nin diğer Avrupa ülkelerinde verilen yabancı dil eğitimi sistemleri ile aynı standartlara ulaşabilmesi adına çok önemli bir adım olduğu kabul edilen bir gerçektir.

AOBM’de öne çıkan önemli kavramlardan ikisi çok dillilik ve çok kültürlülük kavramlarıdır. Buna rağmen yenilenen ilköğretim İngilizce programında çok kültürlülük olgusunun altının açık bir şekilde çizilmediği dikkat çekmektedir. Öğretim programı içerisinde AOBM’de belirtilen konularla uyumlu ve her sınıf düzeyinde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının göz önüne alınarak seçilen konular

belirtilmektedir. Hazırlanan ders kitaplarının ünitelerini de belirlenen bu konular oluşturmaktadır.

Yenilenen öğretim programına göre hazırlanan 8. sınıf İngilizce ders kitabı eski programa göre yazılan ders kitabından farklı olarak dilin iletişimsel özellikleri üzerine odaklanan bir ders kitabıdır. Dilin dört temel becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler ile donatılan kitapta dilin yapısal özellikleri, bu becerileri geliştirmeye yönelik hazırlanan etkinlikler ile bütünleştirilmektedir. Bu nedenle ders kitabı iletişimsel ders kitabı türene örnek teşkil edecek niteliktedir.

Kitap yazarları tarafından kitabın özelliklerinin anlatıldığı önsöz bölümünde kitabın kültür aktarımı yaklaşımına ya da kültür öğretiminin önemine dair herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Bu sebeple yenilenen öğretim programı çerçevesinde hazırlanmış olan bu ders kitabının da önceki öğretim programına göre yazılmış olan ders kitabındaki gibi dolaylı yoldan kültür aktarımı sağladığı düşünülmektedir.

ADGD ile uyumlu olarak yenilenen öğretim programına göre yazılan ders kitabını oluşturan üniteler belirlenmiş bir konu dahilinde oluşturulmuştur. Bu sebeple kitap konu odaklı bir yaklaşıma sahiptir. Seçilen konuların her biri kendi başına farklı kültürlerde çeşitlilik gösterebilecek niteliklere sahip olmalarına rağmen konuların ele alış biçimlerinde bu kültürel çeşitlilikten çok fazla faydalanılmamıştır. Öğrencilerin kendi kültürlerine oldukça tanıdık gelebilecek, ya da her kültürde ortak kabul edilebilecek şekilde irdelenen konular aracılığı ile öğrencilerde kültürlerarası bir bilinç kazandırmak yerine genel bir dünya görüşü kazandırmanın hedeflendiği ifade edilebilir.

Üniteler içinde yer alan okuma ve dinleme metinlerinin büyük çoğunluğu ünitenin temel aldığı konular çerçevesinde oluşturulmuş kurgulanmış metinlerdir. Metinler aracılığı ile öğrencilere aktarılacak çok çeşitli kültürel öğeye rastlanmamaktadır. Genel olarak metinlerde sözü edilen olayların geçtiği coğrafi

yerlere dair bilgiler verilmemekte ancak olayları yaşayan ya da anlatan karakterlerin isimleri hedef kültüre ait isimler olduğu için kitabın hedef kültür merkezli bir yaklaşıma sahip olduğu düşünülmektedir. Önceki öğretim programına göre oluşturulan ders kitabından farklı olarak kaynak kültüre ait karakter isimlerinin sınırlı tutulduğu dikkat çekmektedir.

Kitap iletişimsel bir ders kitabı olduğu için hazırlanan etkinlikler de genel olarak dilin farklı becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerdir. Kültür aktarımı konusunda doğrudan anlatım yaklaşımı benimsenmediği için özellikle öğrencilerde kültürel farkındalık yaratmaya yönelik etkinliklere rastlanmamaktadır. Ancak etkinlikler arasında öğretmen rehberliğinde gerçekleştiği takdirde öğrencilerin farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olabilmelerine olanak sağlayabilecek nitelikte etkinlikler olduğu ifade edilebilir. Kitap her ne kadar AOBM’de belirtilmiş olan belli kriterler ile örtüştüğü görülse de, AOBM’de altı önemle çizilen çok kültürlülük bilincinin oluşabilmesini sağlayabilecek nitelikte bir kitap olmadığı belirtilebilir.

Türkiye’de ADGD çerçevesinde yenilenen öğretim programına göre hazırlanmış ulusal İngilizce ders kitabı ile farklı ülkelerde kullanılmak üzere AOBM rehberliğinde yazılmış olan uluslararası İngilizce ders kitabı arasında kültür aktarımı konusunda önemli farklılıklar göze çarpmaktadır. İlk olarak konu çeşitliliğine bakıldığında uluslararası ders kitabında AOBM’de ana başlıklarıyla belirlenmiş olan günlük yaşam, yaşam şartları, kişiler arası ilişkiler, değerler, inanışlar ve tutumlar, beden dili, sosyal gelenekler ve törensel davranışlar konuları çok çeşitli kültürlerle ait örneklerle sunulmaktadır. Ele alınan konuların büyük çoğunluğu sadece hedef kültür kaynaklı olmamakla beraber dünya üzerindeki çok farklı kıtalardan çeşitli ülkelere ait gerçek bilgiler eşliğinde irdelenmektedir.

Türkiye’de hazırlanan ulusal ders İngilizce ders kitaplarından farklı olarak metinlerde bahsedilen olayların geçtiği coğrafi yerler ile ilgili bilgilerinde aktarıldığı kitapta çok çeşitli coğrafi yerleşim yeri örneklerinden faydalanılmaktadır. Gerçek bilgilerin aktarıldığı metinler ile kurgulanmış metinlerin dengeli bir dağılıma sahip

olduğu kitapta sözü edilen yerlere ya da olaylara ait yeterli sayıda fotoğraf kullanılmaktadır. Dinleme metinlerindeki konuşmalarda ise sadece anadili İngilizce olan konuşma örneklerine değil, farklı milliyetlerden İngilizce'yi yabancı dil olarak konuşan kişilerin konuşmalarından da örnekler sunulmaktadır. Sunulan bu örnekler kitapta İngilizcenin uluslararası iletişim dili olduğu anlayışının benimsendiğinin önemli bir göstergesidir.

Hazırlanan etkinliklerde de ulusal ders kitaplarından farklı olarak öğrencilerde kültürlerarası farkındalık yaratacak çok çeşitli örneklerden faydalanılmaktadır. Ünite dahilinde farklı becerilere ait etkinlikler aracılığıyla sunulan kültürel konular öğrencilerin kendi öz kültürlerinde var olan benzer durumlar ile karşılaştırma yapabilecekleri niteliktedir. Aynı zamanda belirli aralıklar ile gerçekleştirilen DVD etkinlikleri ile öğrencilerin farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olabilmeleri, bu farklılıkları ve benzerlikleri kendi değerleri ile kıyaslamaları ve aynı zamanda hazırlanan etkinlikler sayesinde izlediklerinden öğrendiklerini değerlendirme şansı elde etme imkanı sağlanmaktadır. Öğrenme sürecinin daha çekici ve görerek öğrenilenlerin daha kalıcı olduğu düşünöldüğünde DVD etkinliklerinin etkisi daha da iyi anlaşılmaktadır. DVD etkinliklerinin bulunduğu sayfalarda, üniteler dahilinde sözü edilen konulardan biri ile ilgili olarak doğrudan kültür aktarımının yapıldığı 'World Culture' bölümleri de Türkiye'de yazılan İngilizce ders kitaplarında bulunmayan bir bölümdür. Bu bölümler sayesinde dil ve kültür olgularının ayrılmaz bir bütün olduğu düşüncesinin kitabın hazırlanma sürecinde göz önünde bulundurulduğu açıkça anlaşılmaktadır. Bu bölümlerde söz edilen kültürel konuların farklı kültürlerle ait bilgiler olması da ders kitabının çok kültürlük anlayışını geliştirmeye ve öğrencilerde kültürlerarası farkındalık bilincinin oluşmasına yönelik oluşturulduğunu göstermektedir. Aynı zamanda ulusal ders kitaplarından farklı olarak yayın evi tarafından hazırlanan internet sitesinde her ünite de sözü edilen kültürel içerik ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

5.2. Öneriler

- 1- Türkiye’de ADGD kriterleri ile uyumlu öğretim programı çerçevesinde hazırlanan İngilizce ders kitapları konu içerikleri açısından öğrencilerin kendi kültürel kimliklerini geliştirebilmelerinin yanı sıra sadece hedef kültür hakkında bilgi edinebilecekleri konular ile değil farklı kültürlerle ait unsurlar hakkında da fikir sahibi olabilecekleri öğeler ile yeniden düzenlenebilir.
- 2- Belirlenen kültürel unsurlar öğrencilerde kültürlerarası farkındalık yaratabilecek nitelikte örnekler eşliğinde öğrencilere doğrudan ya da dolaylı bir biçimde aktarılabilir.
- 3- Okuma etkinlikleri için seçilmiş olan metinlerde, öğretilecek dil yapılarını da kapsayan kurgulanmış metinler ile öğrencilerin ilgi ve düzeylerine göre yazılmış ya da uyarlanmış gerçek bilgilerin yer aldığı metin örneklerine de yer verilebilir.
- 4- Farklı coğrafyalarda bulunan yerler ya da yaşanan olaylar hakkında gerçek bilgilerin aktarıldığı metinlerde, öğrencilerin dünya üzerinde var olan farklı kültürleri tanımalarına ve kendi öz kültürleri ile karşılaştırma yapabilmelerine olanak tanıyan örneklerden faydalanılabilir.
- 5- Hazırlanan etkinliklerde öğrencilerin kültürlerarası bilinçlerini geliştirirken aynı zamanda farklı kültürlerle karşı anlayış ve hoş görüş geliştirebilecekleri etkinlik örneklerine yer verilebilir.
- 6- Ders kitaplarında doğrudan kültür aktarımı sağlamaya yönelik bölümler hazırlanarak bu bölümlerde çeşitli ülke kültürleri hakkında bilgi aktarımı sağlayan etkinlikler düzenlenebilir.
- 7- Ders kitabı konuları ile uyumlu olarak kültür öğretiminde faydalanılabilecek ve farklı öğrenme stilleriyle uygulanabilecek materyaller geliştirilebilir.
- 8- Kitap yazarları için önemli bir rehber niteliğinde olan öğretim programında çok kültürlülük olgusuna ve yabancı dil öğretim sürecinde kültür aktarımının önemine vurgu yapılabilir.
- 9- Üniversitelerin İngilizce öğretmeni yetiştiren fakültelerinde kültür aktarım yöntem ve tekniklerinin konu alındığı dersler yaygınlaştırılarak, öğretmen

adaylarının mezun olmadan önce kültür öğretiminin önemi konusunda bilgi sahibi olabilmeleri sağlanabilir.

10- Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda kullanılan ders kitaplarının kültür aktarımı konusundaki yeterliliklerinin belirlenebilmesi için uygulanacak anketler aracılığı ile ğretmen görüşlerine başvurulabilir

KAYNAKÇA

Akbaý, O. H. (2009): *Türk Öğrencilerin Japon Kültürüne İlişkin Algılamaları*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl: 2009, Sayı: 26 (s. 299 – 311).

Aksan, D. (1987): *Her Yönüyle Dil*, TDK Yayınları, Ankara.

Aktaş, T. (2004): *Yabancı Dil Öğretiminde İletişimsel Yeti*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl:2004, Sayı: 12, (s. 45 – 57).

Alptekin, C. (2002): *Towards Intercultural Communicative Competence in ELT*, ELT Journal Vol. 56/1, January 2002, Oxford University Press, (s. 57- 64)

Asutay, H. (2003): *Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Bağlamı ve ‘Öteki’ Dil*, Ankara Üniversitesi (TÖMER) Dil Dergisi, Yıl: 2003, Sayı: 118, (s. 26- 29).

Avrupa Dil Gelişim Dosyası, (ADGD), (2009): *European Language Portfolio*, Resmi İnternet Sitesi, Alıntı Tarihi ve Yeri: 24.11.2009, <http://adp.meb.gov.tr/birimler.php>

Brewster, J. & Ellis, G. with Girard, D. (2003): *The Primary English Teacher’s Guide*, Pearson Education Ltd. in association with Penguin Books Ltd. England.

Brooks, N. (1986): *Culture in the Classroom*, In J. M. Valdes (Ed.), *Culture Bound*, Cambridge University Press, (s. 123–129).

Brown, H. D. (2000): *Principles of Language Learning and Teaching (4th Edition)*, Longman. Pearson Education Ltd., London, UK.

Byram, M. (1993): *Cultural Studies in Foreign Language Education*, Multilingual Matters, Clevedon.

Byram, M. & Morgan, C. (1994): *Teaching – and – learning language – and culture*, Multilingual Matters, Clevedon.

Byram, M. (1997): *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*, Multilingual Matters, Clevedon.

Byram, M., Gribkova, B., Starkey, H. (2001): *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching. A practical Introduction for Teachers*, Alıntı Tarihi ve Yeri: 09.11.2009, <http://www.lrc.cornell.edu/director/intercultural.pdf>

Chastain, K. (1988): *Developing Second Language Skills. Theory and Practice*, Harcourt Brace Janovich Publishers, Orlando, Florida.

Cortazzi, M. & Jin, L. (1997): *Cultural Mirrors. Materials and Methods in the EFL Classroom*, in E. Hinkel, (Ed), *Culture in Second Language Teaching and Learning*, Cambridge University Press, Cambridge. (s. 197–219)

Cunningsworth, A. (1995): *Choosing Your Coursebook*, Heinemann ELT, Oxford.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme (2001): (A Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching and Assessment, Cambridge University Press, Alıntı Tarihi ve Yeri, 23.02.2010, http://digm.meb.gov.tr/uaorgutler/AK/cefr_Turkce.pdf

Dunnet, S. C. , Dubin, F. , Lezberg, A. (1986): *English Language Teaching from an Intercultural Perspective*, in J.M. Valdes (Ed) *Culture Bound*, Cambridge University Press, (s. 148 -161).

Demirel, Ö. (2003): *Avrupa Birliği ile Bütünleşme Bağlamında Türkiye’de Yabancı Dil Öğretimi*, (Ed.) Bahaeddin Yediyıldız, Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara. (s. 239–249)

Dede, M. & Emre, M. (2007): *Spotlight on English 3 Student’s Book*”. Özgün Publications, Ankara.

Dede, M. & Emre, M. (2007): *Spotlight on English 3 Teacher’s Book*”. Özgün Publications, Ankara.

Er, K. O. (2006): *Yabancı Dil Öğretim Programlarında Kültürün Etkileri*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Yıl: 2006, Cilt:39, Sayı:1, (s. 1- 14)

Genç, A. (2004): *Türkiye’de İlk ve Orta Öğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi*, Bişkek Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (s. 107-111) Alıntı Tarihi ve Yeri: 15.07.2009, yordam.manas.kg/ekitap/pdf/Manasdergi/sbd/sbd10/sbd-10-10.pdf

Goldstein, B. & Jones, C. (2003): *Framework Student’s Book Level 1*. Richmond Publishing, London, UK.

Gökmen, M. E. (2005): *Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası İletişimsel Edinç*, Dil Dergisi, Sayı:128, Nisan-Mayıs-Haziran 2005, (s. 69–77).

Grant, N. (1987): *Making the Most of Your Textbook*, Heinemann Publishers Ltd., Oxford.

Gray, J. (2002): *The Global Coursebook in English Language Teaching*, in D. Block & D. Cameron, (Ed.) *Globalization and Language Teaching*, Routledge, London and Newyork.

Gürel, N. (2008): *A Study into Çanakkale Science High School Students' Preceptions of an Ideal English Coursebook*, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı İngilizce Öğretmenliği Programı, Yüksek Lisans Tezi.

Güvenç, B. (2005): *İnsan ve Kültür*, Remzi Yayınları, İstanbul.

Harmer, J. (1998): *How to Teach English*, Longman Pearson Education, England.

İnal, B. (2006): *Coursebook Selection Process and Some of the Most Important Criteria to be Taken into Consideration in Foreign Language Teaching*, Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Journal of Arts and Sciences, Sayı: 5, Mayıs 2006, (s. 19–29)

Jiang, W. (2000): *The relationship between culture and language*, ELT Journal, Vol:54/4, (s. 328–334)

Kramsch, C. (1991): *Culture in Language Learning: Aview from the States*. In K. De Bot, R. B. Ginsberg and C. Kramsch (Ed.), *Foreign Language Research in Cross-cultural Perspective*, John Benjamins, Amsterdam.

Kramsch, C. (1993): *Context and Culture in Language Teaching*, Oxford University Press, Oxford.

Kramsch, C. (1998): *Language and Culture*, Oxford University Press, Oxford.

Longman Dictionary of Contemporary English (1995): Longman Pearson Education Limited, London.

Lund, R. (2006): *Questions of Culture and Context in English Language Textbooks. A study of Textbooks fort he Teaching of English in Norway*, Bergen

University, Doktora Tezi, Aralık 2006, Alıntı Tarihi ve Yeri: 11.12.2009
<https://bora.uib.no/bitstream/1956/2421/1/Dr%2520Avh%2520%2520Ragnhild%2520Lund.pdf>

MEB, (2006): *İlköğretim İngilizce Dersi (4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı*, Ankara.

MEB, (2010): *Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği*. Alıntı Tarihi ve Yeri: 18.03.2010, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27449_0.html

Mengü, G. (2002): *Dil- Kültür İlişisine Antropolojik Bir Bakış*, (Ed.) Bahaeddin Yediyıldız, *Dil, Kültür ve Çağdaşlaşma*, Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, 2003, Ankara. (s. 15–27)

Risager, K. (1998): *Language Teaching and the Process of European Integration*. In M. Byram & M. Fleming (Ed), *Language Learning in Intercultural Perspective. Approaches through Drama and Ethnography*. Cambridge University Press, Cambridge. (s. 242–254)

Sapir, E. (1999): “*Dil*”, “*Dil ve Toplum*”, “*Dil ve Ekin*”, Çeviren: Ö. Demircan, (Ed.) B. Vardar, *Yirminci Yüzyıl Dilbilimi*, Multilingual Yayınları, İstanbul. (s. 53–63)

Sevil, N. (2003): *Avrupa Birliğine Giriş Sürecinde Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları Sempozyumu*, Özel Okullar Derneği, Özyurt Matbaacılık, İstanbul. (s. 74–80)

Soner, O. (2007): *Türkiye’de Yabancı Dil Eğitiminin Dünü Bugünü*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Haziran 2007, 7 (28), (s.397–394)

Stern, H. H. (1992): *Issues and Options in Language Teaching*, Oxford University Press, Oxford.

Şevik, M. (2007): *İlköğretim Okulu 4. ve 5. Sınıf İngilizce Öğretim Programı ve Eğitimde Avrupa ve Kültür Boyutu*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Aralık 2007, Yıl:8, Sayı:14, (s.108–118), Alıntı Tarihi ve Yeri:15.07.2009,<http://efd.mehmetakif.edu.tr/arsiv/02012008dergi/dosyalar/108%20-%20118.pdf>

Tomalin, B. & Stempleski, S. (1993): *Cultural Awareness*, Oxford University Press, Oxford.

Tunçel, R. (1988): *Teaching Culture in an EFL Context (A Comparison Between the Students Taught Through Audio - Visual Materials and Those Through Conventional Presentations*, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı, İngiliz Dili Eğitimi Programı Yüksek Lisans Tezi, Alıntı Tarihi ve Yeri: 17.07.2009, www.yok.gov.tr

URL 1: (2010): *Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük*, Alıntı Tarihi ve Yeri: 09.02.2010,<http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=verilst&kelime=dil&ayn=tam>,

URL 2: (2010): *Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük*, Alıntı Tarihi ve Yeri:09.02.2010,<http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=verilst&kelime=k%FCIt%FCr&ayn=tam>

URL 3: (2009): ‘Kültür’ sözcüğü tanımı Alıntı Tarihi ve Yeri: 11.10.2009, <http://tr.wikipedia.org/wiki/K%C3%BClt%C3%BCr>

URL 4: (2010): New Framework 1 Cultural Notes Alıntı Tarihi ve Yeri: 12.03.2010 www.webframework.net

Ünalın, Ş. (2005): *Dil ve Kültür*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Yalçınkaya, L. , Bağdu, L., Sazer, A. B. (2009): *My English 8 Student's Book*, Pasifik Yayınları, Ankara.

Yalçınkaya, L., Bağdu, L. , Sazer, A. B. (2009): *My English 8 Teacher's Book*, Pasifik Yayınları, Ankara.

Zu, L. & Kong, Z. (2009): *A Study on the Approaches to Culture Introduction in English Textbooks*, CCSE, ELT, Vol: 2, No:1, March 2009, Alıntı Tarihi ve Yeri: 10.12.2009, <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/elt/article/viewFile/345/308>

EKLER

EK:1**Teacher Information (Spotlight on English 3 Teacher's Book, Page:167)**

'Pie' - something like "börek" or "turta" cooked in the oven. Pies can have just a top layer of pastry dough, with meat inside a dish or else there's a filling between a shell of pastry and the top layer, as in apple pie. There are also pies without a top layer as in banana cream pie, lemon meringue pie.

EK: 2**Teacher Information (Spotlight on English 3 Teacher's Book, Page: 151)**

The Çırağan Palace Hotel is on the Bosphorus, between Beşiktaş and Ortaköy. The original building, Çırağan Palace was completed in 1860 on the site of a villa built in the 17th century for Murat V's daughter. The palace was left as a ruin as a result of a fire in 1910. In the late 1980s it was restored as a luxury hotel.

The old station for Edirne is a few kilometers from the town centre. It was abandoned when the railway line was moved nearer the town so that trains could pass directly into Bulgaria instead of going through Greece as well. When the University of Eastern Thrace was founded, the station building was converted in to a conference centre and guest house combined.

The opera house in Ulus, Ankara was an exhibition hall in the 1930s. The building was changed inside in 1947 but the outside looks the same. Although it is generally called the opera house, it is used to give performances of plays and ballet as well.

EK: 3**Teacher Information (Spotlight on English 3 Teacher's Book, Page:133)**

Have a warm-up about hippopotamuses (**hippos** informally). They are sometimes called **river horses**, which is close to the Turkish “su aygırı”.

Where are hippos found?

(rivers of equatorial and tropical Africa.) length ? 4-5 m; height ? about 1 m; weight? 3-4 tons. (they have short legs.)

The hippo in the poem is smaller because it is a baby one – or it could be a pygmy hippopotamus, which only lives in the West African rain forest. These are not much bigger than pigs, which are related to hippos.

The River Senegal forms the northern boundry of Senegal in West Africa. Gambia is a small country lying on both sides of the River Gambia. It is surrounded by Senegal. The Senegambian jungle is the thick rain forest which grows on the banks of the two rivers.

Notice: **O** /ow/. This is not the same as **Oh!** **O** is the equivalent of Turkish “Ey” and used in poetry or in speeches.

EK: 4**(a) Culture (Spotlight on English 3 Teacher's Book, Page: 33)**

In the U.K. if people give and receive presents for Christmas, they don't normally give presents for Christmas, they don't normally give presents for the New Year too. In some parts of the U.K., especially the north, Christmas is kept as a religious holiday and parties and presents are given on New Year's Eve.

EK: 5**Unit 12: Tapescript (My English 8 Teacher's Book, Page: 124)**

People have good or bad manners. Manners are important in life because they give a person's social life and personality. You are not always free to do everything you want. There are some rules to obey both a formal dinner and at a family dinner. These are table manners. Some books give information about them, too. It is good to know these rules. You will hear some examples for good or bad table manners.

Mary invites the Browns for dinner at seven o'clock. Mr. and Mrs. Brown, with their two little Browns knock at the door. It is a quarter to seven. Mary is not ready yet. They bring Smoky, their dog, too. Mr. Browns brings Mary some flowers and a box of chocolate.

They sit at the table and start eating dinner. The two little Browns eat with their fingers and play with their food. They don't like the food. They want hamburgers. Mr. Brown makes loud noises with his lips and he talks loudly. Mrs. Brown talks with her mouth full and laughs. Smoky is near the table. He barks and wants some food from the table. When they finally finish their dinner, they thank Mary for the dinner and leave.

EK: 6**Unit 15: Tapescript (My English 8 Teacher's Book, Page: 151)**

My name is Scott. I've just come back from a holiday in Turkey. It was an amazing week in Kaş, Antalya. Kaş is a lovely town. People were friendly and the food was great. The activities were fantastic. We went white- water rafting. We traveled on a raft. You know a small rubber boat. While we were doing rafting, we tried not to fall into the water. We were frightened, but rafting was very exciting.

We also went hiking up Mount Olympos. It was a long walk. We got suntan on Olympos beach. We could see the nests of Caretta caretta turtles. We had a jeep safari in the cool forest, too.

My favorite activity was scuba diving. We swam under water. I learned to breathe through a tube under water. Watching the fish and plants under water was fascinating. I'll never forget that experiences. I think I'll come to Kaş again in order to dive. I really enjoyed all of the activities there.

EK: 7**Unit 5: Tapescript (My English 8 Teacher's Book, Page: 50)**

Atatürk was very interested in reading. He believed people could learn everything if they read. Reading was his favorite activity. There is a private library in the "Atatürk and the Independence War Museum." There are 3123 Atatürk's private books in this museum. Experts arranged these books and this part is open for the visitors. They opened the museum on June 26, 2005. Visitors can reach the information in these books. There are computers and if you touch the screens, you can get the information. Atatürk underlined the important parts in the books and the visitors can see the parts in the books, too. In this way, they can understand his views of different subjects.

The books are in different languages, but most of them are in Turkish and French. The subjects of the books are different. There are history books, language books and literature books. Most of the books are about history because Atatürk was interested in history all his life.

EK: 8**Unit 8: Tapescript (My English 8 Teacher's Book, Page: 80)**

Now, listen to me students! I've got some good news for you. We're going to have a group of boy scouts and girl scouts in our school. What does scout mean? Oh, you don't know this word. I am going to explain it to you. If you are a scout, you are in a team. You learn some skills from your teachers or guides and do good things for the people. You wear special clothes. Scouts usually wear shorts, scarves and caps. Teachers sometimes take them camping. They clean the environment and plant some trees. You know the environment is very important for our future.

We need boy scouts and girls scouts in this town because they will work for the town charity.

A charity gives money, food clothes or helps the poor, sick and old people. Of course, a charity needs money to help them. What can scouts do for a charity? They can raise money for it. How can they raise money? They can do some errands for the busy people, look after the babies or do some other small jobs and they can get money for these services. Scouts give this money to the charity and the charity uses it to help the poor, sick or old people.

Isn't it nice? Now, who would like to be a boy scout or a girl scout?

EK: 9**Unit 8: Tapescript (My English 8 Teacher's Book, Page: 73)**

There are some old people near my house. They live alone. They have got a lot of work to do at home and in town. It is difficult for them to run errands because they are old and weak. I can do some errands for them and make them happy. What can young people do for them?

They can go to the bank, pay their bills or do shopping. I enjoy helping them at home and in the garden, too. While I am watering the flowers, they tell me a lot of things about their personal experiences. I have already learned a lot of things from them. We have a very good time together. I feel happy because I do something good. I make people happy. Think about the old people around you and do some errands for them.

EK: 10**Unit 14: Tapescript (My English 8 Teacher's Book, Page: 137)**

What precautions does the Queen take when she goes on a trip?

Elizabeth II, The Queen of the United Kingdom, and her family are a symbol for the British people. The British people always talk about the details of the royal family's life. They are interested in their lives, their hobbies and activities. When the Queen has problems with her children, they see her as a 'real person' because she has got some worries. The Queen is probably the richest woman in the world. Most of her money comes from her family, not from the state.

The Queen meets thousands of people every year. If you meet the Queen one day, you should call her 'Your Majesty' or 'Ma'am'. She loves her home, Buckingham Palace, very much. She doesn't like traveling. She feels homesick for her palace, but she sometimes travels and visits other countries. When she travels, she takes some precautions. They are not for her safety because her men always take precautions for everything. She takes some belongings with her in order to feel at home. These are her precautions against being homesick.

She takes her feather pillow, her hot water bottle, her favorite Chinese tea, her toilet soap and her private kettle with her.

She likes quiet life and quiet evenings. When she is at home she likes watching TV and eating lunch on a tray in the living room. She likes doing jigsaw puzzles and crossword puzzles. She doesn't like cold weather, dictating letters and milk puddings.

EK: 11**Framework 1 ile İlgili İnternet Sitesinde Yer Alan Kültürel Bilgiler**

1- Quality of life in UK: Residents of Buckinghamshire enjoy the highest quality of life in the UK. A recent survey found that people who lived in this county north of London are the healthiest, live the longest and are the highest paid. 77% of them own their own homes which have an average of over six rooms. The county also has an hour's extra average sunshine than the rest of the country.

2- Housing in the UK: Many of the UK'S towns traditionally consisted of large detached houses (for relatively wealthy families) and smaller semi-detached (joined on one side to another house) or terraced houses (rows of joined houses, for the majority). As the population has grown, many of the detached properties have been converted into flats. Because space is expensive, new builds tend to be much smaller detached or semi-detached houses or purpose-built flats, and there is even a move back to creating tower blocks that were very popular in the 1960s.

3- Jobs: Students in the UK generally have to pay the government their university tuition fees once they have graduated and started earning money, although tuition is currently free in Scotland.

In the UK, it is hard to make a living as a professional photographer. Although the top fashion and news photographers are very well paid, many photographers rely on taking photographs of local events such as weddings to make ends meet

.

The other jobs shown are 'public sector', which means they are all employed by the state. None of them are particularly well paid, although they do have good pension schemes. Ambulance drivers are poorly paid, even though drivers sometimes have to help paramedics at the scene of accidents. Wages for primary school teachers are a little better, with the additional benefit of long holidays. Police officers have more

potential to work their way up the career ladder and top level jobs have a fairly good salary.

4- Mount Olympus, or Olympos, is in south east Turkey near the town of Kemer, around 90km southwest of the city of Antalya. Close to the mountain in the village of Cirali, natural methane seeps out of the ground to give an 'eternal flame' called Chimera – named after the mythical beast that breathed fire.

5- Present giving: It is common for members of a family to give each other presents on birthdays and at Christmas in the UK. Close friends will also give each other birthday presents. There is a growing trend for children to give each other birthday presents if they are invited to a birthday party, too. When invited to a person's house for a meal or party, it is usual for adults to take a small gift such as some flowers, chocolate or wine. At work, people are sometimes given leaving gifts, especially if they are retiring or have been at a company for a long time. There is also a thriving trade in the UK for greetings cards. These are given not just at birthdays and for Christmas, but also for special events such as for weddings, christenings, funerals, when moving home, for the birth of a child, for Valentine's Day or even for getting a new job or passing an exam. (URL 4: 2010)